كلام

RESİMLERLE HERKES İÇİN

PRATİK ARAPÇA

6

PROF. DR. HİKMET ÖZDEMİR
PROF. DR. SUAT CEBECİ

Çelik YAYINEVİ

© İlkharf Yayıncılık, 2017.
Yayıncı Sertifika No: 33723
Bu kitabın her hakkı saklıdır. Kitabın tamamı ya da bir bölümü
izinsiz olarak hiçbir biçimde çoğaltılamaz, dağıtılamaz.

Resimlerle Herkes İçin
PRATİK ARAPÇA-6

Prof. Dr. Hikmet Özdemir
Prof. Dr. Suat Cebeci

ISBN
978-605-9844-66-6 (6. kitap)
978-605-9844-11-6 (takım)

Yayın Yönetmeni
Zekeriya Çelik

Sayfa Düzeni
DBY Ajans

Kapak Tasarımı
Yunus Karaaslan

Baskı Tarihi
İstanbul, 2017

Baskı-Cilt
Şenyıldız Yay. Matbaacılık Ltd. Şti.
Gümüşsuyu Cad. No:3/2 - Topkapı / İstanbul
Tel: 0212 483 47 91-92 (Sertifika No: 11964)

Genel Dağıtım
Çelik Yayınevi San. ve Tic. Ltd. Şti. (Sertifika No, 14710)
İkitelli O.S.B. Mah. Milas Cad. İş Batı İş Merkezi
No: 29/12-A Başakşehir - İSTANBUL
Tel: +90 212 511 28 11 - 513 73 19 • Fax: +90 212 511 28 12
www.celikyayinevi.com.tr • info@celikyayinevi.com

كلام

Resimlerle Herkes İçin

PRATİK ARAPÇA

⑥

PROF. DR. HİKMET ÖZDEMİR
PROF. DR. SUAT CEBECİ

Çelik YAYINEVİ

İçindekiler

Sunuş 7
Kitaptan Nasıl Faydalanacaksınız! 8

78. Ders: Emri Gaip Mektup Örneği 9
79. Ders: Övme ve Yerme İfadeleri Zamirlerin Cümle İçinde Kullanılışları Atasözleri 20
80. Ders: Şartlı İfadeler / Nakıs İsimler 28
81. Ders: İsmi Mevsullere Ait Kullanılışlar Ara Cümle 37
82. Ders: Atasözleri 46
83. Ders: Hayvan İsimleri 53
84. Ders: Sıfat ve Hal Cümleleri 62
85. Ders: Teklik İsimleri 70
86. Ders: Geçmiş Zaman 77
87. Ders: Deyimler 82
88. Ders: Mimli Mastarlar 88
89. Ders: Mastarlar 95
90. Ders: Temenni ve Duâ Cümleleri 103

Alıştırmaların ve Derslerin Türkçe Karşılıkları 123

Sözlük 147
Genel İndeks 156

Sunuş

Sayın Okuyucu

Bu kitabı yayınlamaktaki hedefimiz, Türkiye'de Arapça öğrenmek isteyen herkesin ağır gramer yükü altında ezilip yılgınlığa düşmeden temel kaidelerle dili pratik olarak konuşup anlamasını sağlamaktır. Bu yüzden bilgi yığınından ziyade bol tekrara önem verilmiştir. Gerek ders ve gerekse alıştırma olarak verilmiş ifadeleri sesli olarak tekrarlamaktan usanmayın. Bu sizin öğrendiğinizi tam öğrenmenizi sağlayacak ve sizi dilde belli bir seviyeye getirecektir. Aynı titizlikle devam edecek olan serimizin diğer kitaplarıyla kademe kademe dile aşinalığınız artacak ve kolaylıkla Arapça'yı konuşup anlayabileceksiniz. Başarılar dileriz.

Çelik Yayınevi

Kitaptan Nasıl Faydalanacaksınız!

1- Önceki bilgilerinizle derslerin metin kısmını okumaya çalışınız. Yeni kalıp ve yeni kelimelerle karşılaşacağınız için şüphesiz ki okuyamayacaksınız. Ama neleri okuyamadığınız, nelerin yabancısı olduğunuz hakkında ön bilgi edinmiş olursunuz. Bu ilk okumada resimlerden yararlanmayı kesinlikle ihmal etmeyiniz.

2- Bundan sonra "Yeni Kelimeler" bölümünü dikkatle inceleyin. Verilen kelimeleri, özelliklerini ve kullanışlarına dair örnek cümleleri iyice öğreniniz. Kelimeleri yazarak öğrenmeniz daha yararlı olur.

3- Derste verilmek istenen yeni kaide ve kalıpları öğrenmek için "Açıklamalar"ı okumaya devam edin. İyice anlayamadığınız yerlerin üzerinde fazla durmayın. Dersi ikinci defa okuduğunuzda gerekli gördüğünüzde tekrar aynı maddelere dönüp tekrar inceleyebilirsiniz.

4- Açıklamaları okuduktan sonra başa dönüp bu açıklamaların ışığında dersi tekrar okuyunuz. Bu arada gerektiği takdirde "Açıklamalar" bölümünün ilgili maddelerini yeniden okuyabilirsiniz.

5- Yeni kaide ve kalıpları iyice öğrendikten sonra dersi bolca tekrar etmekten usanmayın.

6- Son olarak "Alıştırmalar" bölümünden kendinizi kontrol ediniz. Ortaya çıkan eksiklikleriniz için ilgili kısımlara tekrar dönüp bilgilerinizi pekiştiriniz. Alıştırmalar karşılıklı konuşma veya okuma parçası olarak verilmişse bunları sesli olarak çok tekrar etmeniz gerekir.

7- Konuların sonuna dersle ilgisi bulunan fıkra, hikâye, atasözü veya deyimler eklenmiştir. Sayfanın hemen altında verilen yabancı kelimelerin anlamlarından da istifade ederek fıkrayı veya hikâyeyi çözmeye çalışınız. Cümle cümle anlama işini birkaç defa tekrarlayınız. Her defasında anlatılmak isteneni biraz daha iyi kavradığınızı göreceksiniz. Bundan sonra da hikâyeyi birkaç defa bütün olarak süratli ve sesli okuyunuz. Verilen atasözü veya deyimleri ezberleyiniz. Unutmayınız ki dilde ezber denince ifâdeleri düşünmeden söyleyecek dil alışkanlığını kazanmak akla gelir.

Başarılar dileriz.

Emri Gaip Mektup Örneği

عن بَعْلَبَكَّ ٢٤ تموز سنه: ١٩٨١

صديقى العزيز فواد،

اُهْدى اِليك التَّحِيَّة، وأسأَل الله تعالى ان تكون مُمَتَّعا با لصحة والسرور. وبَعْد، فاِنَّكَ تعلم انّنى ترَكْتُ بيروت مع اُسْرتى منذُ اسبوع وأتينا إلى هذا المصيف اللبنانى الجميل، لِنقضَى فيه نَحْوَ شهرين من اشهر الحَرّ. واستعيد الصحة الّتِى فَقَدْتُ قسما منها فى اثناء السنة المَدْرَسيَّةِ، ولقد بِدأْتُ اشعر بنشاطى يعود اِلَىّ

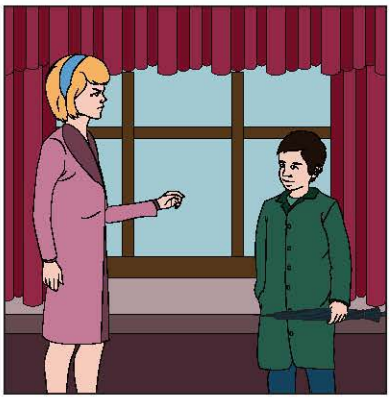
اَنْت تعلم، ياصديقى اَنَّنا لَسْنا من اولئك الذين يرضوْن بالنَّزْرِ القليل من العلم ينالُونَهُ، فلايُجْهدون انفسَهم ولا يسهرون الليالى، ولذلك لاتتأثَّرَّ اجسامُهم. اِنّنا نَجِدّ ونجتهد ونسهر فى سبيل العلم؟ ولا نَرْضَى اِلاَّ اَنْ نكون من الأُوَلِ فى صَفِّنَا. ولَئِنْ تَعِبْنَا الْيوم فسنَرْتَاحُ غَدًا، ونَجْنِى فائدَة عملنا الحاضر.

حَبَّذَا، ياصديقى، اَنْ لو تَأْتينا، فى المصيف، فنقضى بعض الوقت فى النُزْهَة والسّرور، فإنه لاَ يَلَذُّ لى التَّنَزّهُ مع الّذين لا اَعْر فُهم.

وفى الخِتام اقْبَل سلامَ صديقك المخلِص.

نجيب

(من كتاب القراءة المصورة)

آخُذ، ام لاآخذ!؟

نجيب – مارَأْيُكَ ياامى؟ هل آخذ مِظَلَّتى اليوم؟

السيدة كاملة – كماتحب، ياعزيزى.

نجيب – والمطر، اَتَظُنّين السماء تُمْطِراليوم؟

السيدة كاملة – لاأدرى هذا امرٌ لايَتوقف على ظنّى.

نجيب – إذّنْ فَلْنَأْخُذْهَا. لا كُلْفَة فى الامر. مظلتى خفيفَة.

السيدة كاملة – حسنًا، تفعل، وهى على خِفَّتِها جميلة تُحْمَل.

نجيب – ولكن ... لى رأىٌ، ياأُمّاهُ، هذه المظلة تز عُجِنى اذا لم ينزل المطر اليوم. أُفَكِّر فى اَنْ ابْقيها، ماتَرَيْن؟ اَلَيْس مُضْحِكًا ان يَحْمِل الشّاب مظلةً فى يوم صَحْوٍ؟

السيدة كاملة – أُتْركها اِذن ولا خوفَ عليك.

نجيب – واذا اَمْطرتْ؟ ألاَ يَتعَرَّضُ طربوشى لِلْبلَل ومعطفى، وقميصى، وملابيس كُلُّها اَلاتكون فى خَطَرٍ؟ ماذا تقولِين، ياامّاه؟

السيدة كاملة – اذن لم يَبْق اِلاَ ان تَأْخُذها. اقول خُذْها، والسلام.

وقف هجيب لحظت يتسئل: آخذها؟ لا آخذها؟....

والحقيقت الترددمرض شائع، يعُوقُ العمل ويشَلّل الحركت، وتظهر اعراض جليّت فى تصرّف المترددين.

AÇIKLAMALAR

1- Yeni Kelimeler:

Lübnan'da tarihî bir şehir **(Ba'lebekk)** بعلبك

neşe, moral, kabiliyet **(neşât)** نشاط sunarım **(uhdî)** اهدى

faydalanmak تمتيع – يمتع – مَتَّع

nasipdar olan, faydalanan **(mümetti')** ممتع

kır sayfiye yeri **(el musîf)** المصيف

iki ay kadar نحو شهرين kadar نحو

dönmesini istemek استعاد – يستعيد – استعاد

kaybetmek فَقْد – فقد

Kaybettiğim sağlığı geri döndürüyorum استعيد الصحة التى فقدت

okul (ders) yılı sırasında فى اثناء السنة المدرسية an **(esnâ)** اثناء

değersiz **(en-nezr)** النزر razı olmak **(rıden)** رضا رضِى

çalıştırmak اِجْهَاد – يُجهِد – اَجْهد

kendilerini yormuyorlar لا يُجهدون انفسهم

gece **(leyl, c: leyâlî)** ليل ج: ليالى uykusuz kalmak سَهْر سَهَرَ

Geceleri uykusuz kalmıyorlar لا يسهرون الليالى

etkilenmek **(teessür)** تأثّر – يتأثر – تأثر

cisim, vücut **(cism, c: ecsâm)** جسم ج: اجسام

Şüphesizgayret ederiz اَنَنّانجد gayret etmek جَدّ جَدٌّ

yol **(sebîl, c: sübül)** سبل ج: سُبُل

birinci **(el-evvel, c: el-üvel)** الاول ج: الاول

neşelenmek, sevinmek اِرْتَاح – يَرْتَاح – اِرتَاح

Eğer bugün yorulursak yarın seviriniz وَلاِنْ تعبنا اليوم فسنرتاح غدًا

faydasını görmek, devşirmek **(cenen)** جنى – جَنًى

Şimdiki çalışmamızın faydasını görürüz نَجْنى فَائدةً عمِلنا الحاضر

kararsızlık **(et-tereddüd)** التردد güzel olur **(habbezâ)** حبّذا

gezinti **(et-tenezzüh)** التنزه **(en-nüzhe)** النزهة

tatlı gelmek, tat vermek **(lezâz)** لذاذ – مذّ

selâmımı kabul et اِقْبَلْ سَلامى kabul etmek قَبُول ـَ قبل

görüşün ne? **(mâ ra'yuk)** ما رأيك

şemsiye **(mızelle)** مِظلة durmak توقف – يتوقف – توقف

tasarruf, icraat **(tesarruf)** تصرف zannımca عَلَى ظنّى zan, sanı **(zann)** ظن

Bu zannıma dayanmayan bir iştir هذا امرٌ لايتوقف عَلّى ظنّى

anneciğim **(ummâh)** اماه hafiflik **(hiffet)** خِفّة

zorluk **(külfet)** كلفة rahatsız etmek ازعاج – يُزْعِج – ازعج

bulutsuz, güneşli **(sahv)** صحو komik, güldürücü **(mudhik)** مضحك

son olarak, sonunda فى الختام son **(hitam)** ختام

hedef olmak **(tearrud)** تعرض – يتعرض – تعرض

an, bir an **(lahza)** لحظة fes **(tarbûş)** طربوش

düşünmek, soruşturmak تسائُل – يتسائل – تسائل

yaygın haber **(şâia)** شائِعَة yaygın **(şâi')** شائع

kesmek, hareketsiz yapmak شَلّ ُ شَلٌّ çelmek عوق ُ عاق

Dünya malı, belirti **(arad, c: e'râd)** عَرَض ج: أعراض

kararsız olan **(el-mutereddid)** المتردد

2- Arapça'da kelimeler bazen bir veya birkaç ek olmak sûretiyle tanınmaz hâle gelmektedirler. Böyle bir durumda şaşırmamak ve kelimeyi kolayca tanıyabilmek için kelimelerin aldıkları ekleri iyi bilmek gerekir.

Meselâ: وَلَئن تَعِبْنَا ifâdesinde asıl kelime (تعبنا) fiilidir.

(ولئن) ise üç ayrı ektir: (و+لَ+إن)

فسنرتاح ifâdesi de bunun gibi (نرتاح) kelimesinin ek almış şeklidir. Burada da ekler (س) ve (ف) dir.

فَأَنَأْخُذْهَا ifâdesinde ise asıl kelime (نأخذ) dür. Baştaki (ف – ل) sondaki(ها) ektir.

Şimdi kelimelerin sık sık aldığı ekleri, bunların fonksiyonlarını örnekleri inceleyerek ve gerektiği kadar tekrar ederek iyice öğreniniz.

a- (و = **ve**)

1) Söz başlarında kullanılır ve bir anlam taşımaz.

2) Cümle ve kelimelerin başında bağlaç olarak kullanılır (ve) anlamı verir. Cümle içerisinde bir kelimenin başında bulunduğunda da bazen bir anlam vermez.

اننانجد و نجتهد ونسهر فى سبيل العلم. ولانرضى الا ان نكون من الاول فى صفنا. ولئن تعبنا اليوم فسنرتاح غدًا.

"Şüphesiz biz gayret ederiz, çalışırız ve ilim yolunda uykusuz kalırız. Sınıfımızın birincilerinden olmaktan başkasına râzı olmayız. Bugün yorulduysak da yarın sevineceğiz."

b- (ف = **fe**)

1) Cümlenin ilk kelimesinin başında bulunduğunda bu cümlenin anlam bakımından bir önceki cümleyi takip ettiğini gösterir.

١ – يرضون بالنزر القليل من العلم ينالونه، فلايجهدون انفسهم. اشترى نجيب وَرَقًا فكَتَب الرسالة الى صديقه.

2) Cümle içerisindeki bir kelimenin başında bulunduğunda anlama etkisi olmaz.

Genellikle **(Eğer)** diye başlayan bir sözün bağlandığı ifadenin başında (ف) kullanırız.

لَئِنْ تعبنا اليوم فسنرتاح غدًا.

Eğer bugün yorulduysak yarın sevineceğiz.

ان لو تأتينا فنقضى بعض الوقت فى سرور.

Eğer bize gelirsen bir kısım vakitlerimizi sevinç içerisinde geçiririz.

Cümle içerisinde emir ifâdelerinin başında da (ف) kullanırız:

اِنّا اعطيناكَ الكوثر فصلّ لِرَبّك وَالنْحَر

"Şüphesiz sana Kevser **(havuz)**'i verdik. Rabbin için namaz kıl, kurban kes." Burada (ف) ye öyleyse diye anlam verebiliriz. "Şüphesiz sana Kevser'i verdik, öyleyse Rabbin için namaz kıl, kurban kes."

c- (إن = **in**) "eğer" anlamı verir. Örneğini yukarıda gördük

d- (ل = **le**) mânâyı kuvvetlendirip pekiştirir. Şüphesiz, mutlaka diye mânâlandırılabilir.

لَقَدْ بَدَأْتُ اشعر بنشاطة

Şüphesiz neşemi duymaya başladım.

ان لم تكتب درسك لَكسرت رأسك

Eğer dersini yazmazsan kafanı kırarım.

Tercümede "şüphesiz" sözünü kullanmasak bile cümlede o kuvvet ve pekiştirme vardır.

Bu son iki ek, çok defa birlikte kelimelerin başına gelir ve birleşik yazılırlar.

لَئِنْ = لَ + إنْ

e- (اِنَّ = **inne,** اَنَّ = **enne**) Bu iki ekin fonksiyonunu biliyorsunuz. Mânâyı kuvvetlendirici eklerdir. Aralarındaki fark اِنَّ cümle ve söz başında اَنَّ ise cümle içerisinde, cümlenin **öğelerinin** başında kullanılır.

Önemli husus, bunlara zamirlerin bitişmesidir. İşte bu takdirde tanıma güçlüğü doğar.

اَنَّه، اِنَّهَا، اِنَّنَا، اِنَّنى، اِنَّهُمْ، اِنَّك، اِنّكُم، اِنَّهُنَّ

اَنَّهُ، اَنَّهَا، اَنَّنَا، اَنّنى، اَنَّهُمْ، اَنَّكَ، اَنّكُمْ، اَنَّهُنَّ

f- (لِ = **li**) sebep bildiren bir ek ve cer harfidir. Başka eklerle birlikte kullanıldığında tanıma zorluğu çıkabilir.

1) (لِئلاَّ = ل+اَنْ+لاَ)، (لِاَنَّهُ = لِ+أن+هُ)، (لِاَنْ = ل+أنْ)

لإن يكون olsun diye

لأنه خطر çünkü o tehlikelidir. لئلا يكون olmasın diye

وَلَقدا َتينا الى هذا المصيف لِأن نقضِيَ العطلة الاسبوعية فى السرور.

Genellikle fiilin başında (اَنْ) eki var sayılarak fiilin sonu nasbedilirse de ifâde de kullanılmaz: (لِنَقْضِيَ geçirelim diye)

Burada fiilin sonunun fethalı olmasına sebep (اَنَّ)dir, fakat ifâdede bulunmamaktadır **(var sayılmıştır).**

2) لِ kullanılarak karşımızda olmayanlara emretmede kullandığımız bir emir kalıbı yapılır. Buna "emrigaip" kipi denir.

لِيَخْرُجْ çıksın

مفرد	مثنى	جمع
لِيَخْرُجْ	لِيَخْرُجَا	لِيَخْرُجُوا
لِتَخْرُجْ	لِتَخْرُجَا	لِيَخْرُجْنَ

Bu emir kipindeki bir fiilin başına çoğunlukla (فَ) gelir ve baştaki لِ cezimli okunur.

فَلْيَخْرُجْ çıksın

Aynı şekilde (فَ) nin yerine (وَ) de gelebilir ve yine cezimli okunur.

وَلْيَخْرُجْ = çıksın

g- Kelimelerin sonlarına zamirlerin bitiştiğini daima dikkatten uzak tutmamak gerekir.

h- Fiillerin sonlarına mânâyı kuvvetlendirici şeddeli nun (نَّ)lar gelebilir.

يدخل ---- يدخلنَّ **(mutlak girer)**

ف+س+يدخل+ن ---- فَسَيَدْخُلنَّ **(mutlak girecek)**

Mü'minler mutlaka cennete girecekler فسيدخلنّ المؤمنون الجنةَ

3- (اما بعد **= emma bead**), (وبعد **=ve bead**) ifâdeleri Arapça'da özellikle hitabelerde söze girişte kullanılır. Selâm ve temenni ifâdelerinden sonra asıl anlatıma geçişte bu sözler kullanılır. "Bu girişten sonra", "esasa gelince", "şimdi" anlamlarına gelir. Türkçemizde bunun benzeri bir ifâde kullanılmaz.

ALIŞTIRMALAR

1) Aşağıdaki konuşmaları tekrarlayarak iyice öğreniniz:

- انا مخزونة يااحمد، لان كريم لاينام حتى نصف الليل، هو يجهد نفسه كثيرًا.
- لماذا؟ لِتعلّم الدرس يسهير؟
- نعم هو يسهر الليالى لِتعلّم الدرس.
- انا سعيد يازينب!

- ليذهب كريم الى السوق، فلْيشترِلى موزًا.
- كريم مافى البيت ياسيدى.
- اذن فلتذهب كريمة.
- آسفة، فى لَيْسَتْ فى البيت.
- لاأريد، لاأريد، لِاَنّى اخاف اِذا قلت ثالثا لايبقى احد فى البيت غيرى!

- اين كريم، يازينب؟ هل ذهب الى المدرسة؟
- هو فى غرفته، يحضّر كتبه فسيذهب الى المدرسة بعد لحظة.
- قولى له، فَلْيأخذ مظلته ومعطفه، لان الجو بارد.
- هو لايحب اَنْ يلبس معطفه.
- وانا لااحب المرض وان يَكون فى الفراش نهارًا.

2) Aşağıdaki cümlelerde ek almış kelimelerin eklerini atarak asıllarını bulunuz.

١- فانك تعلم اَننى تركت بيروت مع اسرتى.

٢- ولئن تعبنا اليوم فسنرتاح غدًا.

٣- وان لم تُجهد نفسك اليوم فلاترتاح غدًا.

٤- من يخاف مِن اَنْ يتعرّض ثَوْبُه للبلل فَلْيحمل مظلّته

٥- فسيد خلنّ المؤمنون الجنة.

٦- اذا لم تجد خبزًا فكلْ كعكعة

٧- ياولدى انتبه على اناس لاتغرنك المظاهر.

٨- اَلبس معطفى فى الشتاء لئلا اشعر بالبرد.

3) Aşağıdaki cümleleri Arapça'ya çeviriniz:
1- Kerim pazara gitsin bana muz alsın.
2- Anneciğim ne dersin bugün şemsiyemi alayım mı?
3- Güneşli bir günde gencin şemsiye taşıması gülünç olmaz mı?
4- Bugün yorulsak da yarın seviniriz.
5- Çünkü tanımadığım kimselerde gezmek bana tat vermiyor.
6- Ali bizim eve gitsin, çantamı getirsin.
7- Şüphesiz neşemi duymaya başladım.
8- Kerim gece yarısına kadar uyumuyor, o nefsini çok yoruyor.

4) Aşağıdaki atasözlerini ezberleyiniz:

اِحْفَظِ الْاَمْثَالَ الْآتِيَة

١- كُلُّ آتٍ قَرِيبٌ.	Her gelecek yakındır
٢- مَنْ طَلَبَ الْعُلاسَهَرَ اللَّيَالى.	Yükselmek isteyen geceleri uyumasın
٣- قيمَةُ كُلِّ امْرِئٍ مايُحْسِنُهُ.	Her kişinin değeri yaptığı iyi şeylerdir
٤- كُنْ جَميلاً تَرَى الوُجُودَ جَميلاً.	Sen güzel ol varlığı güzel görürsün
٥- بِالرِّفْقِ تُنَالُ الْجَنَّةُ.	Cennete nezaketle ulaşılır
٦- حُسْنُ الْاَخْلاقِ كُنُوزُ الْاَرْزَاقِ.	Güzel ahlak rızkın hazineleridir

رسالة

استانبول فى ١٤ شباط سنة ١٩٨٠

الى حضرة مدير الاعمال فى الشركة الزراعية الوطنية المحترم.

صندوق البريد رقم ٣٠٨

بيروت

سيدى العزيز،

تحية واحتراما، وبعد، فلقد عملت من الصحف الاخيرة انكم بحاجة الى مساعد له معرفة باعمال الرَّيِّ وله خبرة فى ادارة المزارع الكبرى وبما انه قد سبق لى ان عملت فى مزرعة واشرفت فيها ريّ اراضيها، اقدم اليكم نفسى فى كتابى هذا.

اننى احمل شهادةً رسميةً من المدرسة الزراعية ولدى شهادةٌ اخرى بحسن الخدمة من الشركة التى عملت فيها مؤخَّرًا. واذا اردتم ان تعرفوا عنى اكثر من هذا امكنكم ان تكتبوا الى هذا المعهد الذى تخرجت فيه، والى مدير الشركة التى كنت فيها من قبل. وانى على ثقة بان جوابَيهما سيكونان شاهدين على كفايتى لِمَلْء المنصب الذى تعلنون عنه.

وفوق ذالك فان والدى وعمى يضعان بين ايديكم الضمان المالى الذى ترغبون فى الحصول عليه مقابل المسؤلية على عاتق من يملأ المنصبَ الذى اطلبه اليوم. هذا و ارجو ان يكون جوابكم بالايجاب.

وتفضلوا بقبول احترامى.

سميح جان

عنوانى: سميح جان

İstiklâl Caddesi, No: 42
Beyoğlu, İstanbul - تركيا

sulama **(er-reyy)** الرىّ ihtiyacında **(bi hâce)** بحاجة

uzmanlık **(hibre)** خبرة

tarla, çiftlik **(mezra', c: mezârî')** مزرع ج: مزارع

yükseldim, yetiştim اَشْرفتُ geçmek سَبْق – سبق

resmî **(resmiyye)** رَسْمية diploma **(şehadet)** شهادة

hizmet **(el-hidme)** الخدمة yanımda var **(ledeyye)** لدىّ

size mümkün olur اَمْكَنَكُمْ son olarak **(muehhiran)** مؤخرًا

önceden **(min kablu)** مِن قبل enstitü **(el-me'hed)** المعهد

Şüphesiz güven üzereyim, güveniyorum **(innî alâ sikatin)** اِنى على ثقة

işgal etmek, doldurmak مَلَاَ – مَلْءٌ yeterli **(kifâyet)** كفاية

karşılık مُقابِل vazife, makam **(el-mensıb)** المنصب

istek, teklif **(el-îcâb)** الايجاب boyun **(âtık)** عاتق

hürmet **(ihtiram)** احترام

Not: Mektubu önce verilen bilinmeyen kelimeler yardımıyla okumaya çalışınız. Sonra kitabın sonundaki tercümesinden çalışmanızı kontrol ediniz. Artık siz de benzer bir mektubu yazabilmelisiniz. Deneyiniz.

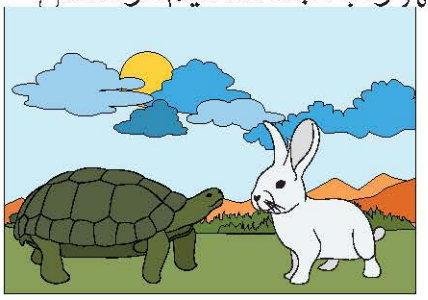
Övme ve Yerme İfadeleri
Zamirlerin Cümle İçinde Kullanılışları
Atasözleri

الجد فى العلم

الجد هو العمل الدائم وهو شرط لازم للنجاح، خصوصافى هذه الايام، فقد اشتَدَّ المناظرة فى العلم والتجارة والصناعة والزراعة، حتى لم يبق سبيل للنجاح الا للمجتهد فقط.. لان الذّكاء الذى يحسبه قوم كافيا للنجاح، وهم لايخدع الا المعجبين بانفسهم، وضرب القدماء لذالك حكاية معروفة، وهى حكاية ارنب وسلحفاة تراهنا على سباق. ولماكان الارنب واثقامِن سرعة جرية، تقاعس ونام، واما السلحفاة فلم يكن لها مع بطء حركتها اِلاَّ الكد المتصل، وكان ذالك سبب فوزها.

ثم ان احذق الناس هم الذين اشتهروا بالجد العظيم، والعمل الدائم، وما بلغ مقاما محمودًا رفيعا الامن اعتزل القولَ بالسعد والنحس، وقاوم المشاق التى عارضتْه، واخترق صفوف ماعداه من صروف الدهر.

اوجب الاسلام تَعَلُّم كلِّ علم نافعٍ يحتاج اليه البشر ويقول: (هل يستوى الذين يعلمون والذين لا يعلمون)

مِن ادب المتعلّم ان يلتزم بتقوى الله وطاعته تطيهرَ نفسه من رذائل الاخلاق ويجتهد بنفس رضية.

ايها الابناء الأعزّاء!

بسم الله نبدأ عَامَنا الدراسى الجديد متوكلين على الله تعالى، راجين منه منه التوفيق والنجاح.

ايها الابناء! عليكم بالجد، فنعم الطالب المجدُ يسعد اسرته، ويشرف مدرسته، ويخجم امته.

والتزموا طاعة الله! فنعم الطالب التقى، التقوى يمكن العبد ان يدخل الجنة. ويمكن ايضا ان ينجح رضا ربه.

ولتكن الاخلاق الكريمه شعاركم الذى تَتَخَلَّوْن به. اجتنبوا سؤ الاخلاق، فبئس طالبا السيئُ الاخلاق. اياكم ومن يزعم اَنَّ العمَ لاصلة له بالاخلاق، لبئس مايقوله ذالك المضلل، فالعلم زهر، عبيره الاخلاق الحسنة.

ايهاالابناء الاعزاء! احرصوا على زيادة ثقافتكم، واصرفوا اوقات فراغكم لغاية مفيدة. لانه يفتح لكم ابواب الخير، ويَصلكم باسباب المجد.

ولا تسرفوا فى اموالكم، فبئس صفة الاسراف، يوقعكم فى الفقر.

واحسن عشرة السن، فحبذا حسن المعاشرة يُكسبكم المحبة ويجمع حولك القلوب، واجتنب جليس السوء فلا حبذا مصاحبة اللئام، تفتح عليك ابواب الشر.

AÇIKLAMALAR

1- Yeni Kelimeler:

gayret etmek **(el-ciddu)** الجد

şiddetlendi اِشْتَدَّ özellikle **(husûsan)** خصوصا

tartışma, yarışma **(el-münâzara)** المناظرة

temizlemek تَطْهِير – يُطَهِّر – طَهَّرَ çalışan, çalışkan **(el-müctehid)** المجتهد

olacağını hesap etmek, zannetmek حَسَبٌ حَسِب

hile yapmak, aldatmak خِدع خدع

kendini beğenenler المعجبين بِانفسِهِمْ beğenen **(el-muacceb)** المعجب

vurmak, misal vermek ضَرْب ضرب

kaplumbağa **(sulehfat)** سلحفاة tavşan **(erneb)** ارنب

yarış سِبَاق bahse girmek يتراهن – تراهن

kendine güvenen واثق بنفسه güvenmek وثق وثق

ısrarla takip etmek **(el-keddü)** الكد geri kaldı تَقَاعَس

kazanmak **(fevz)** فوز aralıksız **(el-muttasıl)** المتصل

en maharetli اَحْذق maharetli **(hazîk)** حذيق

övülmüş, değerli محمود övmek حَمْد حَمِد

uğursuzluk **(en-nehs)** النحس uğurluluk **(es-se'd)** السعد

sözü bıraktı اِعتزل القولَ bıraktı, uzaklaştı اِعْتَزَلَ

Allah'a bağlılık **(tekva)** تقوى dayanıklık gösterdi, direndi قَاوَمَ

zorluk, güçlük **(meşakka, c: meşâk)** مشاق :ج مشقة

parçalanmak, yırtmak اختراق – يخترق – اخترق

dışında olan **(mâada)** ماعدا

hadise **(sarf, c: surûf)** صروف :ج صرف

zamanın başa getirdikleri صروف الدهر zaman **(ed-dehr)** الدهر

öğrenci **(el-müteallim)** المتعلم gerekli kıldı اَوْجَبَ

kendini bağlı saymak, bağlanmak التزام – يلتزم – التزم

aşağılık, kötü, pis **(rezîle, c: rezâil)** رذيلة ج: رذائل

itaat **(tâat)** طاعة başlamak بَدْء بدأ

güvenen, bağlı **(mütevekkil)** متوكل

Allah'a güvenenler olarak متوكلين على الله

ne kötü **(bi'se)** بِئْسَ ne güzel **(ni'me)** نِعْمَ

şereflendirmek شرّف – يُشرّف – تشريف

tatlı bakarsınız, hoşlanırsınız تَتَحَلَّوْنَ parola **(şiâr)** شعار

...den sakınınız **(iyyâkum ve...)** اياكم و

çiçek **(zehr)** زهر bağ **(sıle)** صلة

kültür **(sekâfe)** ثقافة koku **(abîr)** عبير

şiddetle istemek üzerine düşmek حرص حِرْص

lüzumsuz ve aşırı harcamak اَسرف – يسرف – اسراف

ilişki, dostluk **(işre)** عشرة düşürmek ايقاع – يوقع – اوقع

karşılıklı dostluk, ilişki **(el-muâşere)** المعاشرة

sevgi **(el-mehebbe)** المحبة iyi ilişki حسن المعاشرة

etraf **(havl)** حول kazandırır يُكْسِبُ

kötülük **(eş-şerr)** الشر alçak **(leîm, c: liâm)** لئيم ج: لئام

2- (بئس – نعم)

Arapça'da övme ve yerine ifâdelerini anlatmak için iki ayrı kelime kullanılır:

بِئْسَ ne kötü نِعْمَ ne güzel

Bu kelimelerin değiştirici etkisi yoktur.

Gayretli öğrenci ne güzeldir نعم الطالبُ المُجدُ

Kötü huylu adam ne kötüdür بئس الرجلُ السئ الاخلاق

(نعم) ve (بئس)den sonra gelen ilk kelime nekre olduğundan mensub **(üstünlü)** olur.

Gayretli bir öğrenci ne güzeldir نعم طالبًا المجدُ

İsraf ne kötü bir özelliktir بئس صِفةً الاسراف

Övme ve yerme ifâdesinden sonra ismi mevsul olan (ما **= mâ**) da gelebilir.

Yalancının söylediği ne kötüdür بئس مايقوله الكاذب

Tecrübelinin ettiği nasihat ne güzeldir نعم ماينصح به المجرب

Bunlara benzer bir de (حبذا) ifâdesi vardır. Ancak anlam bakımından biraz farklıdır.

İyi olur حَبَّذا iyi olmaz لاحبذا

İstanbul'da yaşamak iyi olur حبذا المعيشة فى استانبول

Alçaklarla arkadaşlık iyi olmaz لاحبذا مصاحبة اللئام

3- (اياك) ve (عليك) birbirinin zıddı olan iki öğüt ifâdesidirler. (عليك) olumlu öğüt vermede اياك ise olumsuz öğüt vermede yani bir şeyi yapmamayı, ondan korunmayı öğütlemede kullanılır.

a) عليك

Gayret etmeniz gerekir عليكم بالجد

Akşam erken yatman gerekir عليك ان تنام مبكر افى المساء

Faydalı kitaplar okumalısın عليك قراءة المكتب المفيدة

b) اياك Üç kullanış şekli vardır:

Yalandan sakın **(yalan söyleme):** ١- اياك وَالْكَذِبَ

Yalandan sakın ٢- اياك من الكذب

Yalan söylemekten sakın ٣- اياك ان تكذب

Yukarıdaki cümleleri "sakın ha, yalan söyleme!" diye anlamak gerekir.

4- اَمْكَن fiilinin kullanılışına dikkat ediniz.

امكنك ان تكتب الرسالة الى صديقك

Arkadaşına bir mektup yazman mümkündür.

يمكننى ان اذهب السوق غدًا

Yarın çarşıya gitmen mümkün olur.

هل يمكنك ان ترسل هذا الخطاب

Şu mektubu postaya atabilir misiniz?
(Postaya atmanız mümkün olur mu?)

Fiili ilgilendiren şahısa ait zamiri fiile bitiştirerek söyleriz. Bu mef'uldür, cümlenin fâili ondan sonra gelir.

هل يمكنك بيع كيلو لحم لي من السوق؟
fâil mef. fiil

Bana çarşıdan bir kilo et almanız mümkün mü?

Şimdi fâil'e göre fiilin sigasının değiştiğine dikkat ediniz.

هل تُمكنك كتابة الدرس معي في المساء؟

Pratikte muhatabımıza ait zamiri çoğunlukla kullanmayız.

هل يمكن ان ترسل هذا الخطاب؟

Şu mektubu postalayabilir misiniz?

5- Arapça'da zamirler oldukça çok kullanılır. Dolayısıyla bir metin okurken zamirlerin kime ait olduğunu iyi bilmek önemlidir. Bunun için de:

a) Zamirlerin kendinden sonra gelecek bir kelimeye ait olmadığını

b) Zamirin kendinden önceki en yakın isme ait olduğunu unutmamak gerekir: (Bu kaideler yüzde yüz kesin değildir, aksi de olabilir.)

١- من ادب المتعلم ان يلتزم بتقوى الله وطاعته
٢- ـــــ و ـ تطهر نفسه من رذائل الاخلاق

Yukarıdaki cümlede iki zamir geçiyor. Birincisi kendisine en yakın isim olan (الله)'a aittir. Yani (وطاعة الله) demektir (Zamirler ismi tekrar etmemek için kullanılır)

İkinci zamir ise المتعلم e aittir. Burada cümleyi bütün olarak düşündüğümüzde her ne kadar ikinci zamir (المتعلم) kelimesine çok uzak (الله) kelimesine daha yakın görünüyorsa da bağlar (و) si cümlenin ikinci kısmını çizgilerle belirtildiği gibi yenilemiş sayıldığından (وطاعته بتقوى الله) kısmı dikkate alınmaz. Anlam şöyle olur:

"Öğrencinin Allah'a bağlanması, O'na itaat etmesi ve kendisini huylarının kötülerinden temizlemesi edebindendir."

Zamirlerin yerini anlamdaki uygunlukla tespit etmek daha iyi olur. Ancak bazen bize lüzumsuz gibi gelen zamirler de kullanılır. Bu Arapça'ya ait bir özelliktir. Öylece öğrenmek gerekir.

نعم ما ينصح به المجرم سمعت ما قلته

Bu örneklerdeki zamirler lüzumsuz gibi görünürler ve kendilerinden önceki (ما)lara aittirler.

ALIŞTIRMALAR

1- Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere (حبذا – حبذا بئس – نعم) kelimelerinden uygun geleni koyarak cümleleri tekrarlayınız.

١- .....الطالب المجد.

٢- ..... الرجل السئ الخلاق.

٣- ..... المعيشة فى استانبول.

٤- ..... مايقوله الكاذب.

٥- ..... مصاحبة اللئام.

٦- ..... صفةً الاسراف.

٧- ماينصح بهالمجرّبون.

٨- العلم ..... مايشغل به المرء.

٩- الاسراف ..... مايُتَّصَفُ به المرء.

١٠- ..... صديقًا الكتاب لِلشَّابِ العاقل.

2) Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere ايالك – عليك kelimelerinden uygun geleni koyarak cümleleri tekrarlayınız.

١- ..... ان تنام مبكرًا كل يوم فى المساء

٢- ..... من الكذب اذسألك احد عن شئ.

٣- ..... قراءة الكتب المفيدة دائمًا.

٤- أن تفعل اَحسنَ كل شئ دائمًا.

٥- ..... والكذب لان الله تعالى حرّمه.

٦- ومَن يقول ان العلم لاصلة له بالاخلاق.

٧- ..... ان يقوم مبكرًا كل صباح.

٨- ..... ان تقول الحق اذا حكمتَ بين الناس.

3- Aşağıdaki parçada zamirlerin ait olduğu isimleri bulunuz:

مِن ادب المتعلم ان يلتزم بتقوى الله وطاعته، وتطهير نفسهِ من سُوء الاخلاق ورذئلها ومن ادبه ايضًا ان لا يصرف فراغ وقته بدون غاية. فنعم الطالب المجد يُسعد اسرته و يُشرفها ياصديقى اسمع ماقلتُه لك فنعم ماينصح به المجرّب

4) Aşağıdaki atasözlerini ezberleyiniz.

Arap Atasözleri الا مثال العربية

١- الناس اعداء ماجهلوا.

1- İnsanlar bilmedikleri şeyin düşmanıdırlar.

٢- الجزاء من جنس العمل

2- Ceza fiilin cinsinden olur.

٣- نصرة الحق شرف.

3- Doğruya yardım şereftir.

٤- لو أنصف الناس استراح القاضى.

4- İnsanlar insaflı olsaydı hâkime iş kalmazdı.

٥- المؤمن بشرُه فى وجهه وحزنه فى قلبه

5- Mü'min sevinci yüzünde, üzüntüsü kalbinde olandır.

٦- من حفر حفرة لا خيه وقع فيها.

6- Başkasına kuyu kazan içine düşer.

٧- لا تجارة كالعمل الصالح.

7- Ameli salih gibi ticaret yoktur.

٨- بيضة اليوم خير من دجاجة الغد.

8- Bugünün yumurtası yarının tavuğundan hayırlıdır.

Şartlı İfadeler / Nakıs İsimler

الوصايا للنجاح فى الحياة

١- نظّم حياتك العملية!

النظام فى نجا الفرد والأمّة أمرٌ مهمٌ. يستطيع المرء المنظم ان يحقق لنفسه النجاح والفوز والتّقدُّم ويفيد أمّته بنجاح واخلاقه.

المرء العاقل يوزع اعماله على اوقات الفراغ، وذالك يسهّل اداء واجباته.

٢- حاول ان تفهم نفسك ولاتتهم غيرك!

يمكن ان تواجه اشخص المشكلات والمصاعب المختلفة فى حياته. اذا كان الشخص يفهم نفسه لايتهم غيره بخلق هذه المشكلات والمصاعب. ولعل يجد فى تصرفاته اسباب هذه المشكلات. ولهذا يعرف حقيقة امكاناته ويضع لنفسه اهدافًا واقعية يمكنه الوصول اليه.

٣- كن امينا فى حياتك العماية!

الامانة صفة جليلة، فاذاكان الرجل امينًا احَتَرَمه الناس، ووثق كلّ من كان حولَه، وفتح له باب الرزق واحتل مكانة طيبة بين اهله وموطنيه.

٤- لاتكن مغرورًا اومتعاليًا!

فبعض الناس يعتقدون انهم حصلوا على كل شئ، وانهم فوق كل نقد وتوجيه. فهذا خطأ، هم بذالك يغلقون آذانهم عن كل نصيحة وارشاد. والشخص المغرور يكون فى العادة مكروهًا من الغير، فيكون قليل الاصدقاء.

اماالشخص المتواضع الذى لايتعالى على الغير فيكون فى العادة محبوبا مِمَّنْ حوله.

الوصايا من نبينا عليه الصلاة والسلام.

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم:

١- من كان يؤمن بالله واليوم الآخر فليكرم ضيفه ومن كان يؤمن بالله واليوم الآخر فليحسن جاره من كان يؤمن بالله واليوم الاخر فليقل خيرًا اوليصمت.

٢- عليكم بالصدق، فان الصدق يهدى الى البر، والبر يهدى الى الجنة، ومايزال الرجل يصدق ويتحرى الصدق حتى يكتب عند الله صديقًا اياكم والكَذِب، فان الكذب يهدى الى الفجور وان الفجور يهدى الى النار، وما يزال الرجل يكذب ويتحرى الكذب حتى يكتب عند الله كذابًا.

اثرالصدق والكذب فى المجتمع.

الصدق فضيلة محمودة تدل على الاخلاق الكريمة التى يقوم عليها نظام المجتمع.

فالصدق عادةً يكون فى القول والعقيدة والعمل. وهذه الثلاثة عمود حياة الفرد والمجتمع، لهذا امرناالله به فى كتابه العزيز، حيث قال: «يايها الذين امنوا اتقوالله وكونوا مع الصادقين.»

اماالكذب فهو رذيلة مذمومة يسقط صاحبه من عيون الناس، فلايثقون به ولايحبون مجلسه واحاديثه. لذالك نهى الله عنه.

فعلينا ان نلتزم بالصدق ونتجنب الكذب، فطريق الخير الصدق، وطريق الشرّ الكذب. واخيرًا:

الوصول الى النجاح فى الحياة ليس امرًا سهلاً. اذا اردت لنفسك نجاحًا فى الحياة، فليكن شعارك دائمًا ان تعامل الناس بمثل ماتحب ان يعاملوك به.

AÇIKLAMALAR

1- Yeni Kelimeler:

وصية ج: وصايا tavsiye **(vesiyye, c: vesâyâ)**

المنظم tertipli, düzenli **(el-munazzım)**

الفوز kurtuluş **(el-fevz)** التقدم ilerlemek **(et-tekaddum)**

يُفيدُ fayda verir اداء yerine getirmek **(edâ)**

وَزَّع - يوزع - توزيع dağıtmak, taksim etmek

kolaylaştırmak تَسْهيل – يُسَهِّل – سَهَّل

karşısına çıkmak, yüzyüze gelmek مواجَهَة – يواجه – واجه

zorluklar **(mesâib)** مصاعب

ortaya çıkarmak **(halk)** خلق anlamak فَهْم فهِم

itham etmek, suçlu saymak اِتِّهام – يَتَّهِم – اِتَّهَمَ

oluşan **(vakiiyye)** واقعية belki **(lealle)** لعَلّ

üstün, yüce **(celîl)** جليل

güvenilir **(emîn)** امين güven **(el-emâne)** الامانة

yer tutmak احتلال – يحتل – احتل

gururlanan **(megrûr)** مغرور büyüklenen **(müteal)** مُتَعال

her şeyi elde ettiler حصلوا على كل شى elde etti حَصَل على

yöneltmek **(tevcîh)** توجيه tenkid **(nakd)** نقد

yol gösterme **(irşâd)** ارشاد kulak **(üzün, c: âzan)** اذن ج: آذان

sevilmeyen **(mekrûh)** مكروه normalde **(fil-âde)** فى العادة

mütevazı **(el-mutevadı')** المتواضع

etrafındaki kimseler tarafından حوله مِمَّنْ (=مِنْ+مَنْ) مِمَّنْ

inanmak ايمان – يُؤْمِنُ – آمَنَ

ikram etsin فَلْيُكْرِمْ ikram etmek اكرام – يكرم – اكرم

iyilik yapsın فَلْيُحْسِنْ iyilik etmek احسان – يحسن – احسن

sussun لِيَصْمُتْ susmak صُمْتُ – يصمت – صمت

gider يَهْدِى iyilik **(el birr)** البرّ

doğru yola gitmek هِدَايَة – يَهْدى – هَدَى

doğru olmak, doğru söylemek صِدْق – يَصْدِق – صَدَقَ

araştırmak, takip etmek تَحَرٍّ – يَتَحَّرى – تَحَرّى

doğru dürüst **(sıddîk)** صديق

yalan söylemek كَذَبَ – يكذب – كَذِب

çok yalancı **(kezzâb)** كذاب günah, kötülük **(el-fücûr)** الفجور

tesir, iz **(eser, c: âsâr)** اثر ج: آثار

üstünlük **(fadîle, c: fedâil)** فضيلة ج: فضائل

üstün **(kerîm)** كريم övülmüş **(mahmûd)** محمود

âdet olarak **(âdeten)** عادةً inanç **(el-akîde)** العقيدة

direk **(imâd, c: umûd)** عماد ج: عمود

muzaf olarak kullanılan bir zaman zarfı **(haysu)** حيث

bunun için لِذلك meclis **(meclis)** مجلس

oturduğu yerde حيث جلس dediği yerde حيث قال

kötülenmiş **(mezmûme)** مذمومة

anlatım, söz **(hadîs, c: ehâdîs)** حديث ج: احاديث

çekinmek, kaçınmak تَجَنَّبَ – يَتَجَنَّبُ – تَجَنُّب

2- (كان)nin nakıs fiil olduğunu ve özelliğini kısmen görmüştük (4. Kitap, S. 67)

كان موجودًا فى المصنع Fabrikada var idi.

كان العامل يعمل فى المصنع İşçi fabrikada çalışıyordu.

Bu ikinci örnekte olduğu gibi (كان)nin haberi fiil olunca her zaman "yapıyordu", "ediyordu" diye tercüme edilmez.

Şu örneğe dikkat edelim:

من كان يُؤْمِن بالله "Kim Allah'a inanıyor ise." Bu cümleyi şöyle de tercüme edebiliriz: "Allah'a inanan kimse."

من كان يُؤمن بالله فليكرم ضيفه Allah'a inanan misafirine ikram etsin.

Örneklerde olduğu gibi (كان)nin cümle içerisinde bazen anlama pek fazla bir etkisi olmaz. Buna rağmen kullanılması Arapça dil mantığı yönünden gereklidir.

Meselâ: Bir işin geçmişte sürekli yapıldığını anlatmak için (كان) yi o işi anlatan fiilin müzari kalıbıyla birlikte kullanırız.

اذا كان الشخص يفهم نفسه لايتهم غيره.

"Kişi kendini anladığı zaman başkasını itham etmez." Bu cümledeki anlama işi bir anda olup biten bir olay olmayıp, süreklilik içerisinde oluşan bir iştir. Burada إذا cümlenin birinci kısmına şart anlamı kazandırdığı için, işin geçmişte yapılacağını ifâde eden fonksiyonunu yitirmiş oldu:

كان الشخص يفهم نفسه Kişi kendini anlıyordu.

اذا كان الشخص يفهم نفسه Kişi kendini anlayınca.

Aşağıdaki örnekleri inceleyerek bu kullanılışı kavramaya çalışınız.

١- اذا كان الرجل امينًا احترمه الناس.

Adam güvenilir olunca insanlar ona hürmet eder.

٢- من كان يؤمن بالله واليوم الاخر فليحسن جاره.

Allah'a ve âhiret gününe inanan komşusuna iyilik yapsın.

٣- من كان يؤمن بالله واليوم الاخر فليقل خيرًا اوليصمت.

Allah'a ve âhiret gününe inanan hayır söylesin yahut sussun.

٤- اذا كان المرء ينظم اعماله يحقق النجاح.

Kişi işlerini düzenleyince başarıyı hakeder.

3- Sonu (ى = **ye**) ile biten isimlerin nekre durumunda "ye" atılarak kalan son harf iki esreli hâle gelir.

مُفْتٍ ----- اَلْمُفْتى : müftü

قَاضٍ ----- اَلْقَاضى : hakim

متعال ----- اَلْمُتَعَالى : büyüklenen

راعٍ ----- اَلرَّاعى : çoban

ماضٍ ----- اَلْمَاضِى : geçen

Ancak nekre olan böyle bir isim cümle içerisinde merfu ve mecrur hâlin de sonu iki esreli olur, şayet mensub durumunda ise iki üstünlü olur ve bu takdirde (ى) kelimenin sonuna gelir.

كان قاضٍ يأكل الطعام فى المطعم.

merfu

Bir hakim lokantada yemek yiyordu:

اذا كان الشرطى يجد المجرم يأخذه الى قاضٍ

mecrur

Polis suçluyu yakalayınca bir hakime götürür:

رايت قاضيًا فى الباخرة.

mensub

Vapurda bir hakim gördüm.

Son örnekte, nekre kelimemizin, mensub durumunda bulununca (ى)yı tekrar aldığını görüyoruz.

Geçen derslerimizden illetli harflerin ötre harekesini taşıyamadığını ve bu harekeyi kabul etmediğini biliyoruz. (5. Kitap, S: 44)

Şimdi (ى) li kelimeyi nekre olarak alalım:

مُفْتِىٌ tenvini **(çift hareke)** açarsak مُفْتِيُنْ şeklinde olur Bu durumda (ى)nin ötre'yi kabul etmediğini düşünelim, sonuç (مُفْتِينْ) olur. Yine geçen derslerimizden iki sakinin bir arada bulunmasının mümkün olmayacağını, sakinlerden illetli olanın atılacağını biliyoruz. (5. Kitap, S. 44) Burada illetli harf olan (ى) atılır ve مُفْتِنْ kalır. Bunu da tekrar tenvin'e çevirirsek: مُفْتِنْ = مُفْتٍ olur.

Bu tahlili mensub durumunda yapınca (ي)nin düşmediğini görürüz. Çünkü illetli harf üstün harekesini taşır.

مُفْتِيًا ----- مُفْتِيَنْ ----- مُفْتِيًا

Mecrur durumu da merfu durumda olduğu gibidir. Çünkü illetli harf esreyi de taşıyamaz.

4- Cümle içerisinde (حتى **= hattâ**) edatı fiilin başına gelirse nasbedici etki yapar.

حَتَّى يُكْتَبَ ---- يُكْتَبُ

مايزال الرجل يصدق ويتحرى الصدق حتى يكتب عندالله صديقًا.

Adam doğru olmaya devam eder ve doğruyu araştırır da sonunda Allah katında sıddık olarak yazılır.

ALIŞTIRMALAR

1) Aşağıdaki cümleleri Arapça'ya çeviriniz:

1- Kişi kendini anlayınca başkasını itham etmez.
2- Polis suçluyu yakalayınca bir hakime götürür.
3- Adam güvenilir olunca insanlar ona hürmet eder.
4- Allah'a ve âhiret gününe inanan komşusuna iyilik etsin.
5- Kişi işlerini düzenleyince başarıyı hakeder.
6- Allah'a ve âhiret gününe inanan hayrı söylesin veya sussun.
7- Öğrenci dersine çalışırsa imtihanı kazanır.
8- Allah'a ve âhiret gününe inanan misafirlerine ikram etsin.

2) Aşağıdaki cümlelerde sonu (ى)li olan isimlerden (اَلْ) takısını atarak nekre yapınız.

١- اذا كان الشرطى يجد المجرم يأخذه الى القاضى.
٢- رأيت القاضى فى الباخرة اليوم.
٣- كان القاضى يأكل الطعام فى المطعم.
٤- يذهب المفتى الى مكتبه كل يوم فى الساعة الثامن.
٥- ارسل القاضى بطاقة جميلة الى المفتى.
٦- يكون الشخص المتعالى فى العادة مكروها من الغير.

3) Aşağıdaki cümleleri Türkçe'ye çeviriniz:

١- الوصول الى النجاح ليس امرًا سهلاً
٢- فليكن شعارك دائمًا ان تعامل الناس بمثل ما تحب ان يعاملوك به.
٣- «عليكم بالصدق فان الصدق يهدى الى البر والبر يهدى الى الجنة...»
٤- الكذب صفة مذمومة يسقط صاحبه من عيون الناس.
٥- «ياايهاالذين آمنوا اتقواالله وكونوا مع الصَّادقين.»
٦- الشخص المغرور يكون فى العادة مكروهًا من اغير فيكون قليل الاصدقاء.
٧- النظام فى نجاح الفرد والأمة امرمهم.

يابلادى

يابلادى، انت عندِى اجملُ البُلْدان

فِيكِ اشجارٌ بهية

فيكِ ازهارٌ زكِيَّة

فِيكِ اثمار شَهيَّة

يابلادى، انت عندِى اجملُ البُلْدان

لكِ فِى كُلِّ فُؤَآدِ

كُلَّ حُبٍّ وَوِدَادِ

فَانَا اليوم اُنَادِى

يابلادى، انت عندى اجمل البلدان

عاشَ اهلى فى ظِلاَلكِ

وَتَغَنَّوْا بجمالِك

وانَا اَفْعَلُ ذَلِك

يابلادى، انت عندى اجمل البلدان

(الاناشيد والمحفوظات الابتدائية)

İsmi Mevsullere Ait Kullanılışlar Ara Cümle

تربية الابناء

كثيرًا مايفكر الاباء فيما سوف يكون عليه ابناؤهم فى مستقبل حياتهم، وقد تستولى عليهم الاحلام فيرى الاب ابنه طبيبًا عظيمًا اوموظفًا عظيمًا اومهندسًا مشهورًا. وقد يتصور ابنتَه قد اصبحت طبيبةً مشهورةً او مدرسة لامعةً اومديرةَ مدرسةٍ ناجحة...

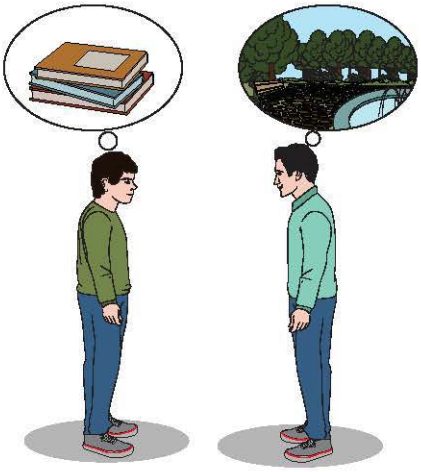
ومن البديهى ان يفكر كلّ اب فى سعادة ابنائه وكيف يستطيع ان يساعدهم على النجاح والفوز فى حياتهم... غير ان الاحلام والامانية وحدها لا تصنع شيئًا، ولاتُجْدى نفعًا.

اِن كلَّ اب - باشتراك الام طبعًا - يُعتبر مسؤلا عن تسهيل سبل النجاح امام صغاره الاعزاء.

والاب هوخير من يعرف ابنه تمام المعرفة، لِان شخصية الطفل لاتظهر جلية واضحة اِلاَّ فى معاملاته

داخل المنزل. وهو خير من يستطيع كشف مواهب الطفل، لانه هوالذى يعيش معه مُعظم الاحيان، ويرقبه فى مختلف المواقف.

فعلى الآباء ان يُراعُوا امكاناتِ ابنائهم وميولَهم ويُوجِّهو هم الوِجهة التى تتلائَمُ مع مواهبهم وميولِهم.

فى العطلة

(طارق وياسر صديقان، يد رسان فى مدرسة واحدة، وهما يتحدثان عن الامتحانات والعطلة)

طارق: - ماشاء الله اراك مستعدًا للامتحانات ياصديقى

ياسر: - الحمدالله لقد راجعت جميع الدروس.

طارق: - فى الحقيقة انا الا أفكر فى الامتحانات فقط، وإنما أفكر ايضًا فيما بعد الامتحانات.

ياسر: - تعنى العطلة، حقًا تلك مشكلة كبرى. ثلاثة شهورٍ كاملةٍ! يجب ان تحث عن حَلٍّ منذ الآن.

طارق: لابدَّ من التخطيط وكما قالوا: «الوقت كالسيف ان لم تقطعه قطعك.»

ياسر: - اهم شيٍ سافعله فى العطلة هوالقراءة. فقد اصبحت لَدَىَّ مكتبة كبيرة، تضم عددًا كبيرًا من الكتب وبخاصة الكتب الاسلامية والعِلمية.

طارق: - لاشك اَنَّ القراءة مفيدة، ولكن هل تكفى القراءة وحدها؟ انا افكر مَثلاً، فى زيارة عددٍ من اُلمدن والقرى فى بلدى. لقد زرت بالدً كثيرة فى الخارج، ولكن لِلاسف، أجهل الكثير عن بلدى.

ياسر: - لَقد تذكرت خبرًا هامًا، فقد قرأتُ فى الصحف امس، انّ الحكومة ستفتح فصولا فى هذه العطلة لتعليم الكبار.

طارق: - حقًا، هذا خبرهام، وأرى ان نذهب بعد الامتحانات، مباشرةً الى وزارة التربية ونخبرهم برغبتنا فى العمل فى تلك الفصول.

ياسر: - هيابنا الآن الى غرفة الامتحانات، فهذا صوت الجَرَس.

طارق: - اَسْرِع بنا قبل ان يدخل الاستاذ.

(العربيه للناشئين)

ان كل اب يُحِب ابناءه، وهذا امر طبيعى

اِنّ كلَّ اب - وهذا امرطبيعى - يحب ابناءه

التلميذ الاحمق مانجح الامتحان، وانت تعرفه

التلميذ الاحمق - وانت تعرفه - مانجح الامتحان

AÇIKLAMALAR

1- Yeni Kelimeler:

üstün gelmek, kuşatmak استيلاء – يستولى – استولى

düş, kuruntu **(hülm, c: ehlâm)** حلم ج: احلام

parlak **(lâmie)** لامعة

açıktır ki من البديهى açık **(el-bedihiy)** البديهى

şu kadar var ki **(ğayre enne...)** غيران

istek, arzu **(elemniyye)** اَمْنِيّة ج: اَمانِى

vermek اجدى – يُجدى – اجدى

itibar edilir **(yu'teberu)** يعتبر sorumlu **(mes'ul)** مسئول

usul, yol **(sebîl, c: sübül)** سبيل ج: سبل

açık, gizli olmayan **(celî=celiyye)** جلى = جلية

açık, muğlak olmayan **(vâdıh=vâdıha)** واضح = واضحة

davranış **(muâmel, c: muamelât)** معاملة ج: معاملات

(mevhibe, c: mevâhib) موهبة ج: مواهب

büyük, çok **(mu'zam, c: meâzım)** معظم ج: معاظم

zaman **(hîn, c: ehyân)** حين ج: احيان

zamanların çoğu معظم الاحيان

kontrol etmek, gözetlemek رقب رَقْب

babalara gerekir فعلى الآباء فعلى: ف+على

eğilim **(meyl, c: muyûl)** ميل ج: ميول

dikkat etmek, gözetmek راعى – يُراعى – مراعاة

yön **(el-viche)** الوجهة

uygun gelmek تلاءَم – يتلاءَمُ – تلائم

mutlaka, gerekir **(lâ budde)** لابد

yanımda **(ledeyye)** لدى plan, proje **(et-tehtît)** التخطيط

plan yapmak gerekir لابد من التخطيط

oldu, var اَصْبَحَ kılıç **(es-seyf)** السيف

yanımda büyük bir kitaplık var اصبحت لدى مكتبة كبيرة

çok sayıda عَدَدًا كَبِيرًا almak, eklemek ضَمَّ ضَمّ

bilmemek جَهِلَ – جَهْلُ

mevsim, sınıf, kurs **(fals, c: fusûl)** فصل ج: فصول

bir işi bizzat kendi yapmak باشر – يباشر – مباشر

bakan **(vezîr)** وزير bakanlık **(vuzâre)** وُزارة

Eğitim Bakanlığı وزارة التربية

hoca **(el-ustâz)** الاستاذ çabuk gidelim اسرع بنا

2- İsmi mevsul adı verilen bağlaçları geçmiş derslerimizden hatırlayınız. (5. Kitap, S. 24). Bu bağlaçlar (الذى – من – ما) aynı zamanda belli isimlerin de yerini tutarlar.

a) مَنْ İnsan isimlerinin yerini tutar (kimse, o kimse ki)

b) مَا Eşya isimlerinin yerini tutar (şey, o şey ki)

c) الَّذى Her tür ismin yerini tutar (o şey ki, o kimse ki)

Bunlardan ilk ikisi yerini aldığı ismin şahsına göre şekil almayıp hep aynı kalırlar. Sonuncusu ise yerini aldığı ismin şahsına göre şekil değiştirir.

Burada asıl üzerinde duracağımız husus ismi mevsullerin isim tamlaması içerisinde muzaf **(tamlayan)** olarak kullanılmasıdır.

اَكْثَرُ مَا = şeyin çoğu خَيْرُ مَنْ = kimsenin hayırlısı

اكثر مايقول سليم كَذِبٌ = Selim'in söylediği şeylerin çoğu yalandır.

هو خير من يعرف ابنه = O, oğlunu tanıyan kimselerin hayırlısıdır.

Düzgün bir tercüme yaparsak **(şey)** kelimesini de kullanmayabiliriz: "Selim'in söylediklerinin çoğu yalandır."

Aşağıdaki örnekleri inceleyiniz:

١- الاب هو خير من يعرف ابنه تمامَ المعرفة.

Baba oğlunu tam olarak bilenlerin hayırlısıdır.

Bu ifâde tarzı bize biraz biçimsiz gibi gelebilir. Aslında burada "Baba oğlunu tam olarak en iyi bilendir" denilmiştir. Bizim bu şekilde anlamamız gerek ifâdeyi Arap yukarıdaki gibi söylüyor. Bu bakımdan Arapça'yı Türkçe'ye göre düşünmemek gerekir. Onu kendi dil mantığı içerisinde değerlendirip öylece kavramalıyız. Meselâ ismi mevsullerin tam karşılığı olabilecek kelime Türkçemizde yoktur.

٢- هو خير من يستطيع كشف مواهب الطفل.

O, çocuğun kabiliyetlerini ortaya çıkarma imkânını bulan en müsait kimsedir:

٣- هذا قول الذى كان فى الاجتماع امس.

Bu, dün toplantıda bulunan birisinin sözüdür.

٤- هذا قول الذين اليعرفون حقيقة الامر.

Bu, işin gerçeğini bilmeyenlerin sözüdür.

٥- هل رايت الذى يقول مال يعرف حقيقته؟ وهذا هو الكذاب.

Sen, doğrusunu bilmediğin bir şeyi söyleyeni gördün mü? İşte o yalancıdır.

٦- خير ماكَسَب المرءُ عِلمٌ نافِعٌ وَعَمَلٌ صَالِحٌ.

Kişinin kazandığı şeylerin en hayırlısı; faydalı ilim ve salih ameldir. (Salih amel kişinin âhirette faydasını göreceği işlerdir)

Şimdi de ismi mevsullerin cer harfleriyle kullanılışına dikkat ediniz.

١- افكر فيما بعد الامتحانات.

İmtihanlar sonrası hakkında düşünüyorum:

٢- ومَن احسن قولاً مِمَّنْ دعى الى الله.

Allah'a çağırandan daha güzel sözlü kim olabilir.

٣- كان كريم ينظر الى الذين يصعدون الجبل.

Kerim dağa tırmananlara bakıyordu.

Dikkat: Soru ما sı ve olumsuzluk (ما)sını, ismi mevsul (مل)sı ile karıştırmayınız:

Çekmecedeki nedir **(soru)** أ-ماهو فى الدرج؟

Ahmak öğrenci imtihanı başarmadı **(olumsuz)** ب- التلميذ الاحمق مانجح الامتحان.

Sana söylediğimi işittin mi **(ismi mevsul)** ج- هل سمعتَ ماقُلت لك؟

Şu ifâde tarzını da öğreniniz:

كَثيرًا ما : oldukça çok, ne kadar çok

قليلاً ما : oldukça az, ne kadar az

هونًا ما : oldukça hafif, ne kadar hafif

3- Ara Cümle:

Konuşurken açıklamayı gerektiren bir husus olursa söz kesilerek arada açıklama yapılır. Bu Türkçemizde de vardır.

١- ان كل اب - وهذا امرطبيعى - يحب ابناءه

Her baba -ki bu tabii bir olaydır- çocuklarını sever.

٢- التلميذ الاحمق - وانت تعرفه - مانجح الامتحان

Ahmak öğrenci -ki sen onu tanıyorsun- imtihanı başarmadı.

٣- ان كلّ اب - باشتراك الام طبعًا - مسئول عن تربية

Her baba -tabii annenin de katılmasıyla- çocukların terbiyesinden sorumludur.

٤- نحن - وهذاشى معروف - نحب وطننا

Biz -ki bu bilinen bir şeydir- vatanımızı severiz.

ALIŞTIRMALAR

1) Aşağıdaki cümleleri Türkçe'ye çeviriniz.

١- الاب هو خير من يعف ابنه تمام المعرفة.

٢- خير ماكسب المرء فى حياته علم نافع وعمل صالح.

٣- ومن احسن قولاً ممن دعى الى الله.

٤- هذا قول الذين اليعرفون حقيقة الامر.

٥- الاب هو خير من يستطيع كشف مواهب الطفل، لانه هو الذى يعيش معه معظم الاحيان.

٦- اكثر مايقول سليم كذب.

٧- هل رايتَ الذى يقول مالايعرف حقيقته وهذا هوالكذاب...

٨- اذا كنا ننتظر الحافلة - وبقينا فى الموقف مدة ساعتين - شعرنا بالبر.

2) Aşağıdaki sorulara parçaya göre cevap veriniz.

١- كيف يتصور الاب ابنه؟

٢- من يعتبر مسؤلاعن تسهيل سبل النحاح المام الصغار؟

٣- هل راجع ياسر جميع الدروس ام لا؟

٤- فى اى شئٍ يفكر طارق؟

٥- ماذا سيفعل ياسر فى العطلة؟

٦- ماذا يفكر طارق ان يفعل فى العطلة؟

٧- ماذا تذكر ياسر بعد ماقال طرق زيارة المدن؟

٨- ماذا كان خبرٌ هامٌ؟

3) Aşağıdaki cümleleri Arapça'ya çeviriniz.

1- Çocuklarının gelecekteki hayatlarında ne olacakları konusunda babaların düşündükleri oldukça çoktur.

2- Baba çocuğunu büyük bir doktor veya büyük bir memur veya meşhur bir mühendis olarak görür.

3- Çocuklarının imkânlarını ve eğilimlerini gözetmek babalara gereklidir.

4- Yanımda çok sayıda kitabı özellikle İslâmî ve ilmî kitapları içine alan büyük bir kitaplık var.

5- Haydi şimdi imtihan odasına gidelim.

6- Dün müdürün sana ne dediğini duydun mu?

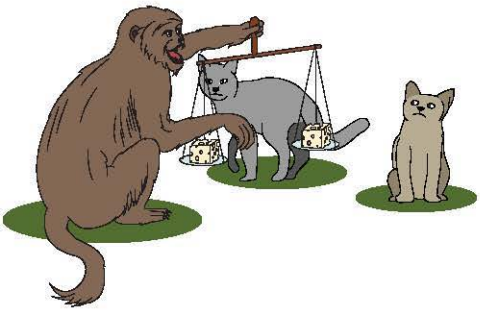
7- Şüphesiz her baba -ki bu tabii bir olaydır- çocuklarını sever.

8- Müslümanlar -ki Allah onlara farz kılmıştır- namazlarını kılarlar.

9- Her memur -ki maaş alıyor- görevini hakkıyla yapmalıdır.

10- Şu fabrikanın işçileri -ki sen hepsini tanıyorsun- bu lokantada yemek yerler.

قطتان و قرد

قطتان وجداجبنة وذهبتا بها الى القرد کی یقسمها بینهما. فقسمها قسمین، احدهما اکبر من الآخَر، ووضعهما فی میزانه. رجح القسم الاکبر، فاخذالقرد منه شیئًا بِأسنَانه وهو یُظْهِر انه یرید مساواته بالقسم الاصغر.

ولماکان مَا اخذه اکثر من اللازم رجح الاصغر. ففعل بهذا مافله بذاك ثم فعل بذاك مافعله بهذا، وهکذا دوالیك حتی کاد یذهب بالجبنة. فقال له القطان:

«نحن رضینا بهذه القسمة، فاعطنا الجبنة» فقال القرد: «اذا کنتما قد رضیتما فان العدل لایرضی» ثم مازال یقضم القسم الراجح منهما کذالك حتی مابقی شیئ من اکجبنة فرجعت القطتان بحزن وخیبة وهما یقولان:

«وما من ید الایدالله فوقها ولاظالم الاسیبلی بظلم!»

جبنة **(cübne)** peynir parçası

رَجَح ağır bastı — دوالیك **(devaleyk)** sürekli

یُظهِر gösteriyor — مساواة **(musavat)** eşitlik

العدل **(el-adl)** adalet — یَقْضِمُ ısırıyor

Atasözleri

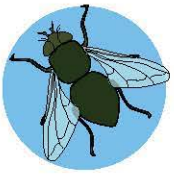
مااشد ضرر الذباب

زهير: تيقظ يافريد! فان ذبابةً تحاول ان تقع على جرحك.

فريد: وهبها فعلت! فماذا يستطيع هذا المخلوق الصغير الحقير ان يلحق بى من الاذى؟

زهير: انت مخطئ ياصديقى. ان هذه الحشرة الّتى تستصغرها وتحتقرها، تستطيع ان تنزل بك الضرركله.

فريد: انت اكبر منى يازهير، فهل لك ان تخبرنى عن مضار الذباب، وكيف يستطيع ان يُنزل الاذى بالناس؟

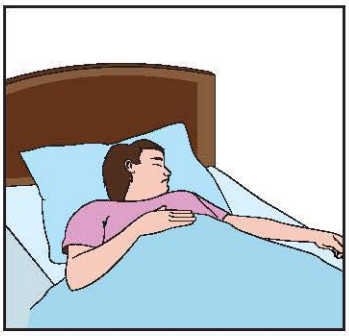
زهير: ان الانسان اذا رأى ضررًا ينزل به، اوشعر به تمكن من اجتنابه ولكن الذباب يؤذى الناس اشد الآذى من غير ان يروا ذالك باعينهم المجردة. ان الذباب يحمل جميع انواع الامراض، انه ينقل العدوى من الاماكن الموبوءة الى الاماكن النظيفة.

فريد: هذا ادعى الى العجب ياصديقى. انالا أرى هذه الذبابة تحمل شيئًا فأين ماتدعيه.

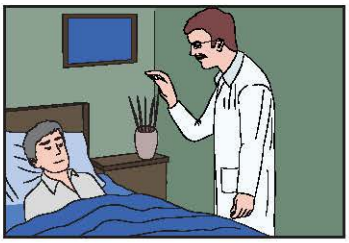

زهير: اسمع يافريد، سأقول لك كل شى راقب هذه الذبابة، وانظر! الى أين ذهبتْ الآن؟

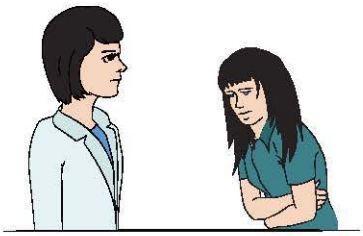

فريد: انها ذهبت الى تلك الاوساخ الذى أراها هناك.

زهير: احسنتَ. انها ستحط على هذه الاوساخ لتبحث عن شيءٍ تاكله. فى هذه الاثناء يَغلقُ بخرطومها وارجلها مخلوقات صغيرة جدًا جدًا. هذه المخلوقات لاترى بالعين وبعضها لا يُرى بالمجهر الابصعوبة. هؤلاء المكروبات تحدث

فريد: ان نصيحتك يازهير جليلة. أنا لم اكن اعلم من قبل كل هذا عن الذباب. كنت اظنه حيوانًا بريئًا.

زهير: احذر يافريد ان تَنزل ذبابة على طعامك او شرابك بعد اليوم. او تقرب مِنْ جرح فى جسدك. لاتدع طعامًا ولا إناءً مكشوفًا، فانك لاتدرى متى يأتى ذبابة.

فريد: هذا مالن أنساه ابدًا. و من الآن فصاعدًا سأحارب الذباب بكل وسيلة ممكنة لأعيشى سليمًا.

زهير: حسنًا، لاتنسَ ان الذبابة صغيرة ولكن شأنه كبير.

AÇIKLAMALAR

1- Yeni Kelimeler:

mikroskop **(el-micher)** المجهر sinek **(ez-zubâb)** الذباب

yalın **(el-mücerred)** المجرد düşmek, konmak وقع وقع

dikkat et تَيَقَّظْ uyanmak يَقَظ – يقظ – يقِظ

yara **(cerh, c: curuh=cirâh)** جرح ج: جروح=جراح

bağışlamak, bırakmak وهب وهب

hakir, zavallı **(el-hakîr)** الحقير

hastalıklı **(el-mevbûe)** الموبوءة katmak اَلْحَقَ – يُلْحِق – اِلْحاق

suçsuz **(berî')** برئ hata eden, hatalı **(muhtı')** مخطئ

ezâ verir يُؤذى zararlı böcek, haşere **(el-haşere)** الحشرة

küçümsemek اِسْتَصْغَرَ – يستصغِر – اِستصغار

hakir görmek, önemsememek احتقار – يحتقر – احتقر

kontrol etmek مراقبة – يراقب – رَاقب

hortum **(hurtûm, c: herâtîm)** خرطوم ج: خراطيم konmak حَطّ حَطّ

kir **(veseh, c: evsâh)** وسخ ج: اوساخ

araştırmak, aramak بحث – يَبْحَث – بحْث

içine çekmek, emmek علق – يَعْلَق – عَلِق

iddia etmek ادعاء – يَدّعى – اِدَّعَى götürür اَدْعى

zarar **(medâr)** مضار

imkân bulur تَمَكَّنْ küçük acı **(el-ezâ)** الاذى

mikrop **(mikrûb, c: mikrûbât)** مكروب ج: مكروبات

meydana getirmek اَحْدَث – يُحْدِث – اِحداث

salgın **(el-edvâ)** العدوى açık **(celîle)** جليلة

yer **(mekâne, c: emâkin)** مكانة ج: اماكن

koru kendini, sakın **(ihzer)** احذر

احذر يا فريد ان تنزل لذبابةُ على طعامك

Dikkat et yâ Ferid yemeğine sinek konmasın

mümkün **(mümkin)** ممكن içecek **(şerâb)** شراب

dahası, üstelik **(fesâiden)** فصاعدا açılmış açık **(mekşuf)** مكشوف

sağlam **(selîm)** سليم yaşamak عيش – يعيش – عاش

iş **(şe'n, c: şuûn)** شأن ج: شؤن

2- Arapça'da cümlenin iki temel öğesi olan "fiil" ile "fâil" arasında tekillik-çoğulluk, müzekkerlik- müenneslik yönünden bazı durumlarda uygunluk vardır. Fiil fâilin şahsına göre şekil alır. Bu uyum kaideleri şöyle özetlenebilir:

a) Fâil fiilden önce geldiğinde fiil her bakımdan fâile uyar.

كريم يأكل التفاح.

كريم وكريمة يأكلان التفاح.

الرجال يأكلون التفاح.

البنات تأكل التفاح.

كريمة وزينب تأكلان التفاح.

b) Fâil fiilden sonra geliyorsa müzekkerlik-müenneslik bakımından fiil fâile uyar fakat ikilik ve çoğul yönünden uymayıp müfred kalır:

رجع كريم من المدرسة.

رجعت زينب من السوق.

رجع كريم و فريد من المحطة.

رجعت البنات من الملعب.

رجع المدرسون من المدرسة.

رجعت الرجال من المصنع.

Not: Son örnekte, kaide dışı çoğulların müennes hükmünde olmasından fiil müennes gelmiştir.

c) Aslen Arapça olmayıp yabancı dillerden Arapça'ya giren kelimeler genellikle müennes kabul edilir ve çoğulları da müennes cem. kaidesine göre yapılır.

اوتوبيس ----- اوتوبيسات

تليفزيون ----- تليفزيونات

تليفون ----- تليفونات

Bunlar ve semâi müennes dediğimiz (Bak: 3. Kitap, S: 58) müenneslik işareti taşımadıkları halde kulaktan duyma müennes oldukları bilinen kelimeler fâil olarak fiilden önce gelirlerse fiil müennes kalıbında olur, fiilden sonra gelirlerse fiil bazen müzekker kalıbında da gelebilir.

الاتوبيس تسير بسرعة.

الشمس تشرق فى الساعة السادسة صباحًا.

غربت الشمس فى الساعة الخامسة مساءً.

غرب الشمس فى الساعة الخامسة مساءً.

Aşağıdaki örnekleri inceleyiniz.

الاولاد يلعبون فى الحديقة وبعضها يجلس تحت الشجرة.

رجعت المدرسات من المدرسة وبعضهن ذهب الى السوق.

Burada cümlelerdeki her iki fiil de her ne kadar aynı şahıslarla ilgili ise de ikinci fiillerin fâilleri çift çizgiyle gösterilen (بعض) kelimeleridir. Bu kelimeler ise müzekker olduğundan fiiller müzekker gelmiştir.

خرج احد العمال من المصنع.

ذهبت الاطفال الى الحديقة ولعبوا.

حضّر كريم و كريمة كتبهما وذهبا الى المدرسة.

ALIŞTIRMALAR

1) Cümlelerin sonunda parantez içerisinde verilen fiilleri fâillerine uygun olarak cümlelerdeki yerlerine koyunuz.

١- ..... كريمة من المدرسة فى الساعة الرابعة. (رجع)

٢- ..... العمال من المصنع فى الساعة السادسة مساءً. (خرج)

٣- رجال الاعمال ..... فى الطائرة. (يسافر)

٤- كان جميل وفريد ..... فى الملعب قبل نصف الساعة. (يسافر)

٥- من اين ..... هذا القميص يافريد؟ (اشترى)

٦- كانت الاولاد ..... فى الطريق. (يجرى)

٧- كريم و فريد ..... فى الشرفة الآن. (يجلس)

٨- ..... البنات الى الحديقة ولعبت. (ذهب)

٩- حضر جميل وفريد كتبهما و ..... الى المدرسة. (ذهب)

١٠- بنت السيد احمد ..... من الشباك. (ينظر)

2) Aşağıdaki atasözlerini ezberleyiniz:

Arap Atasözleri:	الامثال العربية
1- Kanaat tükenmez bir hazinedir	١- القناعة كنز لايفنى.
2- Kötülüğü terk et o seni terk eder	٢- اترك الشريتركك.
3- Nice söz vardır ki yiğitçe saldırıdan daha etkilidir	٣- رب قول انفذ من صول.
4- Rüzgâr olursan fırtınayla karşılaşırsın	٤- ان كنت ريحا فقد لاقيت اعصارًا
5- Sopa sopacıktan olur	٥- ان العصا من العصية.
6- Nice söz vardır ki sahibine bırak beni der	٦- رب كلمة تقول لصاحبها دعنى.
7- Selâm sözün başıdır	٧- السلام رأس الكلام.

عاقبة الغرور

خَرَجَ الثَّعلبُ يومًا طَالِبًا اَكْلاً شَهِيًّا
فرَاى طَيْرَ غُرَابٍ يَحْمِلُ الْجُبنَ طَرِيًّا
دَبَّرَ الثعلبُ اَمْرًا اِذْرَأى الطّيرَ عَلِيًّا
قَالَ: يَا طَيْرُ سَلاَمًا لاَ اَرَى اِلاّ ذكيًّا
غَنِّ لى صَوْتُكَ حُلوٌ اِنَّنى مُصْغٍ فَهِيًّا
اَرْسِلِ الْاَلْحَانَ فَوْقى كنْ كَرِيمًا وَسَخِيًّا
فَانتشَى الطَّير غرُورًا نَسِىَ الْمَكْرَ الخفيًّا
فَتح الْمِنْقار يَحْسَبُ صَوْتَهُ صَوْتًا شَجِيًّا
سَقَطَ الْجُبْنُ وَوَلّى ثَعْلَبُ الْمَكْر قَصِيًّا

ثعلب **(sa'leb)** tilki
اكل شهى **(eklü şehiyy)** lezzetli yiyecek
غرور **(gurur)** büyüklük, kibir
حلو **(hulvun)** tatlı
عاقبه **(akibet)** sonuç
غراب **(gurab)** karga
قصى **(kasıyy)** uzak
ولّى **(vella)** kaçtı
مُصْغٍ **(musğin)** kulak vermek, dinlemek
خفيّا **(hafiyya)** gizli
الالحانَ **(el elhan)** nâme, avaz
شجيا **(şeciyy)** güzel
سخِيًّا **(sahiyyen)** cömert
يحسب **(yahsebü)** sanar
طريًّا **(tariyyen)** taze
فانتشى **(fenteşa)** başladı
دَبَّرَ اَمرًا **(debbere emren)** planladı
مَكْر **(mekr)** hile, tuzak
غَنِّ لى **(ğanni lî)** bana şarkı söyle
صوت **(savt)** ses
منقار **(minkar)** gaga

الدرس الثالث والثمانون 83. DERS

Hayvan İsimleri

انشودة الصباح

سبحان خالقنا العظيم — الرازق البرالكريم

سبحان من رفع السماء — فيها مصابيح الضياء

سبحان من رب العالمين — القادر الهادى المعين

من فضله جعل الصباح — وقت اجتهاد وانشراح

نستفتح اليوم الجميل — بالشكر الله الجليل

يوم سعيد طيب — والجد فيه مُحبَّب

فأمَدَّنا بعنايتك — ياربنا ووعايتك

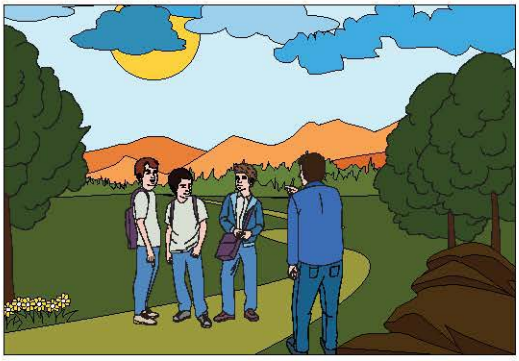
اعداء الانسان

خرج الاستاذ فى يوم من الايام الصيفية مع تلاميذه ليتفرجوا بروءية الطبيعية الهادية. وفى اثناء سيْرهم التفت الاستاذ اليهم وقال:

- ياسميح، من اعدى اعداء الانسان؟ فقال سميح على الفور: أعدى اعداء الانسان الاسد، لانه اذا رأى انسانًا افترسه وقتله.

فسأل الاستاذ سميحًا بعدئذ:

- وهل رأيت اسدًا افترس انسانًا؟

- لا، يااستاذ لم أر فى حياتى اسدًا افترس انسانًا.

- فالاسد اذن، ليس عدوًا للانسان كما تتخيل.

ثم تابع الاستاذ كلامه بعد اَنْ اِلْتَفت الى تلميذ آخر:

- وانت ياخالد، أتعرف العدو الحقيقى للانسان؟

- لعله الحَيّة، يااستاذ. فالحية تلدغ الناس وتقتلهم.

- وهل رايت حيةً لدغت انسانًا؟

- لا، ولكننى سمعت ان الحية تلدغ الناس عند هذا قال الاستاذ:

- اسمعوا يا ابنائى لو تابعتُ سؤلكم عن اعداء الانسان لقال احدكم «النمر» وقال الآخر: «النسر» وقال غير هما: «الضبع» حتى تعدُّوا جميع انواع الحيوان المفترس ذى الجثت الضخمت.

النمر

الضبع

النسر

وانا أقول لكم انّ اعدى اعداء الانسان مخلوقات صغيرة جدًّا محتقرة كثيرًا، ولكنها مؤدية ايذاء شديدًا:

بعوض

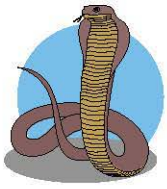

قمل

برغوث

ذباب

اننا نرى الاسد اذا اقترب منا فنحترس منه و على هذا لايفترسنا الاسد.

ونخاف الحية فلا ندنوامنها، ولهذا لا تلدغنا الحية.

ان عدونا الحقيقىّ هوالذ باب والبعوض والقمل والبراغيث تلك المخلوقات الصغيرة الحقيرة التى لا نعيرها اهتما منا ولا نحفل بها

اذا اقترب منا ومن طعامنا وشرابنا. من اجل ذالك تقترب هذه الحشرات منا آمنة مطمئنة وتحمل الينا الامراض المختلفة.

AÇIKLAMALAR

1- Yeni Kelimeler:

الْبَر ج: برور a) Kara toprak b) Allah'ın bir adı **(el-berru, c: burûr)**

الْبر ج: ابرار akıllı ve nankör kul **(el-berru, c: ebrar)**

البِرّ hayır, iyilik **(el-birru)**

افتَرس - افتراس saldırıp yakalamak, avlamak

المعين Allah'ın isimlerinden biri, yardımcı **(el-muîn)**

انشرح - ينشرح - انشراح nefsin hoşuna gitmek, genişletmek

نَسْتَفْتِحْ başlarız

اَمَدَّ - يُمِدُّ - اِمْداد uzatmak, göndermek, vermek

تفرج - يتفرج - تفرج gam ve kederi gidermek **(teferruç)**

المفترس saldırgan, avcı **(el-müfteris)** الطبيعة tabiat **(et-tabîe)**

عَدَّ - عُدُّ saymak

الضبع sırtlan **(ed-dabu')** عناية yardım **(inâyet)**

التفت - يَلْتَفِتُ - اِلْتِفَات dönmek, ilgilenmek

عدو ج: اعداء düşman **(aduvv, c: e'dâ)**

على الفور hemencecik **(alel-fevr)**

البُرُّ buğday **(el-berrû)** تَابَع devam etti, ekledi

تَحَيَّلَ - يَتَحَيَّل - تحيل düşünmek, hayal etmek

لَدَغَ - لَدْغٌ yılan sokmak

حيّة yılan **(hayye)** النمر pars **(en-nemir)**

اعداء en düşman, daha düşman

بعد ئذ hemen ardından **(ba'de izin)**

رعاية gözetme **(riâyet)** سير gezi **(seyr)**

الضخم iri, büyük **(ed-dahm)** النسر kartal **(en-nesr)**

انشودة ج: اناشيد marş, şiir **(unşûde, c: enaşid)**

ذى الجثت cüsseli جثة ج: جثث beden **(cüsse, c: cüses)**

horlanmış, basit **(muhtekar)** محتقر

acı vermek إيذاء – يُؤْذى – أذى

korunmak إحْتِراس – يَحْترس – إحْتَرَس

sivrisinek **(el-beûd)** البعوض yaklaşmak دنو – يدنُو – دنى

yerbiti, kene **(el-kumel)** القمل

pire **(el-burğûs, c: berağîs)** البرغوث ج: براغيث

düzenlemek, ayarlamak عيارا – يعير – عار

önem vermek, dikkat **(ihtimam)** اهتمام

aldırmak, önem vermek حَفْل – حَفَل

o yüzden **(li eclih)** لِأجْلِه yaklaşmak من اقتَرب....

bu sebepten **(min ecli zâlik)** من اجل ذلك

güvenle, emîn olarak **(âmineten)** آمنة

iç rahatlığıyla **(mutmeinneten)** مطمئنة

2- Daha önceki derslerimizde Arapça'da sık sık kullanılan (و **= ve**) nin bağlaç olarak kullanıldığını ve cümle başlarında bazen hiçbir görev yapmadan da kullanıldığını görmüştük. Bunlardan başka kullanıldığı yerler de var elbet. Şimdi onları görelim:

a) Başında bulunduğu cümlenin durumunu bildirir. Bu takdirde **(halbuki....), (.....iken)** anlamlarını ifâde eder.

أكلنا الطعام و انت فى غرفتك.

Sen odanda **iken** yemeği yedik.

تسأل عن خالد و انت تعرفه.

Halid'i soruyorsun, **halbuki** sen onu tanıyorsun.

خرج فريد من البيت و عليه معطفه.

Ferit paltosu üzerinde olduğu **halde** evden çıktı.

رجع التلميذ من المدرسة و قد غربت الشمس.

Öğrenci güneş batmış**ken** okuldan döndü.

كتبت هذه الرسالة و انا جالس فى حديقة المدرسة.

Bu mektubu okulun bahçesinde otururken yazdım.

b) Aynı şeyi tekrar etmiş olmamak için kullanılır:

Aslan gördün mü Halid?

هل رايت اسدا ياخالد؟ –

Hayır görmedim. **Ya sen?**

لا، مارايت. وانت؟ –

Nasılsınız?

كيف احوالكم؟ –

İyiyim elhamdülillah. **Ya siz?**

بخير الحمدالله. وانتم؟ –

3- Sözü edilen bir ismin durumunu anlatan kelimelere "hal" denir. Bu daima mensub bir kelimedir.

Kerim çarşıya **yürüyerek** gitti

ذهب كريم الى السوق ماشيًا

Kerime çarşıya **yürüyerek** gitti

ذهبت كريمة الى السوق ماشيةً

Hal olan kelimelerin genel olarak ismi fâil ve ismi mef'ul kalıbında olduğuna ve **(.....erek)** diye tercüme edildiğine dikkat ediniz.

انتظرتُ صديقى واقفًا امام الباب.

Arkadaşımı kapının önünde durarak bekledim.

ذهب الوالد الى المدرسة قائلاً: «سأصبح طبيبا لما اكبر.»

Çocuk "büyüyünce doktor olacağım" **diyerek** okula gitti.

Şimdi aşağıdaki cümlelerdeki "hal"leri tekil, ikil, çoğul yönünden inceleyiniz:

Ferit ayakta durarak konuştu

كلّم فريد قائما.

Ferit ve Cemil ayakta durarak konuşurlar

كلم فريد وجميل قائمين.

Bayan öğretmen ayakta durarak konuşuyor

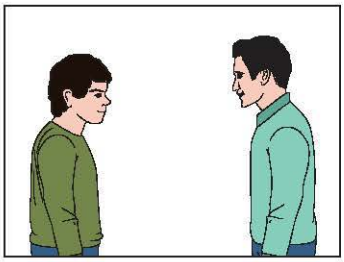
تكلم المدرسة قائمة.

İki bayan öğretmen ayakta durarak konuşuyorlar

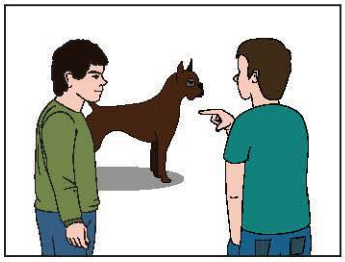
المدرستان تتكلمان قائمتين.

ALIŞTIRMALAR

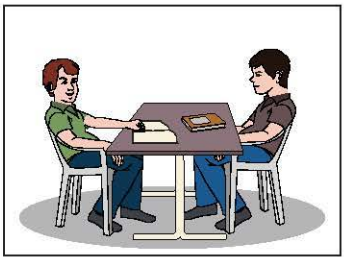
1) Aşağıdaki konuşmaları tekrarlayınız.

- هل رأيت فريدًا اليوم ياجميل؟
- نعم فى الحديقة العامة. وانت؟
- لا، هل تكلمتَ معه؟
- نعم تكلمنا معًا جالسَيْن على المقعد.

- هل شاهدت الكلب مفترسا انسانًا؟
- نعم، رأيت كلبًا يفترس الوالد وكنت ماشيًا فى الطريق.
- ماذا فعلت حينئذ؟
- لم أستطع ان أفعل شيئًا، وقفت قائمًا.
- فماذا فعل الكلب؟
- افترس سريعًا، ثم عرفه ورجع ماشيًا.

- قلْ لى يافريد: هل تحب أن تنظر الى التليفزيون؟
- أنامُ مُبَكِّرًا فى كلِّ مساء، وأنت؟
- وأنا كذالك. اقوم فى الصباح مُبَكِّرًا وأنام فى المساء مُبَكِّرًا.
- احب التليفزيون ولكن احب صحتى اكثر منه.

2) Aşağıda karışık olarak verilmiş kelimeleri gerektiği gibi sıralayarak düzgün cümleler yapınız.

١- كلبًا - يفترس - رأيت - الولد - ماشيا - فى الطريق - وكنت.
٢- اسدًا - افترس - هل - رايت - انسانًا؟
٣- العدوا لحقيقى - اتعرف - للانسان - ياخالد - وانت؟
٤- تلدغ - ان - سمعت - الحية - الناس؟
٥- الاستاذ - فى يوم - الصيفية - من الايام - تلاميذه - مع - خرج.
٦- لم أر - افترس - اسدًا - فى حياتى - انسانًا.
٧- يافريد - ان تنتظر - هل تحب - قل لى - الى - التليفزيون.
٨- تكلمنا - على - جالسَيْن - المقعد - معًا.
٩- هذه - تقترب - منا - الحشرات - آمنةً.
١٠- اعداء - محملوقات - اعدى - إن - اناس - صغيرة.

3) Aşağıdaki cümlelerdeki boşluklara (قائم) kelimesini uygun şekliyle "hal" olarak koyunuz.

١- انتظر - كيرم اباه ..... امام البيت.
٢- تنتظر كريمة الى التليفزيون ..... عند الباب.
٣- يتكلم كريم وفريد ..... خلف السيارة.
٤- يتكلم المدرّسون فى الصّف .....
٥- كانت المدرستان تتكلمان ..... امام الصف.
٦- انتظرتُ صديقى ..... عندالشباك.
٧- كانت العمال ينظرون الى السيارات ..... امام المصنع.
٨- ينظر الاسد الى الناس فى دهش ..... فى القفص.
٩- كان الناس يشاهدون كرة القدم .....
١٠- تأكل جميلة التفاحة ..... فى الحديقة.

عندى مفاجأة لك

- عندى مفاجأة لك ..... مفاجأة سارة.
- شكرًا! وماهى؟ هل ستدعونى الى الحلوة.
- لا!
- هل ستدعونى الى العشاء فى مطعم؟
- لا!
- هل ستعطينى هدية؟
- لا!
- اذن ستُرجعنى الجنيه الذى اخذَته منى فى الشهر الماضى.
- لا! سأطلب منك جنيهًا آخر...!

سارة **(sârre)** sevindirici

مفاجأة **(mufacce)** ansızın karşılama

عندى مفاجأة لك seninle karşılaşmak istiyorum

هل ستدْعونى beni davet mi edeceksin?

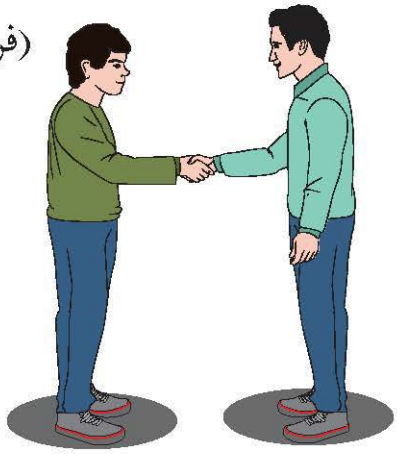
العشاء **(el-aşâ')** akşam yemeği

سترجع **(seturciu)** geri vereceksin

سأطلب **(se etlubu)** isteyeceğim

Sıfat ve Hal Cümleleri

قضية مهمة جدًا

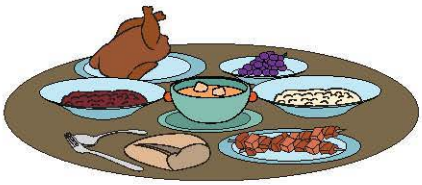

(فريد يريد ان يتزوج)

- اهلاً، يافريد! كيف الاحوال؟
- احسن، ولكن افكر فى شئ الذى يُحزنُنى كثيرًا
- ماذا هذا الشى؟ لماذا يحزنك؟
- افكر فى المستقبل. لا تتفكر فى المستقبل، بل تمتع بالوقت الحاضر. فهكذا الدنيا لكل شئ نهاية الا للصداقة طبعًا.
- طبعًا، فان صداقتنا ستستمر الى الابد: اظن ياصديقى انك تحتاج الى زوجة. لماذا لا تتزوج؟
- انا خطيي، وطبعًا فكرت فى الزواج، غير اننى وجدت نفسى صغيرًا لتحمل مسؤليات الحياة العائلية الآن.
- انت على الحق، لا تَتَعَجَّلْ، فان الزواج قضية مهمة جدًا. لا بُدّ ان تنتظر قليلاً. كما يقول العرب: «العجلة من الشيطان والتأنى من الرحمن»
- ياصاح! انتظرت حتى الآن، والى اَيِّ وقت سأنتظر؟ ألاتعرف: «ان الانتظار أَشَدّ من النار؟»

- انت على الحق
- العجلة من الشيطان والتأنى من الرحمن.
- الانتظار اشد من النار.

الغذاء الصحى

الغذاء الصحى ضرورى للانسان يسدّ جوعه ويُنَّمى عضلاته وعظامه ويقوى اعصابه ويمكّنه مِن القيام بعمله فى دقة ونظام. وليست العبرة بكثرة مايتناوله الانسان من طعام. بل العبرة بما يحويه ذالك الطعام من قيمة غذائية تتفق وما يحتاج اليه الجسم.

كثيرًا مايصاب بعض الناس بامراض يقررالطبيب انها نتيجة سوء التغذبة، مع انهم يتناولون مقادير كبيرة من الطام. ان الاغذاياء لصحية هى:

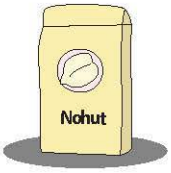
اللوبيا

الفاصوليا

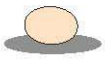
العدس

الفول

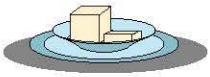
اللحم

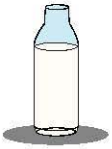
البيض

الجبن

الزُّبْدُ

الحليب

العسل

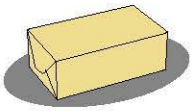
الزيتون

اللبن

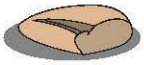
لابد للانسان من الحصول على كفايته من الموادالذى هنية اللتى تكثر فى الزيت والسمن والقشدة والدهون الحيوانية

زيت سمن دهن

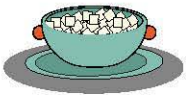
والمواد النشوية توجد بكثرة فى الخبز والبطاطس والارز والنشاء:

خبز بطاطس ارز نشاء

والمواد السكرية توجد بمقادير كبيرة فى السكر والعسل والحلوات الطبيعية:

سكر برتقالة الحلوات الطبيعية

ولابد للجسم من الحديد، ولها فضل فى وقاية الانسان من مرض فقرالدم. ولابد ايضًا من «الكالسيوم.»

ولا يُستغنى الغذاء الصحى عن «الفيتامينات» وهى توجد بكثرة فى الخضر الطازجة والفاكهة على اختلاف انواعها.

AÇIKLAMALAR

1- Yeni Kelimeler:

hüküm, karar **(kadiyye)** قضية beni üzer يُحْزِنُنى

nişanlı **(hatîb)** خطيب faydalanmak تمتع - يُمتِعُ - متَّع

kendimi küçük buldum وجدت نفسى صغيرًا

aile hayatı sorumlulukları مسئوليات الحيات العائلية

acele etmek تعجل - يتعجل - تَعَجل

mutlaka, gerekir **(lâbûdde)** لابد evlilik **(ez-zevac)** الزواج

1. acele, 2. tekerlek **(el-acele)** العجلة

itidal, rahat hareket **(et-teenni)** التّأنّى

engel olmak سدٌّ ُ سدّ ey arkadaşım (ياصاح =ياصاحبى)

besin gıda **(ğızâ, c: egziye)** غذاء ج: اغذية

zaruri **(darûriyyun)** ضرورى sağlıklı **(es-sıhhî)** الصحى

beslemek تَنمية - يُنَمّى - نَمىَّ gelişmek, beslenmek نَماء ِ نمى

kas **(adale, c: adalât)** عضلة ج: عضلات

kemik **(azm, c: ızâm)** عظم ج: عظام

güçlendirmek, kuvvetlendirmek تقوِيَة - يُقوّى - قَوّى

sinir **(aseb, c: a'sâb)** عصب ج: اعصاب

bir şeyi yapmak, yerine getirmek **(kıyam bi...)** قيام ب ....

işini yerine getirmesine imkân verir يمكنه من القيام بعمله

itibar **(el-ibre)** العبرة incelik, dikkat **(dikkat)** دقّة

bir şey yemek=almak تَنَاوُل - يتناوَل - تَنَاوَل

uygun olur **(tettefik)** تتفق içine almak حِواية - يَحْوى - حَوى

kararlaştırmak, sabitleştirmek تَقْرير - يُقَرِّر - قَرَّر

beslenmek, gıda almak **(et-teğziye)** التغذية

kötü beslenme سوء التغذية

dokumak اصابة – يُصِيب – اَصَاب

ölçü, miktar **(mikdâr, c: mekâdîr)** مقدار ج: مقادير

mercimek **(el-ades)** العدس nohut **(el-fûl)** الفول

barbunya **(el-lûbiya)** اللوبيا fasülye **(el-fâsûlyâ)** الفاصوليا

madde **(mâdde, c: mevad)** مادة ج: مواد

yağ **(ed-dühn, c: duhun)** الدهن ج: دهون

yağsal maddeler المواد الدّهنية

kaymak **(el-kışde)** القشدة sade yağ **(es-semn)** السمن

nişasta **(en-neşâ)** النشاء

bulunur تُوجَد nişastalı **(en-neşvî)** النشوى

tatlı **(halvâ, c: halave)** حلاوة ج: حلوى

demir **(el-hadîd)** الحديد tabii tatlılar الحلاوة الطبيعية

koruma **(vikâye)** وقاية

kalsiyum **(el-kâlsiyum)** الكالسيوم

mustağni=ihtiyaçsız olamaz **(lâ yüsteğna)** لا يُستغنى

taze sebze **(el-hadirut-tazice)** الخضر الطازجة

çeşitli türlerinde meyve الفاكهة على اختلاف انواعها

şekerli maddeler=glikoz المواد السكرية

kansızlık فَقْرُالدَّم

2- İsimlerin başına gelip sonunu esre okutan adlarına cer harfleri dediğimiz eklerin çok değişik kullanılışları vardır. Bunlara dikkat etmek gerekir. Dersimizde (من) cer harfinin sık sık karşılaşabileceğimiz bir kullanılışını görüyoruz.

الغذاء الصحى يمكن الانسان من القيام بعمله.

Sağlıklı gıda, insana işini yürütme imkânı verir.

لابد للانسان من الحصول على كفايته من المواد الدهنية.

İnsana, yağlı maddelerden yeterince elde etmek gereklidir. Örneklerde altı çizili (من) lerin anlama etkisi olmamaktadır. Ancak Arapça'da yine bu kullanış biçimi dilin bir gereğidir.

3- Cümle içerisindeki bir ismi açıklayan yan cümle bulunabilir. Bu cümlenin açıkladığı isim nekre ise bu cümle sıfat cümlesidir, eğer marife ise cümle hal cümlesidir. İkisi arasında ince bir farklılık vardır:

هل رأيت كلبًا يفترس انسانًا؟

Sıfat cümlesi nekre

İnsana saldıran bir köpek gördün mü?

هل رايت الكلب يفترس انسانًا؟

Hal cümlesi marife

Köpeği, insana saldırırken gördün mü?

العبرة بما يحويه الطعام من قيمة غذائية تتفق الصحة.

İtibar, yiyeceğin ihtiva ettiği sıhhata uygun gıda değerindedir.

لا قيت فى السوق رجلاً يشترى معطفه لاجل الجوع.

Çarşıda açlık yüzünden paltosunu satan bir adamla karşılaştım.

رأيت الطالب يشترى الماء فى السوق.

Öğrenciyi çarşıda su satarken gördüm.

كثيرًا ما يصاب بعض الناس بامراضٍ يقرر الطبيب انها نتيجة سوء التغذية.

Bazı insanların düştüğü, doktorun kötü beslenme sonucu olduğuna karar verdiği hastalıklar pek çoktur.

ALIŞTIRMALAR

1) Aşağıdaki cümlelerdeki "hal" ve "sıfat" yan cümlelerini belirleyiniz. Buna göre aradaki farklılığa dikkat ederek cümleleri tekrarlayınız.

١- لابد للانسان ان يناول طعامًا يَحْوى من الموادالدهنية.

٢- اوصانى الطبيب ان آكل مَوادًا يُقوّى الجسم.

٣- سقطت حقيبة عن السيارة و هى تسير بسرعة.

٤- رأيتُ الاسد ينام فى القفص.

٥- هل رايتَ سلحفاةً تسير بسرعة.

٦- رايت الاولادَ يلعبون فى حديقة المدرسة.

2) Aşağıdaki atasözlerini ezberleyiniz. احفظوا الامثال الاتية

الامثال العربية :Arap Atasözleri

١- آفة العلم النسيان.

1- İlmin belâsı unutmaktır.

٢- رب اخ لك لم تلد امك.

2- Nice kardeşin vardır ki onu annen doğurmadı.

٣- اذاكان الكلام من فضة فالسكوت من ذهب.

3- Söz gümüş ise sükût altındır.

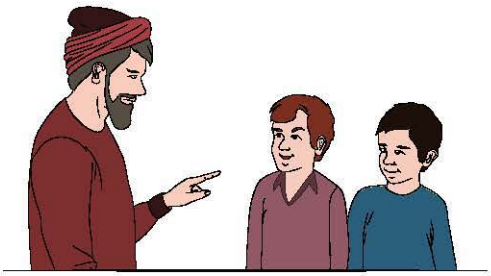
٤- الوقت كالسيف ان لم تَقطعه قطعك.

4- Vakit kılıç(lı düşman) gibidir. Sen onu kesmezsen o seni keser.

٥- الحب اعمى.

5- Sevgi kördür (Sevenin gözü hiçbir şeyi görmez).

حكاية عن جحا

كان بعض الاولاد يلعبون امام بيت جحا. فاراد أن يصرفهم من امام بيته، فقال لهم:

- يا اولاد الاتعرفون ان هناك وليمة كبيرة لجميع الناس فى بيت الحاكم الان لماذا لاتذهبون وتاكلون وتشربون؟

ففرح الاولاد وجروا نحو بيت الحاكم. وبعد قليل اخذ جحا يجرى ايضًا فسألته زوجته:

- الى اين تجرى ياجحا؟

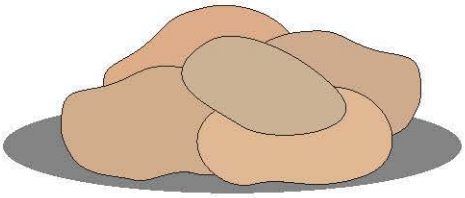
فقال لها جحا:

- الى بيت الحاكم! ربما يكون ماقلتُه للاولاد صحيحًا!

ان يُصرّفهم	onlara yol vermek
وليمة	**(velîme)** düğün yemeği
فرِح	sevindi
نحو البيت الحاكم	Hakim'in evi tarafına
ربما	**(rubbemâ)** olabilir ki
صحيح	**(sahîh)** doğru

Teklik İsimleri

البطاطا

لما وصل الرجالة الانكليزى الشهير «فرانسس درايك» الى اميركة، ارسل الى صديق له فى انكلترة شيئًا من البطاطا الى لم تكن حتى ذالك العهد معروفة فى العالم القديم.

وكتب اليه يقول:

ازرع هذه فى بستانك، فثمرها يصنع منه طعام شهى. زرع الصديق الانكليزى البطاطا فى بستانه. فلما اتى الخريف وكانت قد نمت جيدًا. و فى

ذات يوم دعا الرجل بعض اصدقائه الى مَأْدُبةٍ اعدّها لهم. قدم لهم نوعًا جديدًا لم يطبخ من ثمر البطاطا بل من بزرها، ومدح للحاضرين طعمَه معتمدًا على وصف صديقه له.

تناول كلٌ من المدعوين شيئًا من ذالك الطعام فوجدوه رديئًا جدًا. و على ذالك تناول منه صاحب الدعوة وطرحه خارجًا.

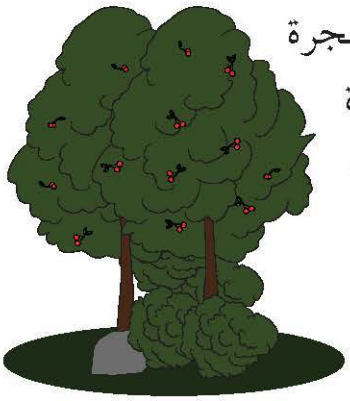
وبعد مدة خرج الرجل الى بستانه، فرأى البستانيّ يوقد نارًا تَبيَّنَ خلال رمادها ثمرًا اسوَدَ مستديرًا. فسأل البستانيّ عنه، فاجاب أنه قد وجد تلك الثمرات عند جزور نبات البطاطا.

فاكل الرجل من هذا الثمر المطبوخ فى النار. عرف أنه اذا طِبُخ ثمر هذا النبات الغريب كان لذيذًا

وعلى ذالك ادْرك قصد صديقه «فرانسس درايك» ثم اعدّ مأدُبةً ثانيةً دعااليها أصحابه. فتقدم لهم المصنعة من ثمر البطاطا الحقيقى. فلما تناولوا وجدو الطعام لذيذًا، ومد حواجميعهُم طَعْم هذا النبات الجديد.

انز تلك الشجرة ذات الغصون النضرة
كيف نمتْ من حبةٍ وكيف صارت شجرة
فابحث وقلْ من ذاالذى يخرج منها الثمرة
انظر الى المرء وقلْ من شق فيه بصره

AÇIKLAMALAR

1- Yeni Kelimeler:

gezgin **(er-rehhâle)** الرحالة

zaman **(el-ahd)** العهد ünlü **(eş-şehîr)** الشهير

ek **(izre')** اِزرَعْ ekmek زرْع زرَع

meyve **(semer, c: simâr)** ثمار :ثمر ج

ziyafet **(me'dûbe)** مأدبة iştah verici **(şehiy)** شهي

tür **(nev', c: enva')** انواع :نوع ج hazırladı اَعَدَّ

tohum **(bizr)** بزر

güvenmek, dayanmak اعتماد – يعتمد – اعتمد

güvenerek معتمدًا güvenen **(mu'temid)** معتمد

vasıflandırmak, tanıtmak وَصْف وصف

davetli مدعو çağırmak, davet etmek دعوة دعا

adi, çirkin, kötü **(redî')** ردئ

ateş yakmak يوقد – اوقد atmak طَرْح طرح

çıkardı, ortaya çıkmak, belirmek تَبَيَّنَ – يَتَبَيَّنُ – تَبَيُّن

bitki dalı **(cezer, c: cuzûr)** جزور :جزر ج

bitki **(nebt, c: nebât)** نبات :نبت ج

lezzetli **(lezîz)** لذيذ pişirildi طُبِخ

onların hepsi جَمِيعُهم maksat **(kasd)** قصد

yemek yemek طعْم طعَم

ağaç dalı **(el-ğusn, c: ğusûn)** غصون :الغصن ج

tane **(habbe)** حبه yemyeşil **(en-nedıre)** النضرة

övmek مدْح مدح

araştır اِبْحَثْ araştırmak بَحْث بحث

yarmak شق شق çıkaran kimdir مَن ذَاالذى يخرج

göz **(basar, c: ebsâr)** بصر :ابصار ج

2- Arapça'da bazı isimler cins ifâde ederler. Böyle isimlerin bir tanesini söyleyeceğimiz zaman sonuna bir (ة) getirilir.

Cins ismi		Tek ismi	
الشجر	: ağaç	الشجرة	: bir ağaç
الثمر	: meyve	الثمرة	: bir meyve
السمك	: balık	السمكة	: bir balık
النمل	: karınca	النملة	: bir karınca
التفاح	: elma	التفاحة	: bir elma

Bu isimlerin ayrıca kelime olarak da çoğulları kullanılmaktadır:

ثِمار ثمر اشجار شجر

veya ثمرة ثمرات şeklinde müennes çoğulu da kullanılır. Cins, tekil ve çoğul kullanışlara ait aşağıdaki örnekleri inceleyiniz.

اعد الّرجل طعاما من ثمر البطاطا.

Adam patates meyvesinden bir yemek hazırladı.

وجد البستانى خلال الرمد ثمرة.

Bahçivan külün içerisinde bir meyve buldu.

اين وجدتَ هذه الثمرات.

Bu meyveleri nerede buldu?

هو لايحب ان يأكل السمك.

O balık yemeyi sevmez.

اتشترَت امى سمكة من السوق.

Annem pazardan bir balık aldı.

3- (وجد خلال الرماد ثمرًا اسودَ مستديرًا) cümlesinde (اسود) kelimesi bir önceki (ثمرًا) kelimesinin sıfatı olması sebebiyle nekre yani (اسودًا) şeklinde olması gerekirdi.

Aynı şekilde:

يكتب طاهر درسه بقلمٍ اسودَ.

cümlesinde de yine sıfat olması dolayısıyla (اسود) kelimesinin (بقلمٍ) kelimesine uyarak (اسودٍ) şeklinde olması gerekirdi. Bu şekilde "tenvin" ve "esre"yi kabul etmeyerek bu durumda üstün harekesi ile okunan kelimelere "gayrı munsarif" denir. Bu kelimeleri tanımak için üç önemli özelliklerini bilmekte fayda var:

a) Genelde yabancı **(Arapça olmayan)** kelimeler

b) Üstünlük sıfatı kalıbındaki kelimeler.

اَحْمر، اسود، احسن، ابيض

c) Sonu (– اء) şeklinde biten kelimeler.

سوداء، صحراء، علماء، بيضاء

Bunların daşında "gayri munsarif" kelimeler zamanla karşılaştıkça beklenmekle öğrenilir.

ALIŞTIRMALAR

1) Konuda geçen olayı kitaptan yararlanmadan anlatabiliyor musunuz? Deneyiniz.

2) Aşağıdaki sorulara Arapça cevap veriniz.

١- ماذا فعل الرجل اذا وجد المدعوون طعامه رديئًا؟

٢- لماذا وجد المدعوون طعامه رديئًا فى المأدبة الاولى؟

٣- كيف عرف الرجل ان البطاطا اذا طبخ كان لذيذًا؟

٤- ماذا تقدم الرجل للمدعوين فى المأدبة الثانية؟

٥- كيف وجدت هذه القصة؟

اقرأ القصة الآتية لكى تسهل عليك القراءة

حكاية عن نصرالدين

فى احد الايام وقف نصرالدين فى الناس ليخطبهم فقال لهم:

- هل تعرفون ماذا ساقول لكم؟ فقال الناس:

- لا، نحن لا نعرف.

فقال نصرالدين لهم:

- اذن انتم جاهلون، وأنا لا أت كلّم مع الجاهلين.

وتركهم وانصرف وبعد ايام عاد نصرالدين

وقال للناس: مادمتم عارفين

- هل تعرفون ماذا ساقول لكم؟ قالوا:

- نعم، نحن نعرف. فقال نصرالدين لهم:

- مادمتم عارفين فلاداعى لان أحدّثكم عن شئ.

وتركهم وانصرف.

وبعد ايام رجع نصرالدين وقال لهم:

- هل تعرفون ماذا سأقول لكم؟

فقال بعضهم عارفين ماقال لهم نصرالدين من قبل:

- نعم نحن نعرف ماذا ستقول:

وقال بعضهم الآخر:

- لا، نحن لا نعرف.

فقال نصرالدين على ذالك:

- نصفكم عارفون و نصفكم جاهلون. وفى هذه الحالة، العارفون يخبرون الجاهلين. وتركهم وانصرف.

داعى : **(dâî)** sebep

جاهل : **(câhil)** bilgisiz

يُخبرون : haber verirler

اِنْصَرف : dönüp gitti

عَادَ : döndü

مادمتم : devam ettikçe

مادمتم عارفين : bilgili olduğunuz sürece

Geçmiş Zaman

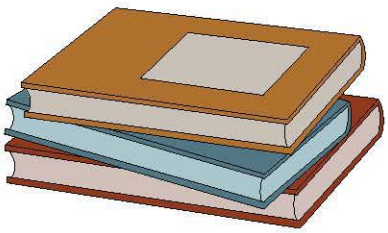
المطبعة

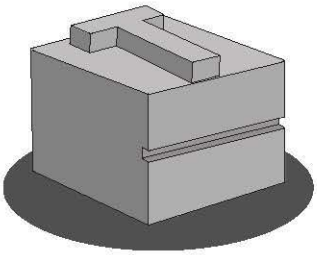

كان الناس فى الزمان القديم لايعرفون المطبعة. فكانوا يكتبون مايريدون على ورق الاشجا، اوجلود الحَيَوانات.

اول مَنْ اخترع المطبعة رجل يعمل فى قطع الاخشاب وصقلها يُدْعى «يوحنا جوتِنْبِرْج» فى منتصف القرن الخامس عشرالميلادى، اى التاسع الهجرى حيث اخذ قطعة من الخشب رسم عليها صورةً ثم بدأ يحفر حول الصورة حتى اصبحت بارزةً، ثم غطاها بالحبر وضغط بها فوق قطعة من الورق، فارتسمت الصورة فيها.

وما زالت هذه الطريقة مستعملةً فى صناعة الاختام. ثم خطرت له فكرةٌ عظيمة وهى ان يكتب كل حرف منفردًا على قالب صغير. وعمل لذالك آلاف القوالب الصغيرة. وكتب على كلّ قالب منها حرفا من حروف الهِجاء بحيث يمكن استعمالها عدة مرات. فاذا ارادان يكتب كلمةً ضم قوالب الحروف بعضَها

الى بعض. فاذا اراد ان يكتب جملة ضم مجمةعة القوالب الخاصة بالكلمات وربطها بعضها ببعض. ثم عمل اِطارًا يمكنه من وضع القوالب فيه. وكان يستعمل كرة من الجلد مَحْشُوَّةً بالصوف ويغمسها بالحبر، ويبلل بها الكلمات على القوالب. ثم يضع على القوالب قطعةً من الورق ويضغط عليها فترتسم الكلماتُ على الورق ثم يستبدل بالورقة غيرها، وهكذا

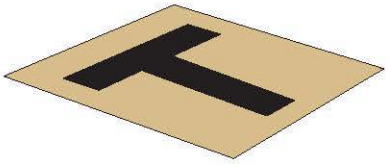
وقد وجد جوتنبرج ان قوالب الخشب تتآكل بالاستعمال فبدأ يعمل قوالب الحروف من معدن صلب لايتآكل بالاستعمال.

ولا زالت هذه الطريقة تستعمل فى كثير من المطابع حتى الان.

وفى قرن الآخر:

ان الطباعة أخذتْ تتطور واخذ الناس يتركون المطبعة اليدوية ويأخذون المطبعة الآلية مقامها.

واليوم اصبحت الطِّباعة

التصويرية. هذا اصلح مقاصدا لانسان.

AÇIKLAMALAR

1- Yeni Kelimeler:

matbaa **(el-metbea, c: metâbi')** المطبعة ج: مطابع

bağlamak رَبَطَ رَبْطٌ deri **(cild, c: culûd)** جلد ج: جلود

icad etmek اخترع – يخترع – اختراع

tahta **(haşeb, c: ehşâb)** خشب ج: اخشاب

eklemek اطار cilalamak, parlatmak صَقَلَ صَقْلٌ

doldurulmuş, şişirilmiş مَحْشُوَّةً çağrılır, adlandırılır **(yud'â)** يُدْعى

Yuhenna Gotinberg يوحنا جوتنبرج

asır, yüzyıl **(karn, c: kurûn)** القرن ج: قرون

baskı **(el-ihtâm)** الاختام başlamak بَدْء بدأ

resmoldu, resmi çıktı اِرْتَسَمَتْ açık **(bâriz)** بارز

örtmek تغطية – يغطى – غطى bastırdı ضغط

oymak, kazmak حفر حفر

düşünce **(fikra)** فكرة aklına gelmek خطر خطر

kalıp **(kâlib, c: kavâlib)** قالب ج: قوالب

binlerce küçük kalıplar آلاف القوالب الصغيرة

usûl **(el-terîka)** الطريقة batırmak غمس غمس

değiştirmek استبدل – يستبدل

maden **(me'den, c: meâdin)** معدن ج: معادن yıpranıyor تَتَآكَل

matbaacılık **(et-tıbâa)** الطباعة çelik, sert **(salb)** صلب

تَطَوّر – يَتَطَوَر – تَطَوُّر yenilenmek, gelişmek, ilerlemek

el **(el-yed)** اليد el matbaası المطبعة اليدوية

el bombası القُنْبُلَة اليدوية

alet **(âle)** آلة aletle çalışan matbaa المطبعة الآليه

yer **(mekâm)** مقام onun yerine oturma لا تجلسْ مقامَه

sûret çıkarma, fotokopi **(et-tasvîr)** التصوير

ofset baskı الطباعة التصويرية

uygun صالح daha uygun اصلح

2- Bu dersimizde yabancısı olduğumuz yeni kaide ve kalıp bulunmamaktadır. Bu yüzden verilen kelimeler yardımıyla dersi rahatlıkla anlamanız gerekir. Yine de çalışmanızı kitabın sonundaki Türkçesinden kontrol ediniz.

3- Aşağıdaki eş anlamlı kelimeleri iyice öğreniniz:

yedi: تناول = اكل

döndü: رجع = عاد

dün: بَارِحَة = امس

yüzyıl, asır عصر = قرن

oturdu: جلس = قعد

bildi: عرف = علم

اكتب تاريخ حياتى

- ماذا تكتب؟ قصة؟

- لا أكتب تاريخ حياتى فى مدة الاربعين سنة الاخيرة.

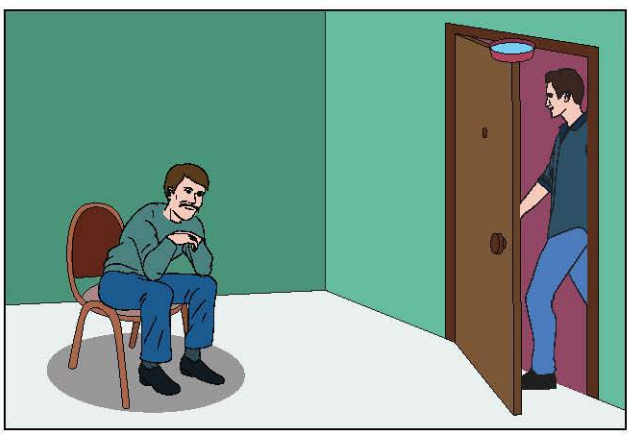
- اربعين سنة؟ انت عمرك عشرون سنة فقط!

- لايهم...

- كيف هذا؟

- اريد ان أكتب الاشياء الّتى لم تحدث فى حياتى قبل ان يكتبها الاخرون عنى!

تفضل!
فبابنا مفتوح لك دائمًا!

Deyimler

فراسة البدوى

اضاع رجل رفيقه مع بعير لهُ فى احدى الصحارى وظل ينشد هما طول النهار من غرجدوى.

ثم لقى وقت العصر اعرابيًا، ففرح بهذه المصادفة، وسأله عن رفيقه و بعيره. فقال الأعرابى:

- هل رفيقك سمينًا واعرج؟

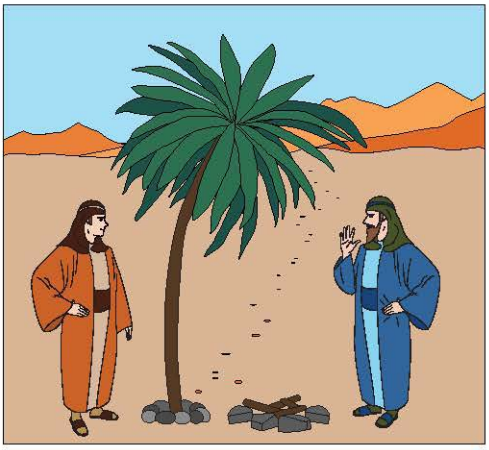
- نعم، واين هو؟

- لا أدرى اين هو... ولكن قل لى:

هل كان بيد رفيقك عصًا؟ وهل كان البعير اعور يحمل حملاً من التمر؟

فكاد الرجل يطير فرحًا واجاب مسرعًا:

- نعم، هو بنفسه... رفيقى و بعيرى وقد نهكنى التعب وانا انشدهما من غير جدوى فى هذا الحر الشديد... بالله عليك دُلّنى على محلهما! متى رايتَهما، واين ذهبا؟ وقال الاعرابى:

- اننى لم أرهما قط... ولم أر انسانًا غيرك منذالبارحة... وانما... فقطعه الرجل غاضبًا:

- أتمزج ام تهزأ؟ هل تريد أن تَخْدَعنى؟ كيف تفول لى:

لم أراحدًا قط، وانت تصف لى صاحبى وبعيره؟

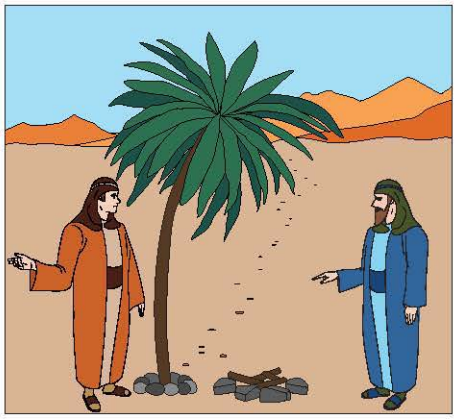
فاجابه الأعرابى بهدوء تامٍ:

- نعم ولم اره قط... ومع ذالك اعرف انه استراح مدةً من الزمن تحت هذه النخلة، ثم ذهب الى جهة الشام... وكان ذالك قبل نحو ثلاث ساعات...

فصاح الرجل، وقد اعياه الصبر:

- كيف تعرف كلّ ذالك اذاكنت لم تره؟ فقال الأعرابى:

- لم اره بعينى ولكنّى عرفته من آثاره...

ثم أمسك بيد الرجل وتقدم به نحو آثار الاقدام الباقية على الرمال وقال له:

- انظر الى هذه الآثار: فهذه آثارُ قدم الرجل، وهذه آثار خفِّ البعير و هذه آثار عصا...

انظر الى آثار قدمى الرجل تجد اليسرى منها أعمق وأكبر من اليمنى اليس ذالك دليلاً على انه أعرج؟ ثم قارن بين هذه آلاثار و بين آثار قدمىَّ أنا: أليست اعمق منها، ألا تفهم من ذالك أن الرجل كان اَسْمن منى!

فدهش الّرجل من هذه الاستدلالات... وصاح قائلا:

- كل ذالك حسنٌ جدًا... لكن قل لى كيف يمكنك ان تعرف أن البعير كان اعور، والعين لا تطأالرملَ ولاتترك اثرًا على الارض!

فضحك الاعرابى، وقال:

- هذا صحيح ان العين لا تترك اثرًا على الرمال، ولكنها تركت أثرًا فى هذه الاعشاب. فانظر الى هذالكلاء، فانتبه الى آثار الاكل فيه، وتعقب هذه الآثار. الم تر ان المرعى منه فى الجهة اليمنى فقط؟ ألم تفهم من ذالك ان البعير كان أعور لايرى الا الجهة اليمنى؟

فزاد استغراب الرجل، وسأله:

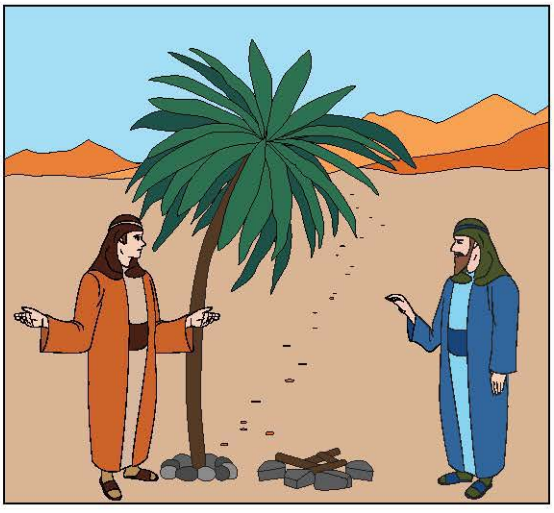
- والحمل والتمر؟ هل يمكن ان يكون لهما آثار أيضًا؟ فتقدم الاعرابى نحو

عشرين خطوةً و قال:

- انظر الى النمل فى هذه البقعة، الم تر انها تجمعت وجعلت تروح وتجىء حول الدِّبس وهو عصارة التمر؟

فاطرق الرجل مفكرًا دهشًا، وصاح اخيرًا:

- كيف يمكنك ان تعرفها؟ فاخذه الاعرابى نحوالنخلة

و قال له:

- انظر الى هذه. الم تفهم منها أن رفيقك كان قد استراح هنا والبعير معه؟

AÇIKLAMALAR

1- Yeni Kelimeler:

deve **(beîr)** بعير yoldaş **(refîk)** رفيق

anlayış, çöl **(es-sahra, c: sahârî)** الصحراء ج: صحارى

1- kayıp aramak, 2- şiir söylemek انشد – يُنْشِد – إنشاد

sürekli aradı ظَلّ يُنْشد sürekli yaptı ظَلّ يفعل

bir elde etmeden من غير جدوى elde edilen, fayda جدوى

rastlamak, karşılaşmak لِقَى – يَلْقى – لِقاء

tesadüf etmek, rastlamak صادَف – يُصادِف – مصادفة

köylü, çöl Arabı **(el-bedevî)** البدوى **(e'rabiy)** اعرابى

topal **(e'rac)** اعرج şişman **(semîn)** سمين

bir gözü kör, şaşı **(e'var)** اعور sopa عَصَاً

كَاد – يَكادُ

Fiilin başına gelerek "az kalsın", "neredeyse" gibi anlam kazandırır:

كَاد الرجل يطير فَرحًا.

Adam neredeyse sevinçten (sevinerek) uçacaktı.

كاد الولد يسقط من الشرفة.

Az kalsın çocuk balkondan düşecekti.

تكاد الريح تهدم البيوت.

Rüzgâr neredeyse evleri yıkıyor

(الريح kelimesi semâî müennes olduğu için fiiller müennes olarak söylenir)

يكاد السائق يطير بسيارته.

Şoför neredeyse arabasıyla uçuyor.

tek başına **(binefsih)** بنفسه

hurma **(et-temr)** التمر yorup, bitirmek نَهْك ـَ نهك

Allah aşkına **(billâhi aleyk)** بالله عليك

yol göster **(emir)** دُلَّ yol göstermek دلالة ـُ دلّ

dün gece **(el-bâriha)** البارحة

kızarak غَاضِبًا kaybetmek اضاغة – يضيغ – اضاغ

alay etmek هُزْء ـَ هزأ karıştırmak مزج ـِ مزج

karıştırıyor musun, yoksa alay mı ediyorsun? أتَمْزج ام تهزأ

hile **(el-hud'a)** الخدعة aldatmak خدْع ـَ خدع

tarif etmek وَصف ـِ وصف

hurma ağacı **(en-nehle)** النخلة ciddiyet **(hudû')** هدوء

yön **(cihet)** جهة tam bir ciddiyetle بهدوءٍ تامٍ

Şam tarafına الى جهة الشام

feryat **(es-seyha)** الصيحة bağırmak صَيْح ـِ صاح

iz **(eser, c: âsâr)** اثر ج: آثار onu yordu اعياه

kum **(er-reml, c: rimâl)** الرمل ج: رمال

delil, işaret **(delîl)** دليل devenin tırnağı خف البعير

daha derin اَعْمَق derin **(amîk)** عميق

delillendirme استِدْلاَلَة birleştirdi قارن

çimen ot **(uşb, c: a'şâb)** عشب ج: اعشاب

takip etmek تَعَقُّب – يتعقب – تَعَقَّب

garip saymak استغراب takip et **(emir)** تَعَقَّب

ot **(el-kele')**, الكلاء basmak وَطْء ـَ وطا

belli bir yer **(el-buk'a)** البقعة karınca **(en-neml)** النمل

hurma şırası **(ed-dibs)** الدِّبس gitmek رَوْح راح

adım **(hutve)** خطوة hurma sıkması عِصارة التمر

düşünerek مُفَكِّرًا başını eğdi اَطْرَق

otlanan yer **(el-mer'â)** المرعى şaşkın halde دَهشًا

tutmak امساك – يمسك – امسك

2- Aşağıdaki deyimleri ezberleyiniz.

1- Allahaşkına: ١ – بالله عليك

2- Bıçak kemiğe dayandı: ٢ – بلغ السكين العظم

3- Kelebekten daha cahil: ٣ – آجهل من الفراشة

4- Baldan tatlı: ٤ – احلى من العسل

5- Ömrün uzun olsun: ٥ – حياك الله

6- Gözden sürmeyi kapıyor: ٦ – يسرق الكحل من العين

7- Yıldızlardan daha uykusuz: ٧ – اسهر من النجوم

8- Hepsi av peşinde: ٨ – كلهم طالب صيد

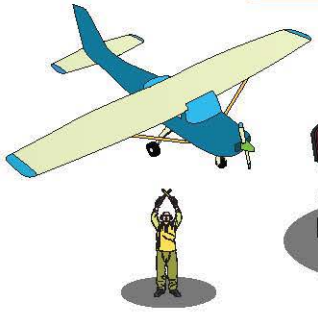
9- Taştan daha sessiz: ٩ – اكتم من الصخر

10- Sözü oktan daha tesirli: ١٠ – كلامه امضى من السهم

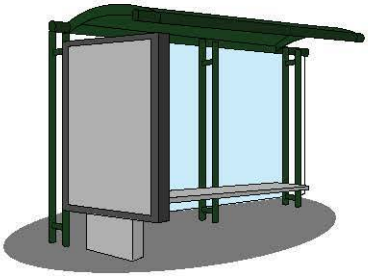
11- Her rüzgârla eser: ١١ – يهب مع كل ريح

12- Bugün selam yarın kelam: ١٢ – اليوم سلام و غدًا كلام

Mimli Mastarlar

موقف	مكتبة	مطار
(وقف)	(كتب)	(طار)

١- لَعِبَ يلعب	مَلْعَب	مَ ـْ ـَ ـ
سَرَح يسرَح	مسْرَح	مَ ـَّ ـَ ـ
٢- جلس يجلس	مَجْلِس	مَ ـْ ـِ ـ
وَقَف يَقِف	مَوْقِف	مَ ـْ ـِ ـ
٣- طار يطير	مطار	مَ ـَ ا ـ
كان يكون	مكان	مَ ـَ ا ـ
٤- كتب يكتب	مكتب	مَ ـْ ـَ ـ
طبخ يطبخ	مطبخ	مَ ـْ ـَ ـ
٥- دَرَس يَدْرُس	مدرسه	مَ ـْ ـَ ـَ ة
طبع يطبع	مطبعة	مَ ـْ ـَ ـَ ة

الوداع

كانت اسرة الحلبى فى مصر للعطلة الصيفية. وتَنتَهِ زيارتهم السعيدة غدًا

على حلبى: - حجزتُ ثلاث مقاعد على الطائرة. تقوم الطائرة من مطار القاهرة فى الساعة الثانية اِلاّ ربعًا بعد الظهر.

حسن: - متى تصل الطائرة الى مطار دمشق؟

على حلبى: - تصل بعد ساعتين تقريبًا، فى الساعة الرابعة الاعشرون دقائق.

حسن: - حقًا، كانت زيارتنا لِمصر سعيدة جدًا. رأينا اشياء كثيرة وزرنا اماكن تاريخية مشهورة وتمتعنا برحالات مختلفة: الى الشمال - الى شاطئ البحر فى الاسكندرية - والى الجنوب- الى القصرواسوان - وكذالك زرنا الريف المصرى.

على حلبى: - نعم قضينا وقتًا طيبًا فى المزارع، وقابلنا اشخاصًا كثيرةً.

حسن: - متى يجب ان نكون فى المطار يا أبى؟

على حلبى: - الساعة الواحدة اِلاَّ ربعًا.

العئلة فى المطار

- ذلك لِوزن الحقائب ولعمل الاجراءات اللازمة. يجب ان نتحرك من هنا سريعا.
- يظهر انك مستعجل.
- نعم، نحن فى عصر السرعة.
- ولكن المثل يقول «فى التأنى السلامة»
- نعم، وانا اقول «فى البطء الندامة.»
- هل تستطيع أن تقول هذا لِضابط الجوازات او لمفتش الجمرك او لعسكرى المرور؟
- معك حق؟

الموظف : - اين تذاكركم؟

على حلبى : - ها هى، عددها ثلاثة.

الموظف : - وهل هذه كلّ حقائبكم؟

على حلبى : - نعم بمافيها حقائب اليد.

الموظف : - ضعها على الميزان من فضلك، وزنها ٤٥ خمسة واربعون كيلو.

على حلبى : - وكم ادفع فى هذه الحالة؟

الموظف : - عشرة جنيهات.

على حلبى : - هذه هى العشرة جنيهات.

الموظف : - انتظر حتى أعطيك الايصال.

AÇIKLAMALAR

1- Yeni Kelimeler:

ayırmak, işgal etmek حجز – حجز

yaklaşık olarak **(takrîben)** تقريبًا Şam **(dımışk)** دمشق

yer **(mekân, c: emâkin)** مكان ج: اماكن doğru **(hakkın)** حَقًا

meşhur tarihî yerler اماكن تاريخية مشهورة

çiftlik **(er-rîf)** الريف seyahat رحالات ج: رِحالة

tarla, ziraat alanı, çiftlik **(mezra', c: mezâri')** مزارع ج: مزرع

karşılaşmak, karşılık vermek مقابلة – يقابل – قابل

hareket etmek تحرُّك – يضتَحَرَّك – تَحَرَّك

belli olmak, ortaya çıkmak ظهور ظهر

asır **(asr)** عصر belli ki acelecisin يظهر انك مستعجل

atasözü **(mesel, c: emsâl)** المثل ج: امثال

zabıta **(dâbıt)** ضابط pişmanlık **(en-nedâme)** الندامة

haklısın مَعَك حق gümrük **(el-cumruk)** الجمرك

ulaştırma izni, ulaşım **(el-îsâl)** الايصال

yürütme, faaliyet, icraat اجراءات ج: اِجراءة

2- Arapça'da yer adları çoğunlukla fiillerden türetilir. Fiilin müzari şeklinden yapılır. Baştaki müzarilik harfinin atılıp yerine fethalı bir mim getirilir.

قعد – يقعد -----> يقعد -----> قعد -----> مَقْعد

oturma yeri, oturak	مَقْعَد	oturdu	قعد
ekim yeri, tarla	مزْرع	ekti	زرع

"Mekân ismi" kalıbının değişmeyen tarafı başında (مَ = **me**) bulunmasıdır. Bunun dışında fiilin yapısına göre değişik şekiller de olabilir. Dersin baş kısmında da gördüğünüz aşağıdaki gruplamayı fiillerin yapılarına ve müzari fiilin orta harfinin harekesine göre inceleyiniz.

oturak	: مقعد **(oturmak)**	١ – قعَد ـُ
mutfak	: مطبخ	طبخ ـُ
yazıhane	: مكتب	كتب ـُ
tarla	: مَزْرع	زرَع ـَ
oyun alanı	: مَلْعب	لعِب ـَ
lokanta	: مطعم	طعِم ـَ
meclis	: مجلس	٢ – جلَس ـِ
durak	: موقف	وقف ـِ
konaklama yeri, ev	: منزل	نزل ـِ
okul	: مدرسة	٣ – درَس ـُ
mezbaha	: مذبحة **(hayvan kesmek)**	ذبَح ـَ
matbaa	: مطبعة	طبَع ـَ
mezarlık	: مقبرة	قبر –
sıra, kütüphane	: مكتبة	كتب –
istasyon	: محطة	حَطَّ –
mekân, yer	: مكان	٤ – كان ـُ
havaalanı	: مطار	طار ـِ
durulan yer, makam	: مقام	قام ـُ

Görüldüğü üzere mekân isimleri fiillere göre değişiklik arzediyor. Biz her ne kadar bir gruplama yaptıysak da bu kesin değildir. Burada önemli olan bir fiilden mekân ismi türeyebildiğini veya bazı mekân isimlerinin fiilden türediğini bilmektir. Tabii bu bütün mekân isimleri fiilden türer demek değildir.

ALIŞTIRMALAR

1) Aşağıdaki sorulara konulara göre Arapça cevaplar veriniz:

١- كم مقعدًا حجز على حلبى على الطائرة؟

٢- فى اى ساعة تصل الطائرة الى مطار دمشق؟

٣- اكانت زيارتهم لمصر سعيده ام حزينة؟

٤- متى يجب ان نكونوا فى المطار؟

٥- ما ورزن حقائبهم؟

٦- كم جنيهًا دفع على حلبى لحقائبهم؟

2) Aşağıdaki fiillerden mekân isimleri türetiniz.

١- لعب ..... ٢- جلس ..... ٣- طار .....

٤- نزل ..... ٥- طبع ..... ٦- طعم .....

٧- قعد ..... ٨- زبح ..... ٩- قام .....

3) Aşağıdaki mekân isimleri hangi fiillerden türemiştir?

١- مدرسة ..... ٢- مكان ..... ٣- مكتب .....

٤- محطة ..... ٥- مطبعه ..... ٦- مكتبة .....

٧- مسرح ..... ٨- موقف ..... ٩- مطبخ .....

حكاية عن نصرالدين

خرج نصرالدين فى يوم الثلاثاءو ركب حماره، كان يريد ان يذهب الى المسجد لأداء صلاة الجمعة. فلما رأى الناس راكبًا على حماره سألوه:

- إلى اين تذهب يانصرالدين؟

- أذهب الى صلاة الجمعة.

- يا سيدى اليوم، يوم الثلاثاء، والجمعة بعد يومين.

- انا أعرف هذا ولكن هذا المركب

لا يصل الى المسجد قبل يومين.

العمل ثروة

(عند ما شعر احد الآباء يدنو أجله نادى ولده بجانبه وقال له)

لا تقل ان أباك لم يترك لك ضياعًا اوقصورًا. أنا تاركُك وفى يدك صنعة، وفى بدنك صحة، وفى نفسك أمانة وحُسنُ سمعة...

ليس المال كلَّ شئ فى الحيات ياولدى... بالمال الوافر تستطيع أن تشترى احسن الغذاء... بالمال الموفور تستطيع شاء اندر الدواء، ولكن يَعجِز ان يقدم لك الصحة والعافية، وبالمال والوافر تستطيع أن تشترى اتباعًا ولكن لا تستطيع أن تشترى اخلاصًا وأمانة.

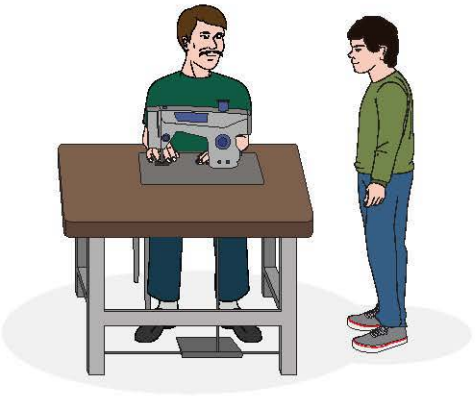
وانت ياولدى قادر على العمل اليدوى الناجح المُثْمِر مادام فى يدك صنعة وفى بدنك صحة وفى نفسك أمانة وحسن سُمْعة.

والعمل شرف

والعمل كَسب

والعمل ثروة

وهذا العمل يجعلك بعيدًا عن ايناب العوز والحاجة.

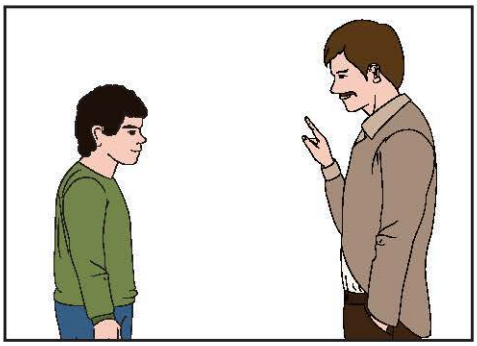
و عندئذٍ تكون السعادة والراحة والطُّمَأْنينة فى متناول يدك. لهذا أوصيك ياولدى ثلاثة أمور:

اوصيك بصناعتك، فصناعة فى اليد أمان من الفقر، وأوصيك بصحتك فهى درعك وسندك، وأوصيك بالأمانة وحسن السُّمعة، فهى لِأمثالك كنز وثروة.

هاهى ذى نصيحتى يابُنَيَّ قلتها لك، قبل أن تأتينى مَنِيتى، على حين غفلة، وانتَ إذا عملت بها فُزتَ بالسعادة والراحة والطمأنينة.

وحول هذه المعانى، وتلك النصائح يسجل فى احدى القصص وصيةَ الوالد الى ولده جاء فيها:

ليس لدى شئ من المال أتْرُكه لك من بعدى، لأنى فقير، ولستُ بآسف على ذلك، لأننى احب أن تنشأ معتمدًا على نفسك. فى تحصيل رزقك، وتكوين حياتك، واذا أتقنتَ احدى المهن، وتعودت الا تأكل الاّ من الخبز الَّذى اشتريتَ بمالك، وصلت بكل امان الى شاطئ السلامة.

أى بنى احب ان تنشأ رجلاً ولاسبيل الى الرجولة الصحيحة اِلاَّ بالعمل، وليس رُقِيُّ البشرية وتقد مها الا ثمرةً من ثمرات العمل.

ولم تشرق شموس الا ختراعات وتظهر الاّمِنْ ظلمات اكواخ العمال. ولدى الناشئ... عزاءً وصبرًا إنك لَمْ تُخْلَقْ اِلاّ للعمل فاعمَلْ فى حِرفتِك الَّتى تشتغل بها بيدك لَترى بعينّيْك ثمرةَ جهودِك وأتعابك. فتفرح حينئذ بمرآها كما يفرح الفلاح بمنظر الخُضرة فى ارضه التى زرعها بيده وتعهَّدَها بنفسه وسقاها من عرق جبينه.

الامثال العربية فى العمل:

- صنعة فى اليد أمان من الفقر.
- دليل عقل المرء عمله.
- من طلب شيئًا ناله كله اوبعضه.
- العمل ينقذ عن الامل.

AÇIKLAMALAR

1- Yeni Kelimeler:

çok mal, zenginlik **(serve)** ثروة

çağırdı نَادى süre, müddet, ölüm anı **(ecel, c: âcâl)** أجل ج: آجال

gelirli iş, mal mülk **(day'e, c: diyâ')** ضيعة ج: ضياع yaklaşmak دنا دُنوٌّ

şöhret **(sum'e)** سمعة saray **(kasr, c: kusûr)** قصر ج: قصور

bağlı, teba **(tebe', c: etbâ')** تبع ج: اتباع çok, bol **(el-vâfir)** الوافر

samimiyet **(ihlâs)** اخلاص güven **(emânet)** امانة

ihtiyaç **(el-hâce)** الحاجة meyve vermek, iyi sonuç vermek ثَمَر ثُمُور

verimli **(el-musmir)** المثمر devam ettiği sürece مَادَامَ

zır **(dır')** درع köpek dişi **(nâb, c: enyab)** ناب ج: انياب

dayanak **(sened)** سند muhtaç ve perişan olmak عَوِز عَوْز

elde edilen **(mütenâvel)** متناوَل iç rahatlığı **(et-tumâ'nîne)** الطمأنينة

senin gibiler için لِأَمثالِك tavsiye etti (أَوْصا يُوصى)

hazine **(kenz, c: kunûz)** كنز ج: كنوز

etrafında **(havle)** حول هاهى ذى=هذه

mânâ, anlam **(me'na, c: meânî)** معنى ج: معانى

yanımda **(ledeyye)** لدى bu mânâlar etrafında حول هذه المعانى

nasihat, öğüt **(en-nesîha, c: nesâih)** النصيحة ج: نصائح

kaydedilir يُسَجَّل kaydetmek تَسجيل – يُسجِّل – سَجَّل

kıssa, hikâye **(kıssa, c: kısas)** قصة ج: قصص

vasiyet, tavsiye **(vesiyyet)** وصية yanımda bir şey yoktur ليس لدى شئ

oğulcuğum **(büneyye)** بنى yetişmek نَشَأ نَشْأة

kendine güvenerek yetişmeni isterim أحب ان تنشأ معتمدًا على نفسك

oluşturmak, elde etmek حَصَّل – يُحصِّل – تَحْصيل

görmek **(mer'â)** مَرْآ rızık **(rızk, c: erzâk)** رزق ج: ارزاق

oluşturmak كوّن – يكون – تكوين

sağlam yapmak أَتْقَن – يُتقن – إتقان

iş, meslek **(el-mihne, c: mihen)** المهنة ج: مهن

âdet edinmek تعوَّد – يَتَعوّد – تعوُّد

yükselme **(er-rukiyyu)** الرقي adamlık **(er-recûliyye)** الرجولية

لا سبيل الى الرجولة اِلا بالعمل

Sağlam adamlığa çalışmaktan başka yol yoktur.

ilericilik التقدمية ilerlemek **(et-tekaddum)** التقدم

bakmak **(menzar)** منظر aydınlatmak اَشرق – يشرق – اشراق

katlanmak عَزاء güneş شُمُوس ج: الشمس

karanlık **(zulmet, c: zulimât)** ظلمة ج: ظلمات

dayanmak صَبْر kulübe **(kûh, c: ekvâh)** كوخ ج: اكواخ

ter عرق yeni yetişenin beraberinde vardır لدى الناشئ

yaratılır يُخْلَق yaratıldı خُلِق yarattı خَلَق

gayret **(cehd, c: cuhûd)** جهد ج: جهود yaratılmadın لم تُخْلَقْ

yorgunluk **(ta'b, c: et'âb)** تعب ج: أتعاب

sulamak سَقَا ِ mes'uliyetini üzerine aldı تعهد بـ

alın **(cebin, c: cübün)** جبين ج: جبن suculuk سِقايَة

onu alnının teriyle suladı سقاها من عرق جبينه

kuruntu, beklenti **(emel, c: âmâl)** أمل ج: آمال

2- (حين – عند – يوم) kelimelerinin (ئذ = **izin**) eki alarak özel bir anlam kazandığına dikkat ediniz.

o anda **(hîne izin)** حين + ئِذٍ ----- حينئذ

o durumda **(inde izin)** عند + ئِذٍ ----- عندئذٍ

o gün **(yevme izin)** يوم + ئِذٍ ----- يومئذٍ

3- Üçlü fiillerin mastarlarının genelde üç harften oluştuğunu biliyoruz:

كتب ----> كَتْبُ قتل ----> قَتْلُ

Ancak baş tarafta bir (م = **me**) ilâvesiyle de mastar yapılabilmektedir.

görmek: رأى ----> راى ، مَرْآ

bakmak: نظر ----> نظَر ، مَنْظَر

doğum, doğmak: ولد ----> ولاد ، مَوْلِد

çıkmak: خرج ----> خرج ، مَخْرَج

Bu çeşit mastarlar kalıp itibariyle bir önceki derste gördüğümüz "mekân isimleri"ne benzemektedir. Böyle bir kelimenin mekân ismi mi yoksa mastar mı olduğu cümle içerisindeki fonksiyonundan anlaşılır.

يقف الحارس فى مخرج القصر

mekân ismi

Bekçi sarayın çıkışında duruyor:

انتظر مخرج العمال من المصنع

İşçilerin fabrikadan çıkmasını bekliyorum

4- Fiillerin anlamlarını kuvvetlendirmek için bazen başlarına bir (ل = **le**) eki getirildiğini biliyoruz. Bu ek fiilleri tanımanızı engelleyebilir unutmayınız.

Mutlaka görürsün لترى (ل + ترى)

5- Türkçemizdeki "ken, ...iken" karşılığı olarak Arapça'da üç kelime kullanılır:

١- بينما **(beynemâ)** ٢- حينما **(hînemâ)** ٣- عندما **(indemâ)**

Bunların aralarında kullanılış bakımından ufak farklılıklar olmakla beraber, aynı anlama gelirler.

Ben burada iken: ١- بينما انا فى المكتب

Ali televizyon seyrederken: ٢- حينما ينظر على الى التليفزيون

Kerim dersini yazarken: عندما يكتب كريم درسه

بينما انا نائم فى غرفتى كانت التلاميذ يدرسون.

حينما اقف فى موقف الاوتوبيس شعرت بالبرد.

عندما نجلس فى الحديقة رأينا طائرًا جميلاً لم أر من قبل.

6- Aşağıdaki atasözlerini ezberleyiniz.

Arap Atasözleri: الامثال العربية

١- من طلب اخًا بالاعيب بقى بلاأخ.

1- Kusursuz arkadaş arayan arkadaşsız kalır.

٢- يدك منك وان كانت شلاَء.

2- Elin sendendir, çolak da olsa.

٣- كل آت قريب.

3- Her gelecek yakındır.

٤- تأمل العيب عيبٌ.

4- Ayıbı düşünmek ayıptır.

٥- الشر للشر خلق

5- Kötülük kötülük için yaratıldı.

عن نصرالدين

بينما نصرالدين يجلس بجانب ميدان القرية ويتكلم مع جماعةٍ من اهل القرية مَرّتْ المرءة حاملةً على رأسها حلوى. قالوا الذين كانوا فيه:

- المرءة تحمل الحلوى يااستاذ؟
- مالى!
- هى تأخذ الى بيتك.
- مالك؟

ميدان	**(meydan):** meydan
اهل القرية	**(ehlül-karye):** köylüler
الحلوى	**(el-helvâ)**: baklava
مالى	**(mâlî):** bana ne
مالك	**(mâ lek):** sana ne

Temenni ve Duâ Cümleleri

حارس البستان

(فى الطريق يلتقى اثنان عليهما مظهر الزهّاد، كلاهما يحمل ادواته ويتوكأ على عصًا. أما أحد هما فخارج من المدينة وراحل عنها. واما الآخر فداخل اليها. الأول ابراهيم بن ادهم والثانى شقيق البيخى)

ابراهيم :السلام عليكم.

شقيق :وعليكم السلام ورحمة الله. اغلب الظن انك من اهل خراسان.

ابراهيم :نعم انا من خراسان.

شقيق :أنا ايضا من خراسان. من بلخ، أتعرف بلخ

ابراهيم :أنا من بلخ.

شقيق :(يعانقه بحرارة): اهلاً وسهلاً يااخى، وابن بلدى سائح فى ارض الله؟

ابراهيم :بل فقير اطلب رزقًا

شقيق :علام اذن لم تنزل بطرسوس؟

ابراهيم :لم استطع ان اجدبها عملا فقررت الرحيل

شقيق :ان لم تستطع ان تجد عملاً فى طرسوس، فلن تجده فى اى مكان آخر.

ابراهيم :أنت مقيم فى طرسوس؟

شقيق :لا، ولكنَّ لى فيه احبابًا واصدقاء. إن شئت عدتَ اليها معى فأدْلَلْتك على العمل الذى تطلبه.

ابراهيم :شُكْرُ اللهِ لَكْ. أأنت ايضًا رحَلتَ من خراسان فى طلب الرزق.

شقيق :الرزق يااخى فى كل مكان حتى فى بلخ.

ابراهيم :ففيم اذن هاجرت؟

شقيق :اطلب الطريق.

ابراهيم :الطريق الى الله.

شقيق :هو ذاك.

ابراهيم :فالله موجود فى كل مكان حتى بلخ.

شقيق :هذا حق، ولكن الوصول اليه يحتاج الى مجاهدة وسياحة من الطالب

ابراهيم :انت اذن من المجاهدين السائحين؟

شقيق :ارجوا الله ان يتقبل ويوفق.

-المشهد الثانى-

ابراهيم :سمعت من بعض الصالحين ان المرأ اذا اخلص نيته تقبل الله منه و وفقه.

شقيق :هذا حق، أسأل الله ان يرزقنا الاخلاص.

ابراهيم :سمعت ايضايا أخى، ان الله لن يرزقنا الاخلاص الا اذا اخلصنا

شقيق :هذا كلام قيّم. ما اراك اِلاّ من الزاهدين، انت سائح مثلى تطلب الطريق؟

ابراهيم :انا ماشٍ فى الطريق.

شقيق :ان كان لى أن انصحك يا أخى فاياك والغرور.

ابراهيم :الغرور أحيانًا اَنْ تظنّ بغيرك الغرور.

شقيق :منذ كم سرت فى الطريق.

ابراهيم :منذ سبع سنين.

شقيق :انت اذن غيرُ ملوم.

ابراهيم :وانت. منذُ كَمْ؟

شقيق :منذ عشرين سنة وما زلتُ فى اول طريق.

ابراهيم :يقول الله تعالى «و ان يومًا عند ربك كالف سنة مما تعدون.»

شقيق :هل لى ان اسئلك؟

ابراهيم :تريد ان تمتحننى؟

شقيق :اذا اذِنْتَ.

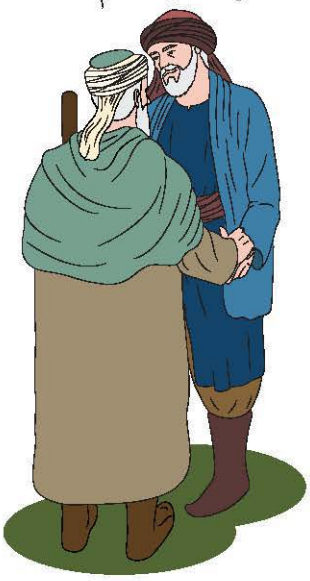
ابراهيم :اِفْعل.

شقيق :ماذا تعرف عن الشكروالصبر؟

ابراهيم :هل لى ان اسمع رأيك اولاً؟

شقيق :انا إن وجدنا شكرنا وان لم نجد صبرنا.

ابراهيم :يا اخى، هكذا كلاب بلخ، ان وجدت شكرت وان لم تجد صبرت

شقيق :فماذا تقول انت؟

ابراهيم :انا ان وجدنا آثرنا (فضلنا غيرنا على انفسنا) وان لم نجد شكرنا.

شقيق :الله! الله؟ انت الشخص الّذى كنت ابحث عنه. الحمدالله اذ هدانى اليك. انت ابراهيم بن ادهم!

ابراهيم :انت شقيق بلخى!

شقيق :عجبًا! كيف عرفت؟

ابراهيم :كما عرفتنى انت.

شقيق :كلا، انا لست مثلك. ياابن ادهم، انت رجل مشهوور.

ابراهيم :قاتل الله اللسان. لايُؤتى المرء اِلاّ من لسانه.

شقيق :اللسان اداة التسبيح وشكر الله يا ابن ادهم.

ابراهيم :مانَفْعُ تسبيحُ اللسان اذا لم يُسَبِّح القلب.

شقيق :الله! الله! إِئْذَنْ لى ياسيدى أن التزنك وابقى معك.

ابراهيم :بل أئذن لى يا سيدى ان اُوَدِّعَك.

شقيق :ولم ياسيد؟ أَلَأَنَّنى عرفتك؟

ابراهيم :نعم.

شقيق :إنى أُعِدُك يا سيدى أن اكتم سرك فلا يعرفك احد.

ابراهيم :انك تريد أن تلازمنى؟

شقيق :لا، الازمك يكفينى أن اجتمع بك بين الحين والحين. فانى اعرف انك تنتقل من بلدٍ الى بلدٍ هربًا من معرفة الناس لك.

ابراهيم :نعم.

شقيق :فسأكون لك عونًا على التَّخفشيِ والتنكُّر فلايعرفُك احد.

هلم بنا الى طرسوس. سأبحث لك فيها عن عمل يُناسِبُك.

ابراهيم :فلا تدعونى باسمى؟

شقيق :اِقتَرِح اى اسم لادعوك به.

ابراهيم :أدعونى أبا اسماعيل الخراسانى.

شقيق :يا أبا اسماعيل، اى نوعٍ من الاعمال تختار.

ابراهيم :اى عمل يُبْعِدْنى عن الناس ولا تشغلنى عن ذكرالله.

شقيق :انى اعرف صاحبَ بستانْ فى الضاحية. فما ترى لو تعمل حارسًا عنده فى البستان.

ابراهيم :عمل حسن، اذهب بى اليه.

-المشهد الثالث-
(فى البستان)

شقيق :كيف وجدت المكان يا ابا اسماعيل؟

ابراهيم :جزاك الله خيرًا يا شقيق، لقد احسنت اختياره.

شقيق :اذن فأذن لى ان انصرف.

ابراهيم :الاتجسل (يقدم له قطعة خبز) شاركنى هذا الطعام.

شقيق :انا على الشرط ياابا إسماعيل.

ابراهيم :الحمدالله الآن استطيع ان عقيم هنا ماشاء الله ان اقيم.

(تظهر إمرأة فقيرة على باب البستان)

المرأة :عابرة سيل يا سيدى. جائعة... اطعمنى مما اطعمك الله.

ابراهيم :خذى يا سيدتى. هذا رزقك انت.

المرأة :نصف رغيف. هذاما مسحتِ به نفسك؟

ابراهيم :ماعندى غيره. فاعذرى وسامحى.

المرأءة :اعطنى شيئًا من الفاكهة.

ابراهيم :ماعندى يا سيدتى.

المرأة :وهذا البستان كله؟

ابراهيم :هذا لصاحبه وليس لى. انما انا حارس.

المرأة :أتخشى ان يحاسبك سيدُك اذا قطعتَ لى تفاحةً اوعنقود عنيب.

ابراهيم :اذا عدتِ غدًا فسأعطيك من الفاكهة بعد استئذان المالك.

المرأة :غدًا؟ لو أستطع ان انتظر الى غدٍ مامددت يدى بالسؤال اطفالى فى البيت يتألّمون من الجوع.

ابراهيم :انتظرى! (بغيب قليلاً ثم يعود ومعه تفاحتان وعنقود من العنب فيناول ذلك المرأة).

المرأة :جزيتَ خيرًا... لن يعلم بهذا أحد.

ابراهيم :(يتكلم نفسه) تفاحتان اثنتان وعنقود عنب. ماأظن ثمن ذلك يزيد على درهم واحد. فليأخذ منى درهمًا ونصف على سبيل الاختياط.

-المشهد الرابع-
(ابراهيم عند وكيل صاحبة البستان)

ابراهيم :خذ هذا ياسيدى.

معتوق :ماهذا يا أبا اسماعيل؟

ابراهيم :ثمن رمانتين اخذتُهما من البستان أمس.

معتوق :كل يوم تأخذ شيئًا من البستاو تعطينى به ثمنًا؟ والله لا ادرى أ أنت حارس عندنا أم تاجر؟

ابراهيم :أنا ياسيدى حارس.

معتوق :اسمع ياهذا. ان مالَتْ نفسك الى شئ من البستان فكله ولا تفكر فى شئ.

ابراهيم :كلا ياسيدى انى لا اجد ذلك حلالاً.

معتوق :قد اذنت لك.

ابراهيم :ما يدرينى هل ترضى سيدتك مالكة البستان اذا علمت او تعضب.

معتوق :ما شأنك بمالكة البستان؟ انا هنا مكانها.

ابراهيم :شكرًا لك على كل حال، لكن دعنى وما أخترتُ لنفسى لو تكرمت.

معتوق :كما تحب يااابا اسماعيل. اسمع الآن قبل ان انسى. ان السيدة المالكة تنوى زيارة البستان اليوم ومعها صديقاتها من علية القوم، فاجمع لها شيئًا من التفاح ومن العنب ومن الرمان... تخير افضل مافى البستان.

ابراهيم :سمعا يا سيدى (يخرج)

معتوق:(يتكلم نفسه) بظن اننى سأسلم هذه الدراهم للسيد المالكة ياله من احمق: ولكن من يدرى لعله يأخذ لنفسه كثيرًا من الفاكهة ويظهر لنا الطيبة والصلاحَ ليحدعنا... انه كثير الصلاة كثير الذكر... ولكن ألايجوز أن يكون هذا مكرًا منه؟ مكر الشيطان.

المشهد الخامس

(غرفة فى القصر الذى فى البستان. تجلس السيدة المالكة ومعها صديقتان لها حول المائدة. وقد إنتهين من الاطعمة وجاء دورالفاكهة فقد مت اطباق التفاح والعنب والرمان.)

احدهما :هذه الفاكهة من بستانك

المالكة :نعم. لايوجد فى طرسوس كلِّها اجود فاكهة من هذا البستان

الثانية :وى. هذه تفاحة حامضة!

المالكة :حامضة؟!

الاولى :ألاتصدقين؟ ذوقى إن شئت.

الثانية :وذوقى هذه التفاحة.

المالكة :قبح الله هذا الوكيل! يقدم لنا الفاكهة التى لم تنضج! (منادية) معتوق! معتوق!

معتوق :(يدخل) لبيك يا سيدتى.

المالكة :ماهذا الذى قدمت لضيو فى يااحمق؟ تفاح حامض، عنب حامض. قبحك الله... أتأخذ لنفسك الحلو. وترمى لى ولضيوفى الحامض.

معتوق :آسف يا سيدتى. الحارس هوالذى جمع الفاكهة.

المالكة :ويلك... كيف تعتمد علية فى امرٍ كهذا؟ لماذا لم تتخير انت بنفسك؟

معتوق :ما خطر ببالى يا سيدتى أنه لايحسن اختيارالفاكهه.

المالك :انت مسؤل ايضًا عن اختيار هذا الحارس. ألست انت الذى عينته فى هذا العمل؟!

معتوق :بلى ياسيدتى لما بلغنى من صلاحه واستقامته.

المالكة :اطلبه لى الساعة.

معتوق :حالاً ياسيدتى.

المالكة :كلى يافاطمة... وانتِ ياخديجة كلى من هذا العنقود.

-المشهد السادس-

المالكة :انت الذى جمعت لنا الفاكهة اليوم؟

ابراهيم :نعم يا سيدتى.

المالكة :أقصدت تضايقنى امام ضيوفى بتقديم هذا التفاح الحامض والعنب الحامض؟

ابراهيم :معاذالله يا سيدتى ان اقصد ذلك

معتوق :ألم أُؤكدّ عليك ان تخير افضل ما فى البستان؟

ابراهيم :بلى، وقد ظننتُ انى فعلتُ لكن لعلى أخطأت.

المالكة :ويلك... تعين حارسًا لايميز بين الحلو والحامض.

معتوق :ياسيدتى غير معقول انه لايميز بين الحلو والحامض. لقد صار له عندنا اليوم عام ونصف عام فلوكان طفلا صغيرًا لميّز.

ابراهيم :... أنا... أنا...

المالكة :انت ماذا؟ تكّلْم.

ابراهيم :انا لم أذق شيئًا مما فى البستان.

المالكة :طول هذه المدة لم تذق شيئًا؟ إضحكن معى وتقجبن من هذا الحارس.

معتوق :يا ابا اسماعيل لقد كنتُ أظنك صالحًا فما دفعك الى ان تكذب؟

المالكة :وكذا أيضًا؟ اى حارس هذا؟

ابراهيم :أنا والله ما كذبت.

معتوق :هذه كذبت ثانية. ياسيدتى إنه كثيرًا ما يطلب منى ان اقطع من اجرة الشهرى دراهم معدودة يقول انها ثمن ماأخذ لنفسه من فاكهة البستان فى بعض الايام. فكيف يزعم الآن أنه لم يذق شيئًا من البستان قط؟

المالكة :ما تقول فى هذا ايها الحارس الصالح؟

ابراهيم :ياسيدتى أرجو ان تبحثو الكم عن حارس غيرى فانى لم أعد أصلح لهذه المهنة.

النسوة :(يتضاحكن) مسكين! ان كان لا يصلح حارسًا، فلاى شئ يصلح؟

ابراهيم :سامحينى يا سيدتى فيما حدث منى دون قصد.

المالكة :اذهب يامعتوق فأعطه حسانه.

معتوق :تعال معى ياابا اسماعيل (يخرجان)

-المشهد السابع-

(شقيق البلخى و معترق امام مصطفى ابراهيم
وقد ظهر فى وجه شقيق الاسف والحزن.)

معتوق :اقسم لك ماطردناه نحن ولكنه هو الذى طلب وترك العمل.

شقيق :لا بد أنكم ضايقتموه أو أسأتم اليه.

معتوق :بل هوالذى ضايق سيدتى صاحبة البستان امام ضيوفها والله لولا مكانه منك لكان لى معد شأن آخر.

شقيق :انت تظن أنه كذبك حين قال إنه لم يذق شيئًا من البستان قط.

معتوق :لستُ اظن ولكننى متأكّد.

شقيق :انت لا تعرف هذا الرجل يامعتوق. لوكذب من فى الارض جميعًا ما كذب هذا.

(تظهر المرأة الفقيرة على باب البستان وتظهر الى الرجلين)

معتوق :ماذا تريدين يا إمرأة؟

المرأة :سأنتظر حتى يجئ.

معتوق :مَن؟

المرأة :الحارس.

معتوق :ماذا تريدين منه؟

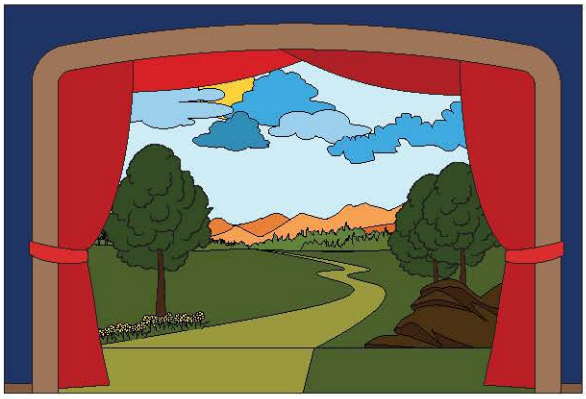
المرأة :لاشئ... حتى يجئ هو.

شقيق :(بلطف) :ياسيدتى قولى ماعندك ولا تخافى فانا من اصدقاء الحارس.

معتوق :هل كان يعطيك من فاكهة البستان.

المرأة :نعم. جزاه الله خيرًا. اين هو ياسيدى.

(يتبادل شقيق ومعتوق النظر)

معتوق :انتظرى قليلاً (يغيب لحظة)

المراة :(لشقيق) اين الحارس الطيب ياسيدى؟

معتوق :(يعود بشئ من الفاكهة ويعطى المرأة) خذى.

المرأة :الحارس هوالذى أوصاك ان تعطينى؟

معتوق :نعم.

المرأة :جزاه الله خيرًا وجزاكما أنتما ايضًا خيرًا. سيفرح اطفالى اليتامى بهذه الفاكهة (تذهب).

شقيق :أرايت ياصاحبى؟ لقد فاتك خير كثير إذ تركته يرحل عنك أتدرى من كان هذا الرجل؟

معتوق :من؟

شقيق :ابراهيم بن أدهم؟

معتوق :ابراهيم بن ادهم؟

شقيق :نعم. نعم.

معتوق :لَأبحثن فى المدينة وأعيده.

شقيق :لاتتعب نفسك... لابدانه ترك المدينة الى مدينة اخرى.

معتوق :لماذا لم تخبرنى منذ مجيئة يا سيدى؟

شقيق :لو عرف انك عرفتَه مارضى أن يبقى عندك ساعة واحدة.

معتوق :واأسفاه على كنز ماعلمتُ به الاحين ضاع.

(من كتاب العربية للناشئين نقلاً
عن كتاب من فوق سبع سموات)

AÇIKLAMALAR

1- Yeni Kelimeler:

yenmek, üstün gelmek غلبة غلب

Horasan خراسان üstün zan **(eğlebuz-zann)** اغلب الظنّ

Ne üzerine? على+ما =علام Belh-Horasan'da bir şehir بلخ

karar verdim قرّرْتُ ey hemşehrim يا ابن بلدى

döndün عُدْتَ <--- عود عا Tarsus طرسوس

sevgili, dost **(habib, c: ehbâb)** حبيب ج: احباب

sana yol gösterdim ك+دَلَلْتُ+ف) فدللتُك)

Allah için sana teşekkürler **(şukrullahi lek)** شكرالله لك

iyi kimse صَالِح ne konuda ما+فى+ف) =ففيم)

Allah için çalışan مُجَاهِد göç etmek مهاجرة – يهاجر – هاجر

sağlam **(kayyım)** قيم muvaffak kılmak توفيق – يوفق – وفق

kibirlenmekten sakın اياك والغرور dünyadan elini çeken الزاهد

kaç **(zaman)**dan beri مُنْذُ كم kınanmış **(melûm)** ملوم

devam ettim مازِلتُ suçlamak لوم – يلوم – لام

izin verirsen اِذا اَذنتَ izin vermek اِذْن اَذِن

hayret عَجَبًا teşekkür etmek, şükretmek شكر شُكر

saklamak, gizlemek كَتْم كَتَم hayır **(kellâ)** كلا

söz vermek وَعْد وعَد sır **(sırr, c: esrâr)** سر ج: اسرار

sana **(bir soru)** sorabilir miyim هل لى ان اسئلك

beraber olmak ملازمة – يلازم – لازم

tercih etmek مُؤَاثرة – يُوءَاثِر – آثر

kaçarak هربًا kaçmak هرب – يهرب

gizlemek **(et-tenekkûr)** التنكر gizlemek **(et-teheffî)** التخفى

vay وَيْ! tercih etmek, seçmek إختيار – يختار – اختار

şartım var انا على الشرط şehrin dışı **(ed-dâhiye)** الضاحية

bayan yolcu عابرة سبيل yolcu **(âbıru sebîl)** عابر سبيل

çörek رغيف aç **(bayan)** جائعة aç جائع

mazur gör اعذر mazur görmek اعذار – يعذر – أعذر

nar **(er-rummân)** الرمان acı duyuyor يَتَألَّم salkım **(unkûd)** عنقود

izin istemek اِستئذان – يَسْتَأْذِن – استَأْذَن

yüce, ulu **(aliyy, c: ilye)** علية ج: على vay ahmak يالله مِن احمق

ham **(hâmida)** حامضة en iyi **(ecved)** اجود iyi **(ceyyid)** جيد

dilemek مَشِيئَة – يَشَاءُ – شَاءَ tatmak ذَوْق ُ ذاق

hile **(mekr)** مكر vekil **(el-vekil)** الوكيل

emret, buyur **(lebbeyk)** لبيك yazık sana **(veylek)** ويلك

aklına gelmek خَطْر ُ خطر bunun gibi **(kehâzâ)** كهذا

tâyin etti عَيَّن iyi yapar يُحسِن durum **(bâl)** بال

sıkıntıya sokmak مضايقة – يضايق ضايق

gül **(emir)** اِضْحَكْ Allah korusun **(meâzellâh)** معاذالله

var saymak, zannetmek زَعْم – يزعُم – زَعَم

kuvvetlendirmek تأكِيد – يُؤَكِّد – اَكَّد

kötü yaptı, kötüledi قَبحَّ

fakir, zavallı **(miskîn, c: mesakîn)** مسكين ج: مسكين

perde **(sıtâr)** ستار yok olmak, kaybolmak ضَيَاع ِ ضاع

hareket etmek, yayılmak ضَوْع ُ ضاع

örtmek, gizlemek سَتر ُ ستر

2- Soru (ما)sının başına cer harfi geldiğinde bu (ما)nın elifi atılır.

ne üzerine? علام <----- على + ما

ne için? لم <----- ل + ما

neden? عم <----- ع + ما

ne konuda? فيم <----- فى + ما

İsmi mevsul (ما)sının başına cer harfi gelince elif atılmaz.

o şey üzerine : على ما

o şeyden عما <----- عن + ما

o şey hakkında فيما <----- فى + ما

Farkı örneklerde görelim:

Ne üzerine öyleyse Tarsus'a inmedin? علام اذن لم تنزل بطرسوس

O söylediği konuda doğrudur. هو صدوق فيما قال

Ne konuda konuşmak istiyorsun? فيم تريد ان تتكلم

İstediğin konuda konuşuruz. تتكلم فيما تريد

Bu adam neyi soruyor? عم يسأل هذا لرجل

O yaptığı şeylerden bahsediyor. هو يبحث عما يفعل

Ne konuda öyleyse hicret ettin? ففيم اِذن هاجرت

3- Arapça'da şart ve cevaptan oluşan mürekkep cümleler kullanılır. Böyle bir cümlenin başında (إن) veya (إذا) edatları bulunur.

Eğer bulursak şükrederiz: شَكرنا وَجَدْنا اِنْ

cevap şart şart edatı

Eğer bulamazsak sabrederiz: صبرنا لم نجد ان

cevap şart şart edatı

Şartlı cümlede mâzi fiillerin müzari gibi tercüme edildiğine dikkat ediniz.

Şüphesiz bulursak başkasını tercih ederiz:

انا اِن وجدنا آثرنا اذا جئتَ غدًا فسأعطيك من الفاكهة.

Yarın gelirsen meyveden sana vereceğim:

ان لم تستطع ان تجد عملاً فی طرسوس فلن تجده فی ای مکان آخر.

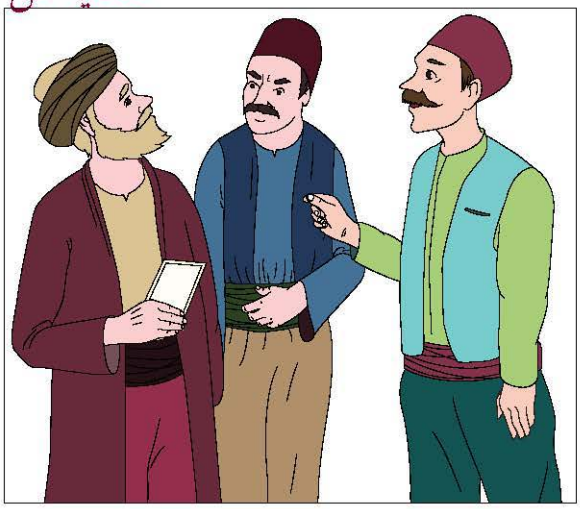
Eğer Tarsus'ta bir iş bulamazsan başka hiçbir yerde bulamazsın.

Not: Cevap cümlesinin başında çok defa (ف) bulunur. Yukarıdaki örneklerde görüldüğü gibi.

4- Temenni ve duâ cümlelerinde fiilin genellikle mâzi kalıbı kullanılır.

Allah senden râzı olsun:	رَضِیَ الله عنك
Allah sana hayır karşılık versin:	جزاك الله خيرًا
Allah bu vekili kötülesin:	قبّح الله هذا الوكيل
Allah sizi şereflendirsin:	شرَّف كم الله
Allah sizi yaşatsın:	حيّاكم الله
Allah yüzünü ak etsin:	بَيَّض الله وجهك
Allah kalplerinizi nurlandırsın:	نَوَّرَ الله قلوبكم

حكاية عن جحا

«بعد الغد»

ذهب جحا الى المفتى واستفتى فى اى يوم يبدأ رمضان. قال له المفتى:

- يبدأ الصوم بعد الغد.

قال جحا:

- اكتبه على ورق فاعطينى فكتب المفتى واعطاه اليه. ادخل جحا هذا لورق فى جيبه وخرج وبعد ايام كان جحا ياكل ويشرب. فلما عرفَتْ جيرانُه ان جحا يأكل ويشرب فى رمضان. قالوا:

- تبًالك ياجحا. هذا شهر الصيام. وانت يأكل وتشرب؟ قال جحا:

- الاتعرفون ان الصوم يبدأ بعد الغد؟

- كيف هذا؟ نحن كلّنا صائمون اليوم؟

- معى فتوى المفتى. هذا هو... ما كتبتُه انا!

جيب **(ceyb)** cep الصيما **(es-siyâm)** oruç tutmak

جار ج: جيران **(câr, c: cîrân)** komşu الصوم **(es-savm)** oruç

تبًالك **(tebbenlek)** ayıp sana

Alıştırmaların ve Derslerin Türkçe Karşılıkları

MEKTUP

Aziz Arkadaşım Fuad,

24 Temmuz 1981

Ba'lebekke

Selâmlarımı sunar, neşe ve sıhhat üzere olmanızı yüce Allah'tan dilerim. Bir haftadan beri ailecek Beyrut'u terk ettiğimi biliyorsun. Sıcak aylardan iki ayını geçirmek için bu güzel Lübnan yazlığına geldik. Ders yılı esnasında kısmen kaybettiğim sıhhatime kavuşmayı istiyorum. Ve neşemin geldiğini hissetmeye başladım bile.

Ey dostum, sen biliyorsun ki, bizler elde ettikleri değersiz az bir ilme râzı olup kendilerini yormayanlar, geceleri uykusuz kalmayanlar ve böylece vücutları incinmeyenlerden değiliz.

Şüphesiz bizler ilim yolunda gayret ediyor, çalışıyor ve uykusuz kalıyoruz. Ancak sınıfımızda birincilerden olmaktan başkasına râzı olmuyoruz. Bugün yorulsak da yarın sevinecek ve şimdiki çalışmamızın faydasını göreceğiz.

Arkadaşım, yazlıkta bize gelirsen iyi olur. Bir kısım vaktimizi gezerek sevinç içerisinde geçiririz. Çünkü tanımadığım kimselerle gezmek bana tat vermiyor.

Son olarak samimi arkadaşının selâmını kabul et.

Necip

Sh: 10

ALAYIM MI, ALMAYAYIM MI?

Necip: – Ey anneciğim ne dersin. Bugün şemsiyemi alayım mı?

Bayan Kamile: – Azizim, nasıl istersen.

Necip: – Yağmur, bugün yağmur yağacağını sanıyor musun?

Bayan Kamile: – Bilmem, bu zannıma dayanmayan bir iştir.

Necip: – Öyleyse alalım. Şemsiyem hafiftir. Bu işte külfet olmaz.

Bayan Kamile: – Güzel, öyle yap. Onun hafif olması güzeldir, taşırsın.

Necip: – Fakat... Anneciğim benim bir görüşüm var. Eğer bugün yağmur yağmazsa bu şemsiye sıkıntı verir. Bırakmayı düşünüyorum. Ne dersin? Güneşli bir günde gencin şemsiye taşıması gülünç olmaz mı?

Bayan Kamile: – O halde bırak, sana korku yok.

Necip: – Yağmur yağarsa? Fesim, pardüsüm, gömleğim ve bütün elbiselerim ıslanmaz mı? Tehlikede olmaz mıyım? Anneciğim ne dersin?

Bayan Kamile: – O halde bırakma, al! Al diyorum vesselâm.

Necip bir an duraksadı -kendi kendine- soruyordu. Alayım mı? Almayayım mı?

Gerçek şu ki; kararsızlık yaygın bir hastalıktır. İşi saptırır, hareketi keser. Bunun açık belirtileri kararsızların tasarruflarında görülür.

Sh: 18

MEKTUP

Muhterem Millî Ziraat Şirketi Çalışma Müdürü Hazretlerine.

Posta kutusu: 308/BEYRUT

Aziz Efendim,

Selâm ve hürmetler. Büyük çiftliklerin idaresinde uzmanlığı, sulama işlerinde bilgisi olan bir yardımcıya ihtiyacınızın olduğunu son çıkan gazetelerden öğrendim. Dolayısıyla geçmişte bir çiftlikte çalışmam oldu ve orada araziyi sulamada yetiştim. Bu mektubumda size kendimi takdim ediyorum.

Resmî Ziraat Okulu'ndan bir diplomam var. Yanımda olan diğer diploma ise, çalıştığım şirketten -verilen- iyi hizmet belgesidir. Beni bundan daha fazla tanımak isterseniz, mezun olduğum Enstitüye ve daha önce bulunduğum şirketin müdürüne yazı yazmanızla mümkündür. Onların verecekleri cevaplarının sizin ilân etmiş olduğunuz o makamı doldurmaya kifâyetli olduğuma şâhit olacağına güveniyorum. Dahası babam ve amcam bugün benim istediğim makamı işgal eden kişinin boynundaki mesuliyet karşılığında olmasını istediğimiz mâlî teminatı önünüze koyarlar.

Cevabınızın kabul olmasını ümit ediyorum.

Lütfen hürmetlerimi kabul ediniz.

Adres:
Semih Can
İstiklâl Cad. No: 42
Beyoğlu/İstanbul
TÜRKİYE

Sh: 20

SEKSENİNCİ DERS
İLİMDE GAYRET

Gayret devamlı bir iştir. O başarı için gerekli şarttır. Özellikle bugünlerde, şüphesiz ziraat, sanaat, ticaret ve ilimde yarışma şiddetlendi, hatta sadece çalışandan başkasına başarı yolu kalmadı.

Toplumun kurtuluş için yeter sandığı zekâ ise bir vehimdir. Bu ancak kendini beğenenleri aldatır. Bunun için eskiler bilinen bir hikâyeyi örnek verdiler. O da tavşan ve kaplumbağanın yarış iddiasıdır. Ne zaman ki tavşan hızına güvendi, geri kaldı ve uyudu. Kaplumbağa hareketinin yavaş olmakla beraber ısrarlı ve devamlı idi. Bu onun kazanmasına sebep oldu.

Sonra, insanların en maharetlileri devamlı çalışma ve büyük gayretle meşhur olanlardır. Ve yüce mevkilere ulaşanlar uğurluluk ve uğursuzluk sözünü terk edip üzerine gelen meşakkatlara katlanıp zamanın boşa getirdiklerinin dışındaki hâdiseleri yırtıp geçenlerdir.

İslâm, beşerin kendisine muhtaç olduğu her faydalı ilmi vacip kılmış ve şöyle demiştir: "Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?"

Allah'a itaat ve takvaya yapışıp kötü ahlâktan kendini temize çıkarmak ve gönül hoşluğuyla çalışmak ilim öğrenenin edebindendir.

Sh: 21

Ey aziz evlatlar!

Bu yılki yeni derslerimize, Allah'ın adıyla ve Allah'a güvenerek başlıyor ve O'ndan muvaffakiyet ve başarılar ümit ediyoruz.

Ey evlatlar! Size gayret gerekli. Gayretli talebe ne güzeldir. Ailesini mesut eder, okulunu şereflendirir ve milletine hizmet eder.

Allah'a ibâdete sarılın! Muttaki talebe ne güzeldir. Takva, kulun cennete girmesini ve Allah'ın rızâsını kazanmasını sağlar. Kendisiyle hoşnut olduğunuz güzel ahlâk parolanız olsun. Kötü ahlâktan kaçınınız. Kötü ahlâk sahibi talebe ne kötüdür. İlmin ahlâkla ilgisi (bağı) olmadığını sananlardan sakının. Bu sapıtıcının söylediği ne kötüdür. İlim çiçektir, kokusu güzel ahlâktır.

Ey aziz evlatlar! Kültürünüzü artırmak üzere çok arzu gösterin. Boş vakitlerinizi faydalı gayelere sarfedin. Zira bu sizlere hayır kapılarını açar ve sizi gayret sebeplerine ulaştırır.

Mallarınızı israf etmeyiniz. İsraf sıfatı çok kötüdür, sizi fakirliğe düşürür.

İnsanlarla iyi ilişki kur. İyi ilişki ne güzeldir. Size sevgi kazandırır. Kalpleri senin etrafına toplar. Kötü arkadaştan uzak dur. Alçaklarla arkadaşlık güzel değildir. Sana şer kapılarını açar.

SEKSEN BİRİNCİ DERS
HAYATTA BAŞARI İÇİN TAVSİYELER

1- İş hayatını tanzim et!

Nizam ferdin ve milletin başarısında önemli bir olaydır. İntizamlı kişi kendisine başarı, kurtuluş ve ileri gitmeyi sağlayabilir. Milletine de başarısı ve ahlâkıyla faydalı olur.

Akıllı kişi işlerini boş vakitlerine göre düzenler. Bu ise ödevlerini yapmayı kolaylaştırır.

2- Kendini anlamaya çalış, başkasını suçlama!

Kişinin hayatında çeşitli zorluk ve müşkilatlarla karşılaşması mümkündür. Kişi kendini anlarsa bu zorluk ve müşkilatlar oluşturmakta başkasını itham etmez. Belki bu müşkilatların sebeplerinde kendi tasarruflarını bulur. İşte bundan dolayı imkânlarının hakikatını bilir ve kendisine ulaşması mümkün olan oluşmuş hedefler tespit eder.

3- İş hayatında emniyetli ol!

Emanet yüce bir sıfattır. Kişi emniyetli olunca insanlar ona hürmet **(ve etrafındaki herkes ona güvenirler).** Ve ona rızık kapısı açılır. Vatandaşları ve ailesi arasında iyi bir mevkii sahibi olur.

Sh: 29

4- Gururlu ve büyüklenen olma!

Bazı insanlar her şeyi kendilerinin yaptıklarına ve her çeşit tenkit ve yol gösterme üzerinde olduklarına inanırlar. İşte bu hatadır. Bununla onlar her türlü nasihat ve yol göstermeye kulaklarını tıkarlar.

Gururlu kimseler normalde başkaları tarafından sevilmeyen kimselerdir. Binaenaleyh dostları az olur.

Sh: 29

Başkalarına karşı büyüklenmeyen tevazu sahibi kişiler normalde etrafındakiler tarafından sevilirler.

Peygamberimiz (aleyhissalatü vesselâm)dan tavsiyeler. Allah'ın elçisi (selât ve selâm üzerine olsun) buyurdu:

1- Allah'a ve kıyâmet gününe inanan misafirine ikram etsin.

Allah'a ve kıyâmet gününe inanan komşusuna iyilik etsin.

Allah'a ve kıyâmet gününe inanan hayır söylesin veya sussun.

2- Size doğruluk gerek. Şüphesiz doğruluk iyiliğe götürür, iyilikse cennete. Kişi doğru söylemeye devam eder ve doğruluğu araştırırsa Allah katında doğrulardan yazılır.

Yalandan kaçının. Zira yalan kötülüğe götürür. Kötülükse cehenneme. Kişi yalan söylemeye devam eder ve yalan peşine giderse Allah katında yalancılardan yazılır.

Sh: 30

Doğruluk ve yalanın toplumdaki tesirleri:

Doğruluk övülmüş bir fazilettir. Üzerine toplum nizamı kurulan üstün ahlâka götürür.

Doğruluk âdet olarak sözde, işte ve inançtadır. İşte bu üç **(unsur)** toplum ve ferdin hayatının direğidir. İşte bunun için Allah yüce kitabında onu bize emretti, şöyle buyurdu:

"Ey iman edenler, Allah'tan korkun ve doğrularla beraber olun." Yalana gelince, kötülenmiş bir adiliktir. Sahibini insanların gözünden düşürür. Ona güvenmezler, sözlerini ve meclisini sevmezler. Bunun için Allah yalanı yasaklamıştır.

Bize doğruluğa yapışmak, yalandan kaçınmak gerek. Doğruluk hayır yoludur. Yalana ise şer yoktur.

Son olarak,

Hayatta başarıya ulaşmak kolay bir iş değildir.

Hayatta kendin için başarı istediğinde;

Sana davranılmasını istediğin şekilde insanlara davranman daima parolan olsun.

Sh: 35

ALIŞTIRMALARIN ÇÖZÜMÜ

١ – اذا كان اشخص يفهم نفسه لايتهم غيره.

٢ – اذا كان الشرطى يجد المجرم يأخذه الى قاضى.

٣ – فاذا كان الرجل أمينا احترمه الناس.

٤ – من كان يؤمن بالله واليوم الاخر فليحسن جاره.

٥ – اذا كان المرء ينظم اعماله يحقق النجاح.

٦ – من كان يؤمن بالله واليوم الاخر فليقل خيرًا اوليصمت.

٧ – اذا كان الطالب يجتهد درسه ينجح امتحانه.

٨ – من كان يؤمن بالله واليوم الاخر فاليكرم ضيفه.

٩ – يمكن ان تواجه الشخص المشكلات والمصاعب المختلفة مراحيات.

١٠ – بعض الناس يعتقدون انهم حصلوا على كل شئٍ.

2- 1) Başarıya ulaşmak kolay iş değildir.

2) Sana davranmalarını istediğin şekilde insanlara davranman daima parolan olsun.

3) Size doğruluk gerek. Doğruluk iyiliğe, iyilikse cennete götürür.

4) Yalan kötü bir sıfattır. Sahibini insanların gözünden düşürür.

5) Ey iman edenler. Allah'tan korkun, doğrularla beraber olun.

6) Gururlu kimseler normalde başkaları tarafından sevilmeyen kimselerdir. Binaenaleyh dostları az olur.

7) Nizam, kişinin ve toplumun başarısında mühim bir iştir.

Sh: 36

Ey Ülkem!

Ey ülkem, sen benim yanımda en güzel ülkesin.
Güzel ağaçlar sendedir.
Açmış güller sendedir.
İştah açan meyveler sendedir.

Ey ülkem, sen benim yanımda en güzel ülkesin.
Bütün kalplerde sensin
Hep sevilen ve arzu edilensin
Bugün ben sesleniyorum.

Ey ülkem, sen benim yanımda en güzel ülkesin.
Ailem senin gölgende yaşadı
Güzelliğinle süslendi
Ben de bunu yapıyorum.

Ey ülkem, sen benim yanımda en güzel ülkesin.

Sh: 37

ÇOCUKLARIN TERBİYESİ

Çocuklarının gelecekteki hayatlarında ne olacakları hakkında babalar çok düşünürler. Bazen onları kuruntu kuşatır da baba çocuğunu büyük bir doktor veya büyük bir memur veya meşhur bir mühendis olarak görür. Bazen de kızının meşhur bir doktor, parlak bir öğretmen veya bir okulun başarılı müdiresi olduğunu tasavvur eder.

Açıktır ki, her baba çocuklarının saadetini ve onların hayatlarında yükselme ve başarıda onlara nasıl yardım edebileceklerini düşünürler.

Yalnız şu var ki, kuruntu ve boş istek tek başına hiçbir şey ifâde etmez ve fayda vermez.

Şüphesiz her baba -tabii ki annenin de iştirakıyla- gözbebeği küçüklerinin önünde başarı yolunu kolaylaştırmaktan mes'ul sayılır.

Baba oğlunu tam olarak bilenlerin hayırlısıdır. Zira çocuğun şahsiyeti tam açık olarak ortaya çıkmaz. Ancak evdeki muamelelerinde açığa çıkar.

O, çocuğun kabiliyetlerini ortaya çıkarma imkânını bulan en müsait kimsedir. Çünkü o, çok zaman onunla beraber yaşar ve çeşitli yerlerde onu gözetir.

Babalara çocuklarının imkânlarını ve eğilimlerini gözetmeleri ve onları uygun yönlere istek ve eğilimlerine uygun olarak gelecek şekilde yöneltmeleri gerekir.

Sh: 38

TATİLDE

(Tarık ve Yasir iki arkadaş bir okulda okuyorlar. Tatil ve imtihanlarından konuşuyorlar)

Tarık– Maşaallah arkadaşım seni imtihanlara hazır görüyorum.

Yasir– Elhamdülillah bütün derslere başvurdum.

Tarık– Doğrusu ben sadece imtihanları düşünmüyorum. Şüphesiz aynı şekilde imtihanlardan sonrasını düşünüyorum.

Yasir– Tatilimi kastediyorsun? Doğrusu bu büyük bir zorluktur. Tam üç ay. Şimdiden itibaren çözümden bahsetmeniz gerekir.

Tarık– Plan gerekir. Şöyle demişler: "Vakit kılıç gibidir. Sen onu kesmezsen o seni keser."

Yasir– Tatilde yapacağım en önemli şey okumaktır. Yanımda büyük bir kitaplık var. Çok sayıda kitap alacağım. Özellikle ilmî ve İslâmî kitaplar.

Tarık– Şüphesiz okumak faydalıdır. Yalnız tek başına okumak yeterli mi? Meselâ ben düşünüyorum. Memleketimde birkaç şehir ve kasaba ziyareti. Dışarıda pek çok ülke ziyaret ettim. Fakat üzüntüyle söyleyeyim. Memleketimin çoğu yerini bilemiyorum.

Yasir– Mühim bir haberi hatırladım. Dün gazetede okudum. Hükümet bu tatilde büyükleri öğretmek için kurslar açacakmış.

Tarık– Doğru, bu mühim bir haber. İmtihandan hemen sonra Eğitim Bakanlığı'na gitmemizi ve bu kurslara katılıp çalışmayı uygun bulduğumuzu haber vermeyi öneriyorum.

Yasir– Gel şimdi imtihan odasına gidelim. İşte zil sesi.

Tarık– Çabuk hoca girmeden gidelim.

Her baba çocuklarını sever. Bu tabii bir olaydır.
Her baba -ki bu tabii bir olaydır- Çocuklarını sever.

Ahmak öğrenci imtihanı başaramadı. Sen onu tanıyorsun.
Ahmak öğrenci -ki onu tanıyorsun- imtihanı başaramadı.

1- Baba oğlunu tam olarak bilenlerin hayırlısıdır.
2-Kişinin kazandığı şeylerin en hayırlısı, faydalı ilim ve salih ameldir.
3- Allah'a çağırandan daha güzel sözlü kim vardır?
4- Bu işin gerçeğini bilmeyenlerin sözüdür.
5- Baba çocuğunun kabiliyetlerini ortaya çıkaran en hayırlı kimsedir. Çünkü o çok zaman onunla beraber yaşar.
6- Selim'in söylediği şeylerin çoğu yalandır.
7- Sen doğrusunu bilmediği bir şeyi söyleyeni gördün mü?
İşte o yalancıdır.
8- Otobüsü beklerken -Durakta iki saat bekledik- soğuğu anladık.

١- كثيرًا مايفكر الآباء فيما سوف يكون علية فى مستقبل حياتهم

٢- فيرى الاب ابنه طبيبًا عظيما او موظفاعظيما او مهندسًا مشهورًا.

٣- فعلى الآباء ان يُراعُوا امكانات ابنائهم وميولهم.

٤- فقد اصبحت لدى مكتبة كبيرة، تضم عددًا كبيرًا وبحاجة الكتب والاسلامية والعربية.

٥- هيأبنا الآن الى غرفة الامتحانات.

٦- هل سمعت ماقال لك المدير امس.

٧- ان كل اب - وهذا المر طبيعى - يحب ابنائه.

٨- المسلمون - قد فرض الله لهم - يصلون صلاتهم.

٩- ان كل موظف - يأخذ مرتب - يلزم عليه ان يفعل وظيقته بحق.

١٠- هذاعمال المصنع - انت تعرف كلهم - هم يأكلون فى هذا المطعم.

Sh: 45

İKİ KEDİ VE MAYMUN

İki kedi bir peynir parçası buldular ve onu aralarında paylaştırması için maymuna götürdüler. O, iki kısma böldü. Biri diğerinden daha büyüktü. Onları teraziye koydu. Büyük kısım ağır bastı. Maymun dişleriyle bundan bir şey aldı ve küçük parçaya eşit kılmayı ortaya koymak diliyordu.

Ne zaman ki aldı gereğinden fazla olunca küçük taraf ağır geldi. Buna yaptığını şuna da yaptı. Şuna yaptığını buna da yaptı. Böylece devam etti. Neredeyse peyniri bitiriyordu. Kediler ona dediler: "Biz bu taksime râzı olduk, bize peyniri ver."

Maymun dedi: "Siz râzı oldunuz ama adalet râzı olmaz." Bundan böyle peynirin ağır kısmını ısırmaya devam etti ve hatta peynir bitti. Kediler üzüntü ve ziyanla şöyle diyerek döndüler:

"Allah'ın elinden daha üstün el yoktur. Zulmünün cezasını çekmeyen hiçbir zalim yoktur."

SEKSEN İKİNCİ DERS
SİNEĞİN ZARARI NE ÇOKTUR!

Züheyr: Ey Ferit dikkat et! Bir sinek yarana konmaya çalışıyor.

Ferit: Bırak konsun! Bu küçük zavallı yaratık konmakla ne zarar yapabilir.

Züheyr: Ey arkadaşım sen hata ediyorsun. Bu küçümseyip önemsemediğin küçük haşere sana bütün zararı getirebilir.

Ferit: Ey Züheyr sen benden daha büyüksün. Sineğin zararını bana anlatabilir misin? İnsanlara nasıl zarar verebiliyor.

Züheyr: Şüphesiz insan üzerine gelen bir zarar gördüğünde veya hissettiğinde sakınma imkânı bulur. Fakat insanlar yalnız olarak gözleriyle görmedikleri halde sinek insanlara çok zarar verir. Muhakkak sinek her çeşit hastalığı taşır. O mikrobu hastalık yerlerden sağlam yerlere taşır.

Ferit: Ey dostum bu acaib bir iddiadır. Ben bu sineğin bir şey taşıdığını göremiyorum. Senin iddian hani nerede?

Züheyr: Ya Ferit dinle! Şu sineği gözetmekle her şeyi sana söyleyeceğim. Şu anda nereye gittine bak!

Ferit: O şurada gördüğüm kirlere gitti.

Züheyr: Güzel, şüphesiz o kirlere konar, yiyeceği şeyleri arayıp bulmak için. İşte bu esnada hortumu ve ayaklarıyla gerçekten küçük yaratıkları yalar. Bu yaratıklar gözle görülmez. Mikroskopla bile ancak zorlukla görülebilirler. İşte bu mikroplar çeşitli hastalıklar meydana getirir.

Ferit: Ey Züheyr senin nasihatin açıktır. Bundan önce ben bunların hepsinin sinekten olduğunu bilmezdim.

Züheyr: Ya Ferit, dikkat et bugünden sonra yiyeceğine ve içeceğine sinek konmasını veya vücudundaki bir yaraya yaklaşmasın. Kapları ve yiyecekleri açıkta bırakma! Zira sineğin ne zaman geleceğini bilemezsin.

Ferit: Bunu ebedi unutmayacağım. Bu andan itibaren her zaman her vesileyle sineklere mücadele edeceğim. Sağlam olarak yaşayabilmem için.

Züheyr: Güzel, unutma sinek küçüktür. Fakat işi büyüktür.

SEKSEN ÜÇÜNCÜ DERS
SABAH ŞİİRİ

Büyük yaratıcımız tesbih ederim	O, ikram eden, iyilik yapan rızık verendir
Gökleri yükselteni tesbih ederim	Oradadır ışık kandilleri
Âlemlerin Rabbini tesbih ederim	O yardım edici, hidayet edici, kudretlidir.
Sabahı dağılıp yayılma ve çalışma	Vakti kılması onun fazlındandır.
Güzel güne başlarız	Yüce Allah'a şükürle
Hoş ve güzel gün	Onda çalışmak sevimlidir
Ey bizim Rabbimiz	Gözetmen ve yardımını bize ulaştır.

Sh: 52

Lezzetli bir yiyecek aramak için	Bir gün tilki çıktı
Taze peyniri taşıyan	Bir kavgayı gördü
Kuşu (kargayı) yüksekte görünce	Tilki bir plan kurdu
Dedi: Ey kuş selâm sana	Seni çok akıllı görüyorum
Sesin tatlı, bana şarkı söyle	Ben iyice dinliyorum
Üstümden güzel nâmeni gönder	Cömert ve ikramlı ol
Gurura kapılarak kuş başladı	Gizli hileyi unuttu
Sesini güzel ses zannederek	Gagasını açtı
Peynir düştü ve hilekâr tilki	Geri döndü ve uzaklara kaçtı

İNSANIN DÜŞMANLARI

Öğretmen bir yaz günü talebeleriyle birlikte tabiatın verdiklerini görüp can sıkıntılarını gidermek için geziye çıktı. Gezintileri sırasında öğretmen onlara döndü ve dedi:

– Ya Semih! İnsanın düşmanlarının en düşmanı kimdir?

Semih hemencecik dedi: İnsanın düşmanlarının en düşmanı aslandır.

Çünkü o bir insan gördüğü zaman hemen onu parçalar ve öldürür.

– Öğretmen hemen ardından Semih'e sordu:

– İnsana saldıran bir arslanı gördün mü?

– Hayır. Ey öğretmenim hayatımda insana saldıran arslan görmedim.

– O halde senin düşündüğün gibi arslan insanın düşmanı değildir. Sonra öğretmen başka bir talebeye döndü ve konuşmasını şöyle sürdürdü.

– Ey Halid! İnsanın gerçek düşmanını sen tanır mısın?

– Ey öğretmenim. Belki yılandır. Yılan insanı sokar ve öldürür.

– Sen insanı sokan bir yılan gördün mü?

– Hayır, fakat işittim yılan insanı sokar.

O zaman, öğretmen dedi:

– Ey yavrularım dinleyin. Eğer ben sizin sorularınızı devam ettirseydim insanın düşmanları kimdir diye. Birimiz "pars" diğerimiz "kartal" ve diğer birimiz de "sırtlan" diye cevap verirdiniz. Hatta büyük cüssesi olan bütün hayvanları sayardınız.

Ben size derim ki, insanın düşmanlarının en düşmanı çok aşağılık görülen çok küçük yaratıklardır. Fakat onlar çok eziyet vericidirler.

Biz arslanın bize yaklaştığını gördüğümüzde ondan sakınırız. Bunun üzerine arslan bizi avlayamaz.

Yılandan korkarız. Binaenaleyh ona yaklaşmayız. Bunun için yılan bizi sokamaz.

Bizim hakiki düşmanımız sinek, sivrisinek, bit ve piredir. Bu küçük ve aşağılık yaratıklara önem vermeyiz, yiyeceğimize, içeceğimize ve bize yaklaştığında aldırmayız.

İşte bundan dolayı rahatlıkla ve emin olarak bu haşereler bize yaklaşırlar ve çeşitli hastalıkları bize taşırlar.

Sh: 60

ALIŞTIRMALARIN ÇÖZÜMÜ

2)

١- رأيت كلبا يفترس الولد وكنت ماشيا فى الطريق.
٢- هل رأيت اسدًا افترس انسانا.
٣- أتعرف ياخالد العدو الحقيقى للانسان. وانت؟
٤- سمعت ان الحية تلدغ الانسا.
٥- خرج الاستاذ فى يوم من الايام الصيفية مع تلاميذه.
٦- لم أراسدا افترس انسانا فى حياتى؟
٧- قل لى يافريد هل تحب ان تنظر الى التليفزيون؟
٨- جلسنا على المقعد تكلمنا معًا.
٩- هذه الحشرات تقترب منا آمنة.
١٠- إن اعدى اعداء الناس مخلوقات صغيرة.

3)

١- قائما ٢- قائمة ٣- قائمان ٤- قائمون
٥- قائمتان ٦- قائما ٧- قائمون ٨- قائما
٩- قائمون ١٠- قائمةً

Sh: 61

SENİNLE KARŞILAŞMAK İSTİYORDUM

– Seninle karşılaşmak istiyordum. Sevindirici karşılaşma.
– Teşekkür ederim. O nedir? Yoksa beni gezintiye mi davet edeceksin?
– Hayır.
– Yoksa akşam yemeğine mi davet edeceksin?
– Hayır.
– Hediye mi vereceksin?
– Hayır.
– O halde geçen ay benden almış olduğun parayı geri vereceksin.
– Hayır! Senden başka para isteyeceğim.

Sh: 62

SEKSEN DÖRDÜNCÜ DERS
GERÇEKTEN ÖNEMLİ BİR KARAR

(Ferit Evlenmek İstiyor)

– Merhaba ey Ferit, nasılsın?

– İyiyim, fakat beni çok üzen bir şeyi düşünüyorum.

– Nedir o şey? Niçin seni üzüyor?

– Geleceğe ait düşünüyorum.

– Geleceği düşünme, bilhassa şu vakti değerlendir. İşte dünya böyledir. Her şeyin bir sonu vardır. Tabii ki arkadaşlık müstesna.

– Tabii, bizim arkadaşlığımız ebediyete kadar devam edecek. Ey arkadaşım sanıyorum ki, senin hanıma ihtiyacın var. Niçin evlenmiyorsun?

– Ben nişanlıyım. Tabii ki, evliliği düşündüm. Fakat şu anda ailevî hayatın mesuliyetini taşımaya kendimi küçük buldum **(yeterli bulmadım).**

– Haklısın, acele etme. Evlilik gerçekten önemli bir karardır. Az beklemen gerekir. Arab'ın dediği gibi: "Acele şeytandan, itidal Rahmandandır."

– Ey arkadaşım. Şu âna kadar bekledim. Daha ne zamana kadar bekleyeceğim. Bilmez misin, "Beklemek ateşten daha şiddetlidir."

* Haklısın.
* Acele şeytandan, itidal Rahman'dandır.
* Beklemek ateşten daha şiddetlidir.

Sh: 63

SAĞLIKLI GIDA

Sıhhî gıda insan için zaruridir. Açlığına engel olur. Kaslarını ve kemiklerini geliştirir. Sinirlerini kuvvetlendirir. Dikkatli ve nizamlı olarak işini yerine getirmesini imkân verir. İtibar insanın yiyeceği çok olmasına değildir. Bilakis itibar yiyeceğin ihtiva ettiği sıhhate uygun ve cismin ihtiyacı olduğu kadar gıda değerinedir.

Bazı insanların düştüğü, doktorun kötü beslenme olduğuna karar verdiği hastalıklar pek çoktur. Hatta onlar çok miktarda yiyecek de yemişlerdir.

Sıhhî gıdalar şunlardır:

Nohut, mercimek, fasulye, barbunya, et, yumurta, peynir, tereyağı, süt, bal, zeytin, yoğurt.

Sh: 64

Zeytinyağında, sade yağda, iç yağında ve hayvanî yağlarda çok bulunan, yağlı maddelerden yeterince elde etmek insan için gereklidir.

Nişastalı maddeler ekmek, patates, pirinç ve nişastada çok bulunur.

Şekerli maddeler büyük miktarda şeker, bal ve tabii tatlılarda bulunur.

Vücut için demir de gereklidir. Onun insanı kansızlık hastalığından koruma üstünlüğü vardır. Yukarıdakilere ilâveten "kalsiyum" da gereklidir.

Sıhhî gıdalar, vitaminlere ihtiyaçtan uzak değildir. Vitaminler taze yeşil sebzelerde, meyvelerde ve çeşitli türlerinde çok bulunur.

Sh: 70

SEKSEN BEŞİNCİ DERS

PATATES

Meşhur İngiliz seyyah "Fransis Drayk" Amerika'ya vardığında İngiltere'deki arkadaşına biraz patates gönderdi. Hatta bu zamana kadar eski dünyada bilinmiyordu.

Ona şöyle diyerek yazdı: Bunu bahçene ek. Meyvesinden lezzetli yemek yapılır.

İngiliz arkadaş bahçesine patates ekti.

Sonbahar gelince iyice büyümüştü. Adam bir gün hazırlamış olduğu bir ziyafete arkadaşlarını davet etti. Onlara yeni bir çeşit pişmemiş patates tohumundan takdim etti.

Sh: 70 (Devam)

Arkadaşının tavsiyesine güvenerek gelenlere tadını iyice övdü.

Davetlilerden her biri yemekten biraz yediler. Gerçekten çok kötü buldular. Bunun üzerine davet sahibi de yedi ve onu dışarıya attı.

Bir müddet sonra adam bahçesine çıktı. Bostancının ateş yaktığını ve küller arasında siyah yuvarlak meyvenin ortaya çıktığını gördü. Bostancıya ondan sordu.

O bu meyveleri patates bitkisinin dalları yanında bulduğu cevabını verdi.

Adam ateşte pişmiş bu meyveden yedi. Bu garip bitkinin meyvesinin ateşte pişince lezzetli olduğunu anladı.

Bunun üzerine arkadaşı "Fransis Drayk"ın maksadını anladı. İkinci defa ziyafet hazırladı ve dostlarını davet etti. Hakiki patates meyvesinden yapılmış yemeği onlara takdim etti. Yemeği yiyince lezzetli buldular. Ve hepsi bu yeni bitkinin yemeğini övdüler.

Sh: 71

ŞİİR

Şu ağaca bak taze dalları var
Tohumdan nasıl büyüdü, nasıl ağaç oldu.
Araştır ve de ki; bu ağaçtan meyveyi kimdir çıkaran
Şu kişiye bak ve de ki; onun gözünü kimdir yaran **(açan).**

Sh: 77 ve 78

SEKSEN ALTINCI DERS
MATBAA

Geçmiş zamanda insanlar matbaayı bilmiyorlardı. İstediklerini ağaç yapraklarına veya hayvanların derilerine yazıyorlardı. Matbaayı ilk icad eden ahşabı kesip ve parlatma işiyle uğraşan Miladın 15. yüzyılının ortalarında "Yuhanna Gutenberg" diye çağrılandır. Yani Hicretin 9. yılında odundan bir parça aldı, üzerine bir resim yaptı. Sonra bu resmin etrafını kazımaya başladı. Böylece resim apaçık çıktı. Sonra onu mürekkeple örttü ve bu parçanın üzerine yaprak bastırdı ve resim yaprağa çıktı.

Bu yol baskı sanatında kullanılır oldu. Sonra ona büyük bir fikir doğdu. O da küçük kalıplar üzerinde her harfi ayrı ayrı yazmak. Bunun için binlerce küçük kalıp yaptı. Bundan her kalıba hece harflerinden her birini defalarca kullanmaya imkân verecek şekilde yazdı.

Bir kelime yazmak istediğinde harflerin kalıplarını birbirine ekledi. Cümle yapmak istediğinde kelimelere mahsus kalıpların hepsini birbirine ekledi. Sonra kalıpları koyacağı bir kasnak yaptı.

134 yünle doldurulmuş deriden bir top kullanıyordu. Onu mürekkebe batırıyordu. Kalıplar üzerindeki kelimeleri bununla ıslatıyordu. Sonra bu kalıplar üzerine yapraktan bir parça koyuyor ve üzerine sıkıştırıyordu. Böylece kelimeler yaprağa resim olarak çıkıyordu. Sonra yaprağı diğeriyle değiştiriyordu ve böylece bu işlem sürüp gidiyordu.

Gutenberg odun kalıplarının kullanılmakla aşındığını buldu. Kullanmakla yenmeyen **(yıpranmayan)** sert madenden harflerin kalıplarını yapmaya başladı. Bu yol şu ana kadar çok matbaada kullanılır oldu.

Son asırda; matbaacılık şekil değiştirdi. İnsanlar elle işleyen matbaayı değiştirdiler, yerine kaim olacak aletle işleyen matbaayı aldılar.

Bugün ofset matbaa ortaya çıktı. Bu insanların maksatlarına daha elverişlidir.

Sh: 82-83

SEKSEN YEDİNCİ DERS
KÖYLÜNÜN ANLAYIŞI

Bir adam çöllerin birinde devesiyle birlikte bir arkadaşını kaybetti ve gün boyu neticesiz bir arayış yaptı. Sonra ikindi vakti bir köylüye rastgeldi. Bu karşılaşmadan sevindi ve ona arkadaşını ve devesini sordu. Köylü dedi:

– Arkadaşın şişman ve topal mı?

– Evet, o nerede?

– Onun nerede olduğunu bilmiyorum... Fakat bana söyle: Arkadaşının elinde sopa var mıydı? Yoksa deve şaşı ve hurma yükü mü taşıyordu?

Adam neredeyse sevinçten uçacak şekildeydi ve seri olarak cevap verdi:

– Evet, o yalnız başına... Devem ve arkadaşım... mutlak beni yorgunluk helak edecek oldu ve ben bu şiddetli sıcakta onları neticesiz bir arayışa koyuldum. Allahaşkına bana onların yerini göster; onları ne zaman gördünüz ve nereye gittiler. Köylü dedi:

– Ben onları asla görmedim. Dün geceden beri senden başka insan da görmedim..... ancak .....

Adam kızarak sözü kesti:

– Dalga mı geçiyorsun, yoksa alay mı ediyorsun? Bana hile yapmak mı diliyorsun?

Sh: 83-84

Bana nasıl hiçbir adam görmedim dersin. Halbuki sen bana arkadaşımı ve devesini tanımlıyorsun.

Tam bir sükûnetle köylü cevap verdi:

– Evet, asla kimseyi görmedim... Bununla birlikte tanıyorum. O epeydir bu ağacın altında istirahat etti. Sonra Şam tarafına gitti... Bu üç saat kadar önceydi.

Adam sabrı tükenmiş olarak bağırdı:

– Sen onu görmediğin halde bütün bunları nasıl bilirsin?

Köylü dedi:

– Onu gözümle görmedim. Fakat onu izlerinden tanıdım. Sonra adamın elinden tuttu ve onu kumlar üzerindeki ayak izleri tarafına götürdü ve ona şöyle dedi:

– Şu izlere bak; şu adamın ayak izi, şu da devenin ayak izi ve şu da deyneğin izi...

Adamın ayak izlerine bak. Sol ayağının izini sağ ayağınınkinden daha derin ve büyük bulursun. Bu onun topal olduğuna delil değil midir?

Sonra bu izlerle benim ayağımın izlerini yaklaştırdı. O bundan daha derin değil mi? Bundan adamın benden daha şişman olduğunu anlamadın mı?

Bu delillendirmelerden adam dehşete düştü... Ve şöyle diyerek bağırdı:

– Gerçekten bunların hepsi güzel... Fakat bana devenin şaşı olduğunu nasıl bildiğini söyle. Göz kuma basmaz, yerde bir iz de bırakmaz!

Köylü güldü ve şöyle dedi:

– Evet doğru, göz kumlar üzerinde iz bırakmaz ve fakat şu otlarda iz bıraktı. Şu otlara bak, yeme izlerine dikkat et. Bu izleri takip et. Otlanan yerin yalnız sağ tarafta olduğunu görmüyor musun? Bundan devenin yalnız sağ tarafını gördüğünü ve şaşı olduğunu anlamıyor musun?

Sh: 84

Adamın garip karşılayışı arttı ve ona sordu:

– Yük ve hurma, aynı şekilde bunların da izi mümkün mü?

Köylü 20 kadar adım attı ve dedi:

– Şu yerdeki karıncaya bak. Görmez misin, onlar hurma şırasının döküldüğü yerde toplanmışlar ve gider gelip olmuşlardır?

Adam başını öne eğdi ve dehşet içinde düşünceye vardı. Ve nihâyet bağırdı:

– Nasıl tanıyabiliyorsun?

Köylü onu hurmanın bulunduğu tarafa alıp götürdü ve ona dedi ki:

– Şuna bak.

– Anlamıyor musun, arkadaşın burada devesi de yanında olduğu halde istirahat etti.

SEKSEN SEKİZİNCİ DERS
VEDA

Halebi ailesi yaz tatili için Mısırdalar... Bu mutlu ziyaretleri yarın sona erecek.

Ali Halebi: – Uçaktan üç koltuk ayırttım. Uçak Kahire havaalanından öğleden sonra 1.40'da kalkacak.

Hasan: – Uçak Şam havaalanına ne zaman ulaşır?

Ali Halebi: – Takriben 2 saat sonra saat 3.50'de ulaşır.

Hasan: – Gerçekten, Mısır'ı ziyaretimiz çok mutlu oldu. Çok şeyler gördük ve meşhur tarihî yerleri ziyaret ettik. Çeşitli seyahatlerden yararlandık: Kuzeyde; İskenderiyye'de deniz kıyısına, güneyde; Esvan ve Aksura ve böylece Mısır çiftliklerini ziyaret ettik.

Ali Halebi: – Evet, çiftliklerde güzel bir vakit geçirdik. Çok kişilerle karşılaştık.

Hasan: – Ey babacağım, ne zaman havaalanında olmamız gerekir?

Ali Halebi: – Saat 1.40'da.

Sh: 90

AİLE HAVAALANINDA

– Bu valizleri tartmak ve gerekli icraatları yapmak içindir. Buradan süratle ayrılmamız gerek.

– Belli ki acelecisin.

– Evet, biz süratli asırda yaşıyoruz. Fakat atasözü der ki, rahatlıkta selâmet vardır. Ben de diyorum ki yavaşlıkta pişmanlık vardır.

– Sen bunu pasaport memuruna, gümrük müfettişine veya trafik polisine söyleyebilir misin?

– Haklısın.

Memur: – Biletiniz nerede?

Ali Halebi: – Ha işte, üç tane.

Memur: – Bunların hepsi sizin valizleriniz mi?

Ali Halebi: – Evet onlar arasında el çantası da var.

Memur: – Lütfen teraziye koy... Ağırlığı 45 kilo.

Ali Halebi: – Bu durumda ne kadar ödeyeceğim?

Memur: – On cüneyh.

Ali Halebi: – İşte on cüneyh.

Memur: Bekle sana uçuş kartı vereyim.

SEKSEN DOKUZUNCU DERS
ÇALIŞMAK SERVETTİR

Bir baba ecelinin kendisini çağırdığını anlayınca oğlunu yanına çağırdı ve ona dedi ki:

- Senin baban sana arsa ve kasır bırakmadı deme. Ben sana elinde meslek, bedeninde sağlık, kendine güven ve güzel bir itibar bırakıyorum.

Mal, hayatta her şey demek değildir oğlum. Çok mal ile en güzel yemekleri alabilirsin. Çok mal ile dilediğin en nadir ilacı satın alabilirsin. Fakat sana sağlık ve afiyeti vermekten aciz kalır. Çok mal ile tebaa satın alabilirsin ancak samimiyet ve güven alamazsın.

Sen oğlum! Elinde sanat, bedeninde sıhhat, kendine güven ve güzel bir itibarın olduğu müddetçe kazançlı, verimli el emeğine kâdir olabilirsin.

Çalışmak şereftir.

Çalışmak kazançtır.

Çalışmak servettir.

Bu iş seni yoksulluğun azılı dişlerinden ve ihtiyaç içinde olmaktan uzaklaştırır.

O zaman mutlu, rahat ve elinle elde ettiğine mutmain olursun. Bunun için sana üç emir vasiyet ediyorum:

Sanatını vasiyet ediyorum. El sanatı fakirliğe güvencedir.

Sıhhatini vasiyet ediyorum. Sıhhat dayanaktır. Sana emaneti ve güzel itibarı vasiyet ediyorum. O senin gibiler için hazine ve servettir.

İşte bu ölümüm gelmeden önce sana söylediğim nasihatim oğlum. Ve sen bunlarla amel ettiğin zaman saadet, rahatlık ve itminan kazanırsın.

Bu mana çevresinde işte şu nasihatler babanın çocuğuna vasiyetini kaydeden kıssalardan biri buraya geldi:

Benden sonra sana bırakacağım maldan bir şey yok, çünkü ben fakirim. Bunun için üzgün de değilim. Çünkü ben seni rızkını temin etmeni tasarlayarak yetiştirmeyi ve kendi hayatını oluşturmanı istiyorum. Mesleklerden birine kabiliyetli olduğunda ve ancak malınla satın aldığın ekmeği yemeye alışkanlık kazandığında, selamet sahiline güven ile ulaşırsın.

Oğlum! Adam yetiştirmeyi seviyorum. Doğru adamlığa çalışmaktan başka yol yoktur. İnsanlığa yükselmek ve onu takdim etmek ancak çalışmanın meyvelerinden bir meyvedir.

İcatların güneşleri ancak işçilerin kulübelerinin karanlıklarından doğar. Büyüyen oğlum... Rahat ol ve sabret! Sen ancak çalışmak için yaratıldın. Elinle çalıştığın mesleğinde devam et. Çalışmanın ve yorulmanın meyvelerini gözlerinle görürsün. O zaman eliyle toprağını eken ve gördüğü yeşil manzara karşısında sevinen ve alın terinden sulayan çiftçi gibi gördüğüne mutlu olursun.

Çalışma konusunda Arap meselleri:

- El sanatı fakirliğe teminattır.
- Kişinin işi aklına delildir.
- Kim bir şey isterse ya hepsine veya bazısına nail olur.
- Çalışmak emelden kurtarır.

DOKSANINCI DERS
BOSTAN BEKÇİSİ (Tiyatro Eseri)

(Yolda iki kişi karşılaşır. Üzerlerinde dervişlik belirtileri var. Her ikisi de eşyalarını taşıyor ve bir sopaya dayanıyorlar. Biri şehirden çıkıyor ve oradan göç ediyor. Diğeri ise şehre giriyor. Birincisi İbrahim Ethem, ikincisi Şekik Belhî)

İbrahim : Selâmun aleyküm.
Şekik : Ve aleykümüsselâm.. Zannederim Horasan ahalisindensiniz.
İbrahim : Evet, Horasanlıyım.
Şekik : Ben de öyle, Horasanlıyım. Belh'den. Belh'i bilir misin?
İbrahim : Ben Belhliyim.
Şekik : (Hararetle boynuna sarılır). Hoş geldin kardeşim, hemşehrim! Allah'ın arzında gezgin misin?
İbrahim : Hayır fakirim rızık peşindeyim (arıyorum).
Şekik : Niye öyleyse Tarsus'ta konaklamadın?
İbrahim : Orada iş bulamadım ve seyahata karar verdim.
Şekik : Eğer Tarsus'ta iş bulamadıysan başka hiçbir yerde bulamazsın.

İbrahim : Sen Tarsus'ta mı ikâmet ediyorsun?
Şekik : Hayır, fakat benim orada dostlarım ve arkadaşlarım var. İstersen oraya benimle dönersin, ben sana aradığın iş için delâlet ederim.
İbrahim : Allah için teşekkürler. Sende böyle rızık arama hususunda mı Horasan'dan göç ettin.
Şekik : Rızık, kardeşim her yerde var, hatta Belh'de bile.
İbrahim : Ne konuda öyleyse göç ettin.
Şekik : Yol arıyorum.
İbrahim : Allah'a giden yol mu?
Şekik : O işte.
İbrahim : Vallahi her yerde var, hatta Belh'de bile.
Şekik : Bu doğru ama ona ulaşmak, isteklinin seyahat etmesini gayret göstermesini gerektiriyor.
İbrahim : Sen o halde mücahit yolculardansın.
Şekik : Allah'ın kabul etmesini muvaffak kılmasını dilerim.

-İkinci Sahne-

İbrahim : Salihlerden birinden duydum. Kişinin niyeti halis olunca Allah ondan kabul eder ve muvaffak kılar.
Şekik : Bu doğru. Allah'ın bize ihlâs nasip etmesini isterim.
İbrahim : Ben de kardeşim aynı şekilde duydum ki biz samimi olmadıkça Allah bize aslâ ihlâs nasip etmez.
Şekik : Bu sağlam bir söz. Seni dervişlerden başka birisi görmüyorum. Benim gibi yol arayan bir gezginsin.
İbrahim : Ben yolda yürümekteyim.
Şekik : Kardeşim sana öğüt vermem gerekirse, gururlanmaktan sakın (derim).
İbrahim : Gurur bazen gururu başkasında zannetmedir.
Şekik : Ne kadar süre yolda yürüdün.
İbrahim : Yedi seneden beri.
Şekik : Sen öyleyse kınanmış değilsin (sözümü geri aldım).
İbrahim : Ya sen ne kadar zamandan beri.
Şekik : Yirmi seneden beri ve yolun başındayım.
İbrahim : Allah Teâlâ buyuruyor: "Rabbinin katında bir gün sizin saydıklarınızdan bir sene gibidir."
Şekik : Sana bir soru sorabilir miyim?
İbrahim : Beni imtihan mı etmek istiyorsun?
Şekik : İzin verirsen.
İbrahim : Yap (sor).
Şekik : Sabır ve şükürden ne anlıyorsun.
İbrahim : Önce senin görüşünü dinleyebilir miyim?
Şekik : Biz bulunca şükrederiz bulamayınca sabrederiz.

İbrahim : Kardeşim Belh'in köpekleri de öyle bulursa şükreder bulamazsa sabrederler.
Şekik : Ya sen ne dersin?
İbrahim : Biz bulunca tercih ederiz (başkasını kendimizden üstün tutarız) bulamazsak şükrederiz.
Şekik : Allah Allah, sen benim aradığım şahıssın. Allah'a hamdolsun ki bana seni gösterdi. Sen İbrahim İbni Edhem'sin.
İbrahim : Sen de Şakıkül Belhî'sin.
Şekik : Hayret, nasıl tanıdın.
İbrahim : Senin beni tanıdığın gibi.
Şekik : Hayır ben senin gibi olamam ey Edhem'in oğlu. Sen meşhur bir adamsın.
İbrahim : Allah dil'i kahretsin. Kişinin başına gelen ancak dilindendir.
Şekik : Ey Edhem'in oğlu. Lisan Allah'a şükür ve tesbih âletidir.
İbrahim : Lisanın tesbihinin ne faydası var. Kalp tesbih etmeyince.
Şekik : Allah Allah. Ey efendim izin ver bana sana bağlanıp seninle kalayım.
İbrahim : Hayır efendim. Sana veda etmeme izin ver.
Şekik : Niçin efendim... kesinlikle seni tanıdım. Değil mi?
İbrahim : Evet.
Şekik : Sana sırrını gizlememe söz veriyorum efendim. Seni kimse tanımaz.
İbrahim : Sen bana bağlanmak mı istiyorsun?
Şekik : Hayır, sana bağlanmayacağım. Ara sıra seninle bir araya gelmem bana yeter. Çünkü biliyorum ki, sen bir beldeden diğer bir beldeye insanların seni tanımasından kaçarak göç ettin.
İbrahim : Evet.
Şekik : Gizlenme ve saklanmada sana yardımcı olacağım ve seni kimse tanımayacak. Gel benimle Tarsus'a orada sana münasip bir iş arayacağım.
İbrahim : Beni ismimle çağırmayın.
Şekik : Seni çağıracağım bir isim seç.
İbrahim : Bana Ebâ İsmail el Horasâni deyin.
Şekik : Ey Ebâ İsmail hangi çeşit işleri seçersin.
İbrahim : Hangi iş beni insanlardan uzaklaştırır ve Allah'ın zikrinden alıkoymazsa.
Şekik : Şehrin dışında bir bostanın sahibini tanıyorum. Ne dersin, onun yanında bostanda bekçi olarak çalışsanız.
İbrahim : Güzel bir iş, beni ona götür.

-Üçüncü Sahne-

Şekik : Ya Ebâ İsmail mekânı nasıl buldun?
İbrahim : Allah sana hayır versin, Şekik, seçimini iyi yapmışsın.
Şekik : Öyleyse izin ver ben ayrılayım.
İbrahim : Biraz oturmaz mısın? Şu yemeğe katıl.

Şekik : Ya Ebâ İsmail benim bir şartım var.
İbrahim : Elhamdülillah şimdi Allah'ın ikamet etmemi dilediği kadar burada kalabilirim. (Ekmek yemeye başlar, bostanın kapısında fakir bir kadın belirir.)
Kadın : Yolcuyum efendim. Açım, Allah'ın size yedirdiğinden bana yedirin.
İbrahim : Al efendim. Bu senin rızkın.
Kadın : Yarım çörek. Gönlünden kopan bu kadar mı?
İbrahim : Yanımda bundan başka yok. Hoşgör.
Kadın : Bana biraz meyve ver.
İbrahim : Yanımda yok efendim.
Kadın : Ya bu bostanın hepsi?
İbrahim : Bu sahibinin. Benim yok. Ben sadece bir bekçiyim.
Kadın : Bana bir elma ve bir salkım üzüm kopardığın zaman efendinin seni hesaba çekeceğinden mi korkuyorsun?
İbrahim : Yarın gelirsen sahibimden izin aldıktan sonra sana meyve vereceğim.
Kadın : Yarın mı? Elim açık yarına kadar bekleyebilsem. Çocuklarım evde açlıktan kıvranıyor.
İbrahim : Bekle... (Bir müddet kaybolur, sonra iki elma ve bir salkım üzümle beraber döner bundan kadına verir.)
Kadın : Hayır göresin. Bunu kimse bilmeyecek.
İbrahim : (Kendi kendine konuşur) İki elma, bir salkım üzüm bunların parasının bir dirhemden fazla olduğunu sanmam. İhtiyaten benden bir buçuk dirhem alsın.

-Dördüncü Sahne-

İbrahim : (Bostan sahibinin vekili Matuk'a) Al şunu efendim.
Matuk : Bu nedir ya Ebâ İsmail?
İbrahim : Dün bostandan aldığım iki har'ın parası.
Matuk : Sen her gün bostandan bir şey alır ve onun parasını mı verirsin bana. Vallahi bilmiyorum. Sen bekçi misin bizim yanımızda, yoksa tüccar mısın?
İbrahim : Efendim ben bekçiyim.
Matuk : Dinle ey kişi, canın bu bostandan bir şey isterse onu ye ve bir şey de düşünme!
İbrahim : Hayır efendim. Ben bunu helal bulmam.
Matuk : Sana izin verdim.
İbrahim : Ne bileyim. Bostanın sahibi efendin öğrenince râzı olur mu yoksa kızar mı?
Matuk : Senin bostan sahibiyle işin ne? Ben burada onun yerindeyim.
İbrahim : Her şeye teşekkürler. Fakat beni kendi tercihime bırak lütfen.

Matuk : Ebâ İsmail, nasıl istersen. Şimdi unutmadan önce dinle! Bostan sahibi hanımefendi bugün kavmin ileri gelenlerinden arkadaşlarıya beraber bostanı ziyaret etmeyi istiyor. Onun için bir miktar, elma, üzüm ve nar topla. Bostandakilerden en iyilerini seç.

İbrahim : Başüstüne efendim.

Matuk : (Kendi kendine konuşur) Zannediyor ki ben bu paraları bostan sahibi hanıma teslim edeceğim. Vay ahmak. Fakat kimbilir belki kendisi için çok meyve aldı da bize iyilik ve doğruluk gösteriyor ki aldatsın... Çok namaz kılıyor. Çok zikrediyor. Fakat bu hileyi yapması doğru olur mu? Şeytanın hilesi...

-Beşinci Sahne-

(Bostandaki köşkte bir oda, mal sahibi hanım iki bayan arkadaşıyla beraber masanın etrafında oturuyor.
Yemeği bitirmişler meyve sırası gelmiş. Nar, üzüm ve elma tabakları takdim edilir.)

I. Bayan : Bu meyve senin bostanından mı?

Mal Sahibesi : Evet bütün Tarsus'ta bu bostandaki meyvelerden daha iyisi bulunmaz.

II. Bayan : Ay! Bu elma ham.

Mal Sahibesi : Ham mı?

I. Bayan : İnanmıyor musun? İstersen tat.

II. Bayan : Şu elmayı tat.

Mal Sahibesi : Allah bu vekili perişan etsin. Bize olgunlaşmamış meyveleri takdim ediyor.

Mal Sahibesi : (Bağırarak) Matuk! Matuk!..

Matuk : (İçeri girer) Buyur efendim.

Mal Sahibesi : Bu misafirlerime takdim ettiklerin nedir? Ey ahmak. Ham elma, ham üzüm. Allah seni rezil etsin. Kendin için tatlısını alıyorsun da bana ve misafirlerime hamını mı atıyorsun?

Matuk : Üzgünüm efendim. Bekçi meyveleri topladı.

Mal Sahibesi : Yazık sana. Böyle bir işte ona nasıl güvenirsin. Bizzat kendin niçin seçmedin.

Matuk : Onun meyveleri iyi seçemeyeceğini düşünemedim.

Mal Sahibesi : Sen de aynen bu bekçinin seçiminden sorumlusun. Onu bu işe tâyin eden sen değil misin?

Matuk : Evet efendim. Bana onun likayati ve dürüstlüğü ulaşınca.

Mal Sahibesi : Hemen onu bana getir.

Matuk : Derhal efendim.

Mal Sahibesi : Ye Fatma, sen de Hatice, şu salkımdan ye.

-Altıncı Sahne-

Mal Sahibesi : Sen mi bugün bize meyve topladın.

İbrahim : Evet efendim.

Mal Sahibesi : Bu ham üzüm ve ham meyveleri takdim etmekle misafirlerimin önünde beni sıkıntıya düşürmeyi mi kasdettin?
İbrahim : Allah korusun efendim. Hiç bunu kasteder miyim?
Matuk : Bostandaki meyvelerin en iyisini seçmeni tenbih etmedim mi?
İbrahim : Evet, ben de öyle yaptığımı zannettim fakat herhalde hata etmişim.
Mal Sahibesi : Yazık sana. Bekçi tâyin et ham ile tatlıyı ayırt edemesin.
Matuk : Efendim onun ham ile tatlıyı ayıramayacağı düşünülemez. O birbuçuk yıl oldu yanımızda. Eğer çocuk olsaydı şüphesiz ayırırdı.
İbrahim : Ben... Ben...
Mal Sahibesi : Sen ne?... Konuş...
İbrahim : Ben bostandaki meyvelerden hiçbir şey tatmadım.
Mal Sahibesi : Bu süre boyunca bir şey tatmadın mı? Gülün benimle ve bu bekçiye hayret edin.
Matuk : Ya Ebâ İsmail. Ben zannediyordum ki, sen doğru birisin. Seni yalan söylemeye iten nedir?
Mal Sahibesi : Aynen yalancı. Bunun nesi bekçi?
İbrahim : Ben vallahi yalan söylemedim.
Matuk : Bu ikinci yalan. Efendim, bu çok kere benden aylığımdan belli miktar para kesmemi istemiştir. Bu benim bazı günler bostanın meyvelerinden aldığımın parasıdır der. Şimdi nasıl olur da bostandan asla bir şey tatmadığını iddia eder?
Mal Sahibesi : Ne dersin bu konuda ey dürüst bekçi?
İbrahim : Efendim kendiniz için benden başka bir bekçi aramanızı dilerim. Çünkü ben bu işi düzgün yürütemedim.
Kadınlar : (Gülüşürler) Zavallı, miskin, bekçiliğe uygun değilse hangi işe uygun olur.
İbrahim : Efendim. Kasıtlı olmayarak benden meydana gelen bu işte beni hoşgörün.
Mal Sahibesi : Git, Matuk onun hesabını ver.
Matuk : Gel benimle ya Ebâ İsmail. (Çıkarlar)

-Yedinci Sahne-

Matuk : Sana yemin ederim onu biz kovmadık. Fakat o kendi istedi ve işi terk etti.
Şekik : Kendi mutlaka siz onu sıkıştırdınız veyahut da kötülük yaptınız.
Matuk : Billahi o bostan sahibi efendimi misafirlerinin önünde sıkıntıya soktu. Vallahi eğer sen onun yerinde olsaydın onunla beraber bana da başka bir iş yapardın.
Şekik : Onun bostandan hiçbir şey tatmadığını söylediğinde sana yalan söylediğini mi zannediyorsun?
Matuk : Ben zannetmiyorum. Fakat kuvvetle tahmin ediyorum.

Şekik : Sen bu adamı tanımıyorsun Matuk. Yeryüzündekilerin hepsi yalan söylese bu yalan söylemez.

(Bostanın kapısında fakir bir kadın belirir ve bu iki adama görünür)

Matuk : Ne istiyorsun ey kadın?

Kadın : Gelmesini bekleyeceğim.

Matuk : Kimin?

Kadın : Bekçinin.

Matuk : Ondan ne istiyorsun?

Kadın : Hiçbir şey. İşte gelsin diye...

Şekik : (Nezâketle) Ne diyeceksen söyle. Korkma. Ben bekçinin arkadaşlarındanım.

Matuk : Sana bostancı meyvelerinden verdi mi?

Kadın : Evet Allah ona hayır versin. O nerede efendim?

(Şekik ve Matuk bakışırlar)

Matuk : Biraz bekle. (Bir an kaybolur)

Kadın : (Şekik'e) Efendim o temiz bekçi nerede?

Matuk : (Biraz meyveyle döner ve kadına verir) Al.

Kadın : Bekçi mi bana vermeni öğütledi.

Matuk : Evet.

Kadın : Allah ona hayır versin. Allah size de onun gibi hayır versin. Yetim çocuklarım bu meyvelerle sevinecekler. (Gider)

Şekik : Gördün mü arkadaşım? Onu terk etmekle büyük bir hayrı kaçırdın, senden uzaklaştır. Bilir misin o kimdi?

Matuk : Kim?

Şekik : İbrahim İbni Edhem.

Matuk : İbrahim İbni Edhem mi?

Şekik : Evet, evet.

Matuk : Onu şehirde arayacağım ve geri getireceğim.

Şekik : Kendini yorma. Mutlak o şehri terk edip bir başka şehre gitmiştir.

Matuk : Niye geldiği zamandan beri haber vermedin efendim.

Şekik : Senin onu tanıdığını bilseydi yanımda bir an kalmaya râzı olmazdı.

Matuk : Vah yazık, bir hazineyi kaybetmeyince kıymetini bilmedim.

Sözlük

ا

آلة	alet
ابرار	akıllı kul
اتهام	itham etmek
اثر	eser
اثناء	an
اجراآت	yürütme, faaliyet
اجل	müddet, ölüm anı
اجمل	en güzel
اجهاد	çalıştırmak
اجدى	vermek
احتراس	korunmak
احترام	hürmet
احتقار	hakir görmek
احتلال	yer tutmak
احذر	sakın
احلام	düş, kuruntu
احيان	zaman
اختام	baskı
اخترع	icat etti
اختراق	yırtmak
اطرق	başını eğdi
اخشاب	tahta
اداء	yerine getirme
ادعى	götürür
ارتاح	sevinmek
ارتسمت	resimlendirildi
ارنب	tavşan
ازعاج	rahatsız etmek
استبدال	değiştirmek
استغراب	garip saymak
استيلاء	kuşatmak
استصغار	küçümsemek
اسد	arslan
اسرع بنا	çabuk gidelim
اسراف	aşırı harcamak
اشتدّ	şiddetlendi
اشتداق	aydınlatmak
اشتراك	katılmak
اصبح	oldu
اضاعة	kaybetmek
اعتذل	bıraktı
اعداء	düşmanlar
اعرج	topal
اعشاب	ot
اعصاب	sinir
اعور	şaşı
اعياه	onu yordu
اطار	çerçeve
افتراس	avlanmak

اكل شهى	lezzetli yiyecek
الجد	gayret etmek
الكدّ	ısrarla takip
السعد	uğurluluk
النحس	uğursuzluk
التزام	bağlanmak
الآلية	aletli, matbaa
التفات	ilgilenmek, dönmek
الحاق	katmak
الحان	avaz, nâme
اماه	anneciğim
النية	istek, arzu
امداد	arz, rica
امثال	atasözü
امساك	tutmak
امانه	güven
أنادى	çağırıyorum
اِنّمَا	ancak
انشوده	marş, şiir, şarkı
انشراح	genişletmek
انى على ثقة	güveniyorum
اوجب	gerekli kıldı
اوقد	yaktı
اهتمام	önem vermek
اهدى	sunarım
ايذاء	acı vermek
ايجاب	teklif
اياكم	sakınınız
ايقاع	düşürmek

ب

بارحة	dün gece
باقية	kalan
بال	hal, durum
بحث	araştırmak
بدأ	başladı
بدوى	Çöl Arabı
بديهى	açık
بُر	buğday
بِر	iyilik
برغوث	pire
برئ	suçsuz
بزر	tohum
بعلبك	Ba'lebek (şehir ismi)
بعدئذ	hemen ardından
بعوض	sivrisinek
بعير	deve
بقعة	belli yer
بالله عليك	Allahaşkına
بلخ	Belh
بنفسه	tek başına
بهية	güzel

ت

تأثر	etkilenmek
تأنى	itidal
تابع	ekledi
تبين	açıklamak

dikkat etmek	تيقظ
ayıp sana	تبالك
kaçınmak	تجنب
hayal etmek	تخيل
hareket etmek	تحرك
proje	تخطيط
gizlenmek	تخفى
kararsızlık	تردد
bahse girmek	تراهو
soruşturma	تسائل
yıpranıyor	تشاكل
fotokopi	تصوير
temizlemek	تظهير
gelişmek, ilerlemek	تطور
hedef olmak	تعرض
acele etti	تعجل
âdet edinmek	تعود
ilerlemek	تقدم
gamlı, kederli	تفرج
geri kalmak	تقاعس
kararlaştırmak	تقرير
uygun gelmek	تلائم
hurma	تمر
almak	تناول
dayanmak	توقف

ث

zenginlik	ثروة
tilki	ثعلب
meyve	ثمر

ج

bilgisiz	جاهل
aç	جائع
alın	جبين
beden	جثة
fayda	جدوى
yara	جرام
bitki dalı	جزور
vücut	جسم
arkadaş	جليس
yüce	جليل
açık	جلى
deri	جلد
gümrük	جمرك
devşirmek	جنى
cep	جيب
komşular	جيران

ح

ihtiyaç	حاجة
ham	حامضة
güzel olur	حبذا
tane	حبة
işgal etmek	حجز
demir	حديد
maharetli	حذيق
üzerine düşmek	حرص

حسب	zannetti
حشرة	böcek, haşere
حصل على	elde etti
حفل	önem vermek
حط	konmak
حفر	oymak, kazdı
حقا	doğru
حلوة	tatlı
حليب	süt
حمد	övdü
حول	etraf
حوى	içine almak
حيث قال	dediği yerde

خ

خبرة	uzmanlık
خدمة	hizmet
خرطرم	hortum
خرسان	Horasan
خشب	odun
خضع	aldattı
خضعة	alay
خطيب	nişanlı
خطوة	adım
خفة	hafiflik
خف البعير	deve tırnağı
خفيا	gizlilik

د

دبرّامرًا	planladı
دبس	hurma şırası
دقة	dikkat
دل	yol gösterdi
دمشق	Şam
دنو	yaklaşmak
دهر	zaman
دهشا	şaşkın halde
دهن	yağ

ذ

ذباب	sinek

ر

راع	güttü, dikkat etti
رحالة	gezgin
ردئ	adi, çirkin
رزيلة	pis, kötü
رضى	râzı olmak
رعاية	gözetmek
رغيف	çörek
رفيق	arkadaş
رقب	gözetledi
رقى	yükselmek
رمال	kumlar
رمان	nar
رى	sulama
ريف	çiftlik

ز

زاهد	dünyadan elini çeken
زبدة	tereyağı
زرع	ekti
زكى	akıllı
زكية	açmış
زعم	zannetmek
زواج	evlilik
زيت	zeytinyağı

س

سارة	sevindirici
سباق	yarış
سبحان	yücedir
ستار	perdeler
سخر	cömert
سد	engel olmak
سقاية	sulamak
سكر	şeker
سلحفة	kaplumbağa
سليم	sağlam
سمن	sade yağ
سمين	şişman
سمعة	şöhret
سند	dayanmak
سهر	uykusuz kalmak
سهل	kolaylaştırdı
سيف	kılıç

ش

شائع	yaygın
شأن	iş
شجيا	güzel
شر	kötülük
شعار	parola
شلاء	çolak
شهير	ünlü
شهية	iştah açan

ص

صبر	sabır, dayanmak
صحو	güneşli
صحى	sıhhî
صحارى	çöl
صقل	cilalamak
صلة	bağ
صلب	katı, çelik
صوت	ses
صيام	oruç

ض

ضاجبة	şehir dışı
ضابط	kaydeden
ضبع	sırtlan
ضحك	gülmek
ضحم	büyük
ضخط	bastırdı
ضوع	hareketlenmek, yayılmak

ط

طبخ	pişirdi
طربوش	fes
طريا	taze
طرح	atmak
طرسوس	Tarsus
طعم	yemek

ظ

ظن	sanı

ع

عاتق	boyun
عادة	adet olarak
عاش	yaşadı
عاقبة	sonuç
عابر سبيلى	yolcu
عبير	koku
عجلة	tekerlek
عدوى	salgın
عد	saymak
عدلة	kas
عدس	mercimek
عدى	mercimek
عرق	ter
عزا	katlanmak
عشرة	dostluk
عشاء	akşam yemeği
عصى	sopa
عصارة الثمر	meyve sıkması
عظام	kemik
عقيدة	inanç
على الفور	hemencecik
علاما	ne üzerine
عمود	direk
عميق	derin
عندى	yanımda
عناية	yardım
عنقود	salkım
عوق	çelmek
عون	pişman olmak
عهد	zaman
عيار	ayarlamak

غ

غذاء	besin
غراب	karga
غرور	kibir
غصون	ağaç dalları
غطى	kapadı
غمس	daldırmak
غن لى	şarkı söyle
غيرانى	şu kadar var ki

ف

فئواد	kalp
فاصوليا	fasülye
فجور	kötülük

anlayış	فراسه
üstelik	فصاعد
üstünlük	فضائل
kansızlık	فقرالدم
kaybetmek	فقد
kazanmak	فون
nohut	فول

ق

direndi	قاوم
kalıp	قالب
birleştirdi	قارن
kabul etti	قبل
çirkin	قبيح
yüz yıl	قرون
kaymak	قشدة
uzak	قصى
kısa	قصير
saray	قصر
hüküm, karar	قضية
bit	قمل
bomba	قنبلة
sağlam	قيم

ك

kalsiyum	كالسيوم
nerede ise	كاد
zorluk	كلفة
ot	كلاء
hayır	كلا
kulübe	كوخ
hazine	كنز

ل

o yüzden	لاجله
alçak	لئيم
gerekir	لابد
parlak	لامعة
yoğurt	لبن
emret buyur	لبيك
an	لحظة
yanımda var	لدى
yılan sokmak	لدغ
bunun için	لذالك
lezzetli	لذيذ
belki, umulur ki	لعل
karşılaşmak	لقاء
barbunya	لوبيا
gece	ليل

م

madde	مادة
ziyafet	مادبة
ne kadar daha uygun	مااصلح
başladı	مانشئ
devam ettikçe	مادمتم
görüşün ne	مارأيك
dışında	ماعدا

متّع	faydalandırdı	مصاحبة	arkadaşlık
متع	faydalandı	مصاعب	zorluk
متصل	birleşik	مصغ	kulak vermek
متوكل	güvenen	مضر	zarar
متناول	elde edilen	مضحك	kemik
متعال	büyüklenen	مطمئن	iç rahatlığı
مثمر	verimli	مطبعة	matbaa
مجتهد	çalışkan	مظلة	şemsiye
مجرد	yalın	معهد	enstitü
مجهر	mikroskop	معدن	maden
معجب	beğenen	معاشرة	iyi ilişki
مخشوة	doldurulmuş	معنى	mânâ
محمود	övülmüş	معاذالله	Allah korusun
مجب	sevimli	معاملة	davranış
محتقر	basit	معظم	çok büyük
مخطئ	hatalı	معك حق	haklısın
مدعو	çağırılan	معين	yardımcı
مذمومة	kötülenmiş	مفترس	avcı
مرآ	görmek	مفاجأة	ansızın olmak
مرعى	otlanan yer, merâ	مقابل	karşılık
مراجعة	baş vurmak	مقام	yer
مراقبه	kontrol	مكانة	yer
مزرع	çiftlik	مكروه	sevilmeyen
مزج	karıştırdı	مكروب	mikrop
مستعد	müsait	مكشوف	açılmış
مسجل	teyp	مكر	hile
مشقة	güçlük	مسكين	fakir, zararlı
مصيف	sayfiye yeri	ملء	doldurmak
مصادفة	karşılamak	ملوم	kınanmış

beraber olmak	ملازمة
bunun için	من اجل ذلك
makam	منصب
yarışma	مناظرة
bakmak	منظر
tertipli	منظم
gaga	منقار
önceden	من قبل
hastalıklı	موبوئة
karşılıksız verilen	موهبة
iş, meslek	مهنة
eğilim	ميل

ن

köpek dişi	ناب
bitki	نبات
kadar	نحو
değersiz	نزر
gezinti	نزهة
kartal	نسر
yetişmek	نشأة
nişasta	نشاء
neşe	نشاط
yemyeşil	نضرة
üremek	نماء
pars	نمر
yorup bitirmek	نهك

و

yüz yüze geldi	واجه
açık	واضح
oluşan	واقعة
çok, bol	وافر
güvenmek	وثق
yön	وجهة
arzu edilen	وداد
Bakanlık	وزارة
dağıttı	وزع
Bakan	وزير
kir	وسخ
bastı	وطأ
koruma	وقاية
konmak	وقع
kaçtı	ولّى
vay	واى
yazıklar olsun sana	ويلك

ه

hece	هجاء
ciddiyet	هدوء
alay etmek	هزاء

ى

ey arkadaş	يا صاح
sanar	يحسب
emer	يعلق
uyandı	يقظ

Genel İndeks*

-A-

Alet İsimleri 5
Alfabe 1
Alışveriş 3, 4
Alıştırmaların Çözümü 5
Altı Harfli Fiiller 4
Ara Cümlelerin Özellikleri 6
Arap Ülkeleri 4
Ata Fiili 3
Ata Sözleri 4, 5, 6
Atıflar 5
Aylar 2

-B-

Bağlaç 4
Bağlaçlar 5, 6
Bazı Deyimler 6
Bazı Edatlar 6
Bazı Hayvanlar 6
Bazı Nezaket İfâdeleri 4
Beğenme Fiilleri 5
Beş Harfli Fiiller 3, 4, 5
Bir İlân Hikâyesi 4
Birleşik İfâdeler 3
Büroda Konuşmalar 4

-C-Ç-

Cemi Kelimeler 4
Cer Hali 4
Cezim 1
Cezm Hali 4
Cins İfâde Eden Kelimeler 6
Cümle 1
Çalışmalar 5
Çalışmaların Türkçesi 2, 3, 5
Çarşıda 3
Çeşitli Konuşmalar 4
Çoğu 2
Çoğul İsim 1
Çok Harfli Fiiller 3, 4
Çok Harflilerde İsmi Fâil 5
Çok Haflilerde Meçhul 5

-D-

Daktilo 4
Deyimler 4, 5

* Bu indekste yer alan numaralar ciltleri göstermektedir.

Dini Konular 4
Dört Harfli Fiil 3, 4
Dua Cümleleri 6

-E-

Ecvef Fiil 5
Ecvef Fiiller 3, 4
Edilgen Kalıp 5
El Takısı 1, 2
Emir 4
Emir Kipi 4, 5
Esbaha Fiili 5
Eş Anlamlılar 5
Eş Anlamlı Kelimeler 6
Eşya İsimleri 5

-F-

Fâil 1, 2
Fatura Örneği 3
Fıkra 4
Fiil 1, 2
Fiil Cümleleri 1, 2
Fiillerin Çekim Tablosu 5
Fiil Fâil Uyumu 6

-G-

Gayrı Munsarıflar 6
Geçişli, Geçişsiz Fiil 3
Geçmiş Zaman 1, 2, 3
Geçmiş Zamanda Olumsuzluk 4
Gökyüzü ve Yönlerle İlgili Anlatımlar 4
Günler 2

-H-

Haber 2, 3, 4
Hafta 2
Hal Cümleleri 6
Harekeler 1
Harfi Cerler 1, 2, 4
Harfi Cerli Mef'uller 2
Harflerin Bitiştirilmesi 1
Hava Durumu 3
Hayret Kalıbı 4
Hayvan İsimleri 5
Hemzeli Müzari Fiil 1
Hikâye 4, 5, 6

-İ-

İf'al Babı 3, 4, 5
İftial Babı 5
İkiller 1
İki Mef'ul Alan Fiiller 3
İlletli Fiiller 3, 6
İlletli Harfler 5
İlletliler 4, 5

İmtihan 1, 2, 3, 4, 5
İmtihan Cevapları 1, 2, 3, 4, 5
İnfial Babı 4, 5
İnne ve Kardeşleri 3
İrab Konusu 4
İsim 1, 2
İsim Cümlesi 1
İsimlerde Belirlilik Belirsizlik 1
İsimlerde Tekil Çoğul 1
İsimlerde Çoğul Yapma 1
İsim Tamlaması 1, 2, 4, 6
İsmi Fâil 4, 5
İsmi Mevsul 5, 6
İsmi Mevsuller 5
İstif'al Babı 4
İşaret Zamirleri 1
İş İlânı 4
İş Mektupları 5
İzafet Terkibi 2

-K-

Kaide Dışı Çoğullar 4
Kane Bahsi 4
Kane Fiili 4, 5
Karikatür 3, 4, 5
Karşılaşma Uğurlama 4
Karşılıklı Konuşma 6
Kartvizitler 5
Kelimelerin Aldıkları Ekler 6
Konuşma 3, 4, 5

-L-

"Lem" Harfi 3
Leyze Fiili 5
Lügatçe 5

-M-

Marife 1, 2
Mastar 3, 4, 5, 6
Matbaa ile İlgili Terimler 6
Mâzi Fiil 3
Mâzinin Olumsuzu 3
Meçhul Fiiller 5
Mef'ul 1, 2, 3
Mekân İsimleri 6
Mektup Örnekleri 5, 6
Mensup Müzari 3
Mezid Fiiller 3
Motor Parçaları 5
Mudaaf Fiil 3, 5
Mufaale Babı 4
Muzaf 1, 2, 5
Muzafun İleyh 1, 2, 5
Müzari Fiil 1, 2
Müzari Fiil ve Olumsuzu 1
Müzari Harfleri 1, 3
Mübalağa İsmi Fâil 4

Mübteda 2, 3, 4
Müennes 1, 2
Müfred 1
Mülkiyet Zamiri 2
Müsenna 1, 4
Müzekker 1, 2

-N-

Naibi Fâil 5
Nasb Hali 4
Nakıs Fiiller 3, 4, 5, 6
Nehiy 5
Nekre 1, 2
Nesne 1
Nida Harfi 4

-O-Ö-

Okuma Kaideleri 1
Okuma Parçaları 1, 3, 5
Okuma Parçalarının Türkçesi 1, 2
Olumsuz Mâzi 5
Olumsuz Müzari 5
Orta Harfi Elif Olan Fiiller 4
Ölçü Aletleri 3
Övme ve Yerme Kelimeleri 6

-P-

Paralar ve Bazı Eşyalar 4
Postahanede 3, 5
Petrol 4
Piyes 6
Pratikte Kullanılan Cümleler 1

-R-

Ref Hali 4
Renkler 4

-S-

Saat Bilgileri 2
Sayılar 2
Sebeplere Bağlı İfâdeler 4
Selamlaşma 2
Semai Müennes 3, 6
Sıfat 1, 2, 3
Sıfatların Üstünlükleri 4
Sıfat-Hal Cümleleri 1, 6
Sıfat Tamlaması 2, 3
Sonu ye Harfli Fiiller 4
Soru Edatları 1, 2
Soru Cümlesi 2, 4
Soru Şekli 4
Sözlük 3, 4, 5

-Ş-

Şahıslar 1
Şahıs Zamirleri 1

Şart Cevap Cümleleri 6
Şedde 1
Şiir 6
Şimdiki Zaman 2

-T-

Taaccüp Fiilleri 5
Takvim (Gün, Hafta, Ay) 2
Tartı Aletleri 3
Tebrik Kartı 5
Tefaaul Babı 4
Tefil Babı 4
Tekil 2
Tekil İsim 1
Te'kid 5
Telefon Konuşması 3, 5
Temenni Cümleleri 6
Tenvin 1
Trafik İşaretleri 5
Tesniye Fiiller 5
Teşbih Edatı 4

-U-

Uzaklık İşareti 4
Uzatma Harfleri 1
Üstünlük Sıfatı 4

-V-

Vücut Azaları ve Hastalıklarla İlgili Konuşmalar 3

-Y-

Yardımcı İşaretler 1
Yer İsmi 4
Yer Zarfları 1, 2
Yuvarlak (te) 1, 2

-Z-

Zaman Zarfı 5
Zaman Zarfları (ek alan) 6
Zamirler 1, 2, 4
Zarflar 1, 2
Ziyade Bablar 3, 4